

309076

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

VOL. 4. } చెన్న పట్టణము 1917 సం॥ జూన్ 5 వ తేది మంగళవారము } No. 56
సంపుటము. ౪. } సింగళనామ సంవత్సర శ్రేష్ఠ మాస శుద్ధ పాక్ష మింగి. } సంచిక ౫౬

AMRUTANJAN

Best Indian Pain Balm.

అమృతాంజనము.

అన్ని నొప్పులకు సిద్ధపాదము.

చక్కని డబ్బీలో సహా సీసా 1-కి వెల 0-8-0.

సువాసనగలిగి యుండును. ప్రతియింటనుండదగినది.

తలనొప్పుల మాన్పును. పార్శ్వపు నొప్పుల

బారదొలును. వాయువుపోట్ల పోగొట్టును

దీనిని విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు.

అమృతాంజనము డిపో, మద్రాసు, బొంబాయి.

క్రితేషులైన గోపాలకృష్ణ గోకలేగారి చక్కని
రంగుల చిత్ర పటము
ప్రతి 1-కి 0-1-0 12 ప్రతులకు 0-9-0
వి. పి. ఖర్చుల ప్రశ్నకము.
ఆంధ్రప్రదేశ్ కార్యాలయము
పోస్టు బాక్స్ 212, మద్రాసు.

ఇది రాగివలన తయారు కాబడలేదని రుజువుపర్చుట
సమర్థులకు 100-0-0లు యినాం
గుణవియ్యనియడల మీరు చెల్లించిన సొమ్ము
తిరిగి యిచ్చివేసెదము.
8జులైదు] (నమ్మకమైన మందు) [8జులైదు]

తామ్రమైనము

అన్ని చర్మరోగములకు, పుచ్చలకు, పొడలకు సిద్ధపాదము.
ఇది శ్రీకృష్ణానంద చంద్రారెడ్డిగారు (జమీందారు,
నిడదవోలు) వద్ద రా కొందరు గొప్పవారు పరీక్షించి మాకు
ధన సహాయము చేయుటచే వృద్ధిలోకి రాబడినది. ఇది
యెట్టి కఠినమేహవ్యాధుల నయినను అతిమాత్రము నయినను
జీర్ణించిన నుఖవ్యాధులచే కలుగు బాధల నయినను రామ
బాణమువలె ఖండించి యావనవంతులగా చేయును.

1 రకం 100 మాత్రలు 10-0-0

2 రకం 100 మాత్రలు 4-0-0

సగము బుడ్లున్న ఇవ్వబడును.

యస్. వి. యస్. రాజు అందు సన్స్

(778) లక్ష్మీనరసాపురం ఆనవర్తి పోస్టు, గోవాకరి జిల్లా.

ప్రాఫసరు రామమూర్తి నాయడు

గారి ప్రోగ్రాము.

			దినములు.
ఆత్మీ	4-6-17 & 5-6-17	2	"
భీమవరం	6-6-17 ,, 7-6-17	2	"
ఆకుపీడు	8-6-17 & 9-6-17	2	"
నరసాపురం	10-6-17 to 12-6-17	3	"
అమలాపురం	16-6-17 & 17-6-17	2	"
రామచంద్రపురం	19-6-17 ,, 20-7-17	2	"
మండపేట	21-6-17 ,, 22-6-17	4	"
కాకినాడ	24-6-17 to 27-6-17	4	"
వెల్దాపురము	28-6-17 & 29-6-17	2	"
పిఠాపురము	30-6-17 to 1-7-17	8	"
శుని	2-7-17 to 3-7-17	2	"

రామదాసు నాటకము.

(తెనుగుభాషయందు)

ఒల్లారెల్లొనుండు

హైదరాబాదు హైకోర్టువకీలు,

ధర్మవరము - గోపాలాచార్యులవలన

రచియింపఁబడినది.

వెల - ప్రతి 1-కి ఒక రూపాయ.

(అంచెకూలికాక)

ప్రతులు దొరుకు స్థలములు.

- (1) ధర్మవరము గోపాలాచార్యులు వకీలు-ఒల్లారి.
- (2) నెం॥ 64 తులసింగ పెరుమాళ్ళ కోయిలపేడి,
793 తిరువల్లి క్లెయి, మద్రాసు.

చాయకు పూచీఇవ్వబడును.

క్రొత్తకంపెని.

బహుచౌక.

మిక్కిలి ప్రసిద్ధమైన ఎట్టుపట్టువస్త్రములు చీరలు.

2½ X 1½ గజములు.

మడిపంచలు. పస్త్రములు.

మొదటిరకం సాగనైన నేత గల

తులం. 1కి 0-9-6 0-9-0

రెండవరకం నట్టమైన నేతగలది ,, ,, 0-9-0 0-8-0

మేము చిన్నచేతిరుమాళ్లను, దట్టీలును, సాగనైన పట్టు
చీరలనుకూడ తయారుచేయుచున్నాము.

కావలసినవారు ఈ క్రిందివిలాసమునకు వ్రాసికొనవలెను.

యమ్. యస్. నరసింగరావు తి కంపెని,

పట్టుగుడ్డల వస్త్రములు, పోస్టు ముల్కలూరు

P. O. Mulkalmuru (మైసూరు ప్రావిన్స్).

Mysore Province

788

వినోదకరమగు తెలుగు నవలలు

లీలాలేక ను రేంద్రనగరమునః—ఇందు శ్రీలక్ష్మీమనశ్చే

శ్రమ చాపల్యాదిగుణములు వర్ణింపబడినవి. రూ. 1.0-0

యశోధరః—ఇందొక యాడుది తనమగనివైగల యనురా

గమునకై పడరానిపాటుపడి యున్న తస్థితికిదెప్పును 0-12-0

మనోరమః—మగడువేట కేగి రాత్తునునొద్ద జిక్కుకొననతని

సామర్థ్యముచే విడిపించి, శ్రీలక్ష్మీ వెండిచేయును. 0-10-0

జగదేకరంభః—అన్నకై పడరానిపాటుపడి యున్న తస్థి

తికి దెచ్చి సామర్థ్యవతి కథ ... .. అ. 0-10-0

సహోదరవాంఛః—తమ్మునకు బుద్ధితేక కలహించినను

అన్న సహింపనలయు ననుటను జోధించును. అ. 0-4-0

అత్తలారాబాటమున కోర్కనికోడండ్ర ప్రలాపముః—

అత్తలు కోడండ్రు బాధించు విధములుగలది. అ. 0-2-0

మిత్రద్రోహముః—ఆపద్బంధుడగు మిత్రునివై నిందమోపి

కడకు తాను జిక్కుకొన్న వానిని గురించిన నవల 0-8-0

వలయువారుః— కణ్ణా బుక్ డిపో,

6, వేంకటేశమేష్ట్రీ వీధి, సామంతుర పేట, మదరాస్.

ఇవియేగాక యితరనవలలు కథలు పుస్తకాదినను పంపుదుము.

'A Letter to the People of India'

BY

Mr. Lionel Curtis.

***

A very interesting book which must be read by all people interested in Indian Politics. Mr. Curtis is for self-government for India and how he arrives at this startling conclusion is beautifully set forth in this book. A scheme for an Imperial Parliament of the Empire in which India will also be an equal partner is also sketched.

Price including V. P. charges Rs. 0-12-00 For copies apply to

Manager,

"ANDHRA PATRIKA"

POST BOX NO. 212

MADRAS. E.

కుంకుమపువ్వు

స్వచ్ఛమును నిర్మలము నగు కుంకుమపువ్వు

మానవజాతికిని, కొమారులకు మానవజాతికిని గమనింపవలెను. కరస్పాన్డెన్సు మొదలగునవి ఇంగ్లీషున వ్రాయవలయునుః—
ఎస్. నారాయణ అండు కంపెని.
(58) 21. హమ్మంపేడి, బొంబాయి.

ఇండియా దేశపు యుద్ధ ఋణము.

రొక్కరూపముగా వచ్చిన యావత్తు మొత్తమును యుద్ధమును సాగించుటకుగాను హిజ్ మెంట్ చేస్తే వారి దొరతనమున కియ్యబడును.

1929—1947 వ సం॥ నూటికి 5 వడ్డీ యుద్ధ ఋణము

1920వ సం॥ నూటికి 5 వడ్డీ యుద్ధ పత్రములును, 1922వ సం॥ నూటికి 5 వడ్డీ యుద్ధ పత్రములును పోస్టాఫీసు 5 సంవత్సరముల రొక్కపునర్నికేట్లు (1917-18 వ సం॥ జూరీ అయ్యేవి.) అసలుకున్న వడ్డీకిన్ని ఇండియాగవర్న మెంటువారి ఆస్తిని రివిన్యూలున్న హామీగా నుండును.

1. 1929—1947 వ సం॥ యుద్ధ ఋణము.

జారీ వెల: నూటికి రు 95 ల నీ క్రిందవిధముగా చెల్లించవలెను:—
అల్లాటు మెంట్లు.

పూర్తిగా రొక్కము చెల్లించిన అల్లాటు మెంట్లు: దరఖాస్తు కాలమున నూటికి రు 95 లు. వాయిదాల పద్ధతి అల్లాటు మెంట్లకు దరఖాస్తు కాలమున నూటికి రు 15 లున్న, తక్కినది నాలుగు మాసవారికి నూటికి రు 20 ల వాయిదాలున్న, సదరు వాయిదాలు ఒక్కొక్కటి దరఖాస్తు చేసిన నెలకు వెంబడినే తర్వాత వచ్చే, ఒకటవ, రెండవ, మూడవ, నాల్గవ నెలల 15 వ తేదీని, లేదా సదరు తేదీ ఆదివారమైతే 16 వ తేదీని చెల్లగట్టవలెను.

వడ్డీ: సంవత్సరము 1 టీకి నూటికి 5; క్రింద 15 వ తేదీని, ఆగస్టు 15 వ తేదీని ముట్టును.

తీర్మానపు వాయిదా:—అంతకు పూర్వము తీర్మానము కానియెడల, 1929-1947 సం॥ యుద్ధ ఋణము 1947 వ సంవత్సరము ఆగస్టు 15 వ తేదీని సరిసమానముగా తీర్చివేయబడును: కాని, 1929 వ సంవత్సరము ఆగస్టు 15 వ తేదీని గాని అటుపిమ్మట గాని ఇండియా గెజెట్టులో పూర్తిమీదగా క్యాంపెయిన్ నెలల నోటిసిచ్చి, సదరు ఋణముగాని అందలి ఏ భాగమునైనగాని సరి సమానముగా తీర్చివేయబడినట్లయితే, ఇండియా గవర్న మెంటువారు తమకు హక్కు నిల్పుకొని యున్నారు.

లోటు భర్తీ ఫండు:—1929-1947 సం॥ యుద్ధ ఋణపు బజారు ధర తగ్గే పక్షములో పరిహారాధము, జారీ వెలకంటే బజారుధర తగ్గినపుడు, సదరు ఋణము తాలూకు సెక్యూరిటీలను కొని రద్దుచేయబడినట్లయితే ఒక ఫండు ఏర్పరుచుటగాను, 1929-1947 వ సం॥ యుద్ధ ఋణపు మొత్తము లో నూటికి ఒకటిన్నరవంతున అయ్యే మొత్తము ప్రతి సంవత్సరము ప్రత్యేకముగా ఉంచుటకు ఇండియా గవర్న మెంటు వారు ఒడంబడియున్నారు.

II 1920 సం॥ యుద్ధ పత్రములను 1922 సం॥

యుద్ధ పత్రములను

(రాబడి పన్ను మినహాయించబడినది).

జారీ వెల:— నూటికి రు 100 లు ఈ క్రింది విధమున చెల్లించవలెను:— పూర్తిగా రొక్కము ధరఖాస్తు కాలమున నూటికి రు 100 లు.

చెల్లించిన అల్లాటు మెంట్లు:

వాయిదా పద్ధతి అల్లాటు మెంట్లకు దరఖాస్తు కాలమున నూటికి రు 20 లున్న, తక్కినది నాలుగు మాసవారికి నూటికి రు 20 ల వాయిదాలున్న; సదరు వాయిదాలు దరఖాస్తు చేసిన నెలకు వెంబడినే వచ్చు, ఒకటవ, రెండవ, మూడవ, నాల్గవ, నెలల 15-వ తేదీలను, లేదా సదరు తేదీ ఆదివారమైయెడల, 16-వ తేదీలను, చెల్లగట్టవలెను.

వడ్డీ సంవత్సరము 1 టీకి నూటికి రు 5 వడ్డీ లు; క్రింద 15 వ తేదీని, ఆగస్టు 15 వ తేదీని ముట్టును.

తీర్మానపు తేదీ: 1920 సం॥ యుద్ధ పత్రములు 1920 సం॥ ఆగస్టు 15 వ తేదీని 1922 సం॥ యుద్ధ పత్రములు 1922 సం॥ ఆగస్టు 15 వ తేదీని, తీర్చి వేయదగియుండును.

III. పోస్టాఫీసు 5 సంవత్సరముల సర్టిఫికేట్లు.

(రాబడి పన్ను మినహాయించబడినది)

జారీ చేసిన తర్వాత 5 సంవత్సరము కిచ్చినేనే, రు 10 లకు, రు 20 లకు, రు 50 లకు, రు 100 లకును జారీ వెల:

రు 7-12, రు 15-8, రు 38-12 రు 77-8 లును.

మరిన్ని, ఈ సర్టిఫికేట్లు జారీ చేసిన పోస్టాఫీసులో, సదరు అయిదు సంవత్సరముల కాలములో ఎప్పుడైనను, ఋణపు ప్రకటనలో నిశ్చయించిన రేట్లకు, మార్పుకోవచ్చును.

1. సెక్యూరిటీలు ఏర్పాదుముగా నుండునది:—1929-1917 సం॥ యుద్ధ ఋణమునకును, 1920 సం॥ యుద్ధ పత్రములకును 1922 సం॥ యుద్ధ పత్రములకును సంబంధించిన సెక్యూరిటీలు, దరఖాస్తుకును 1 వ దరఖాస్తులో (నామకోవలెను) ప్రకారము, ఈ క్రింద వివరించిన రూపమున జారీ చేయబడును:—

- (1) కనెక్టర్ల పైకి వడ్డీ ... రెండవ భాగమున ట్రాన్సు ఫర్ చేయవచ్చును;
- (2) ప్రామిస్సు కోర్టు ... ఎంబాస్సీ మెంటు మూలమున ట్రాన్సుఫర్ చేయవచ్చును;
- (3) హామీ రేట్లు వానికి కట్టు ఆస్తిగింజ పెట్టుట మూలమున విడిగల (కోర్టు) పత్రములు, ట్రాన్సుఫర్ చేయవచ్చును.

ఏ కోర్టును నిర్దేశించనియెడల, మొదట, సెక్యూరిటీల 8 జిప్సర్డ్ స్టాకు సర్టిఫికేట్లు రూపమున జారీ చేయబడును.

2. రాబడి పన్ను:—1920 సం॥ యుద్ధ పత్రములమీది వడ్డీకిని 1922 సం॥ యుద్ధ పత్రములమీది వడ్డీకిని రాబడి పన్ను నుండి మినహాయించు ఉండును. కాని అధిక పన్నునుండి ఉండును.

1929-1947 సం॥ యుద్ధ ఋణము మీది వడ్డీకి రాబడి పన్ను నుండిగాని అధిక పన్ను నుండిగాని మినహాయించు లేదు. రాబడి పన్ను అట్టతాలూకు రెండవ షెడ్యూలు యొక్క III భాగములోని నిబంధన ప్రకారము రాబడి పన్ను విధింపబడును.

3. కన్వర్షన్ (మార్పు) హక్కులు:—1929-1947 సం॥ యుద్ధ ఋణము తాలూకు తీసికొన్న ప్రతి (నామకా అనగా పేరుకు) రు 100 ల కున్న ఇండియా గవర్న మెంటు తాలూకు, నూటికి 3 వడ్డీ రూపాయ ఋణము బాబతుగాని, నూటికి 3 వడ్డీ రూపాయ ఋణములలో ఏ బాబతు అయిన గాని 1916-1917 సం॥ రు నూటికి 4 వడ్డీ కన్వర్షన్ ఋణము బాబతుగాని (నామకా) రు 150 లను ఋణము కోరువాడు మార్పుకొని, అందుల ప్రతిఫలముగా—

మార్చిన నూటికి 3 వడ్డీ ఋణము బాబతు ప్రతి (నామకా) రు 100 లకు, యుద్ధ ఋణము బాబతు (నామకా) రు 65 లు,

మార్చిన నూటికి 3 వడ్డీ ఋణము బాబతు ప్రతి (నామకా) రు 100 లకు, యుద్ధ ఋణము బాబతు (నామకా) రు 76 లు,

మార్చిన నూటికి 4 వడ్డీ కన్వర్షన్ ఋణము బాబతు ప్రతి (నామకా) రు 100 లకు, యుద్ధ ఋణము బాబతు (నామకా) రు 92 లు,

ఈరేటున మార్పుగా తేలి 1929-1947 సం॥ ఋణపు మొత్తమున్న, (కోరిన యుద్ధ ఋణపు మొత్తము) పూర్తిగా నూర్చుగా జేయుటకు కావలసిన యుద్ధ ఋణపు అధిక (మొత్తమున్న పొందుదురు) ఈ అధిక మొత్తమునకు గాను, రు 1-టికి ఒక అణా చొప్పున త్రోసివేతతో రొక్కము చెల్లించవలెను.

4. 1917 వ సం॥ నవంబరు 1 తేదీకి తర్వాతను, 1918 సం॥ జనవరి 15 వ తేదీ దాటకుండున, ఎప్పుడైనను మార్పు కొను హక్కులను చెలాయించుకోవచ్చును. మార్పు వారంట్లు అన్యధరము చేయదగియుండి, హాజరు పెట్టేవానికి చెల్లుబాటు గల రూపమున జారీ చేయబడును.

5. మార్పుమీద జారీ చేయబడిన 1929-47 సం॥ యుద్ధ ఋణపు సెక్యూరిటీలపైని 1917 సం॥ ఆగస్టు 15 వ తేదీనుండి వడ్డీ ముట్టును. నై 3 వ క్లాజు ననుసరించి చెల్లించిన రొక్కమునకు ప్రత్యేకము వడ్డీ ఇయ్యబడును.

6. 1929-1947 సం॥ యుద్ధ ఋణముల బాబతున్న, 1920 సం॥ యుద్ధ పత్రముల బాబతున్న, 1922 సం॥ యుద్ధ పత్రముల బాబతున్న, ఉంచుకొన్న మొత్తములను, ఇండియా గవర్న మెంటువారు ముం దెప్పుడైనను జారీ చేయవచ్చు రూపముగా మార్పుకొనుటకు హక్కు ఉండును.

7. దరఖాస్తులు:—1929-1947 సం॥ యుద్ధ ఋణము కొరకును, 1920 వ సం॥ యుద్ధ పత్రముల కొరకును, 1922 వ సం॥ యుద్ధ పత్రముల కొరకును (పోస్టాఫీసుల ద్వారా చేసే దరఖాస్తులకాక) చేసికొనే దరఖాస్తులు, 1917 సం॥ మార్చి 15 వ తేదీ గురువారం మొదలుకొని, 1917 సం॥ జూన్ 15 వ తేదీ శుక్రవారంవరకు గల కాలములో ఎప్పుడైనను, ఈ క్రింద వివరించిన ఆఫీసర్ల కేంద్రాలకు మనుష్యుల కెవరికైనను చేసికోవచ్చును:—

(1) కలకత్తా కలెక్టివ్ కంట్రోలరుకు గాని, ప్రదేశపు అక్సాంట్లెంట్ల జెనరలుకో కంట్రోలరుకో ఎవరికైనగాని,

(1) బంగారము, బొంబాయి, మద్రాసు బాంకుల తాలూకు, పాస్టాఫీసులలోని సెక్రెటరీలకును ట్రెజరరుకునుగాని, ఇండియా దేశములో ఏ ప్రాంతంలో నైనను సదరు బాంకుల ఏజెంట్లుగాని, మరియు,

(2) జిల్లా పాస్టు క్వార్టర్సులోని గవర్న మెంటు ట్రెజరీల చార్జీల అఫీసర్లకు.

8. దరఖాస్తులు నూరు రూపాయల మొత్తమునకో, పూర్తిగా నూర్చుగల మొత్తమునకో, చేసికోవలెను.

(9) రు 100 ల మొత్తముకు మార్పు చేయు దరఖాస్తులు, అన్ని సందర్భములలోను, విలువ క్రింద పూర్తిగా చెల్లించిన రొక్కముతో గూడ, పంపబడవలెను; సదరు రొక్కము, 1929-1947 సం॥ యుద్ధ ఋణము విషయములో రు 95 లున్న 1920 సం॥ యుద్ధ పత్రముల విషయములోను 1922 సం॥ యుద్ధ పత్రముల విషయములోను రు 100 లున్న.

(10) 1929-1947 సం॥ యుద్ధ ఋణము బాబతున్న, 1920 సం॥ యుద్ధ పత్రముల బాబతున్న, 1922 సం॥ యుద్ధ పత్రముల బాబతున్న, రు 200 ల మొత్తమునకేమి అందుకు వైబడిన మొత్తముల కేమి, చేసికొనే దరఖాస్తులు,

(ఎ) పూర్తిగా రొక్కము సామ్యు చెల్లించిన అల్లాటు మెంట్లకుగాని,

(బి) వాయిదాల పద్ధతి అల్లాటు మెంట్లకుగాని, చేసికోవచ్చును.

(12) బ్రోకరేజీ:—ప్రసిద్ధమైన బాంకర్లకును బ్రోకర్లకును వారి స్టాంపుతో గూడిన రొక్కపు దరఖాస్తుల వైబేయబడిన అల్లాటు మెంట్ల విషయములో నూటికి రు 0-2-0 చొప్పున కమిషను ఇయ్యబడును; కాని, పోస్టాఫీసు 5 సంవత్సరముల రొక్కపు సర్టిఫికేట్ల దరఖాస్తుల సహా, పోస్టాఫీసుల ద్వారా వచ్చిన దరఖాస్తుల విషయములోను, కన్వర్షన్ కొరకు చేసిన దరఖాస్తుల విషయములోను, సదరు కమిషను ఇయ్యబడును.

దరఖాస్తు నమూనాలు, అక్సాంట్లెంట్ల జనరలువద్దగాని ఏ బాంకువద్దనో, బ్రోకరువద్దనో, జిల్లా ట్రెజరీవద్దనో గాని దొరకును.

పోస్టాఫీసు ప్రకరణము.

(పోస్టాఫీసుల ద్వారా చేసికొనే దరఖాస్తుల విషయము, ప్రత్యేక నిబంధనలు.)

20. 1919—1947 సం॥ యుద్ధ ఋణముల కొరకును 1920 సం॥ యుద్ధ పత్రముల కొరకును దరఖాస్తులు. ఈ క్రింది క్లాజులలో చెప్పిన వరకులకు లోబడి, 1917 సం॥ మార్చి 15 తేదీ గురువారము మొదలుకొని 1917 సం॥ ఆక్టోబరు 15 వ తేదీ సోమవారము వరకును, ఆదివారంలో పోస్టాఫీసు సేవింగ్సు బాంకు డిపాజిటు రై నట్టియో కానట్టియో ఏ మనుష్యుని నుండియైనను, సేవింగ్సు బాంకు పనిచేయుట కధికారముగల ఏ పోస్టాఫీసు ద్వారా నైనను గూడ, పట్టబడును.

22. అధిక మొత్తములు అధమ మొత్తములు:— పోస్టాఫీసుల ద్వారా చేసే దరఖాస్తులు రు 25 ల మొత్తమురా పూర్తిగా రు 25 లు గల మొత్తముతో అయి యుండవలెను. ఒకే ఈ ప్రకటన ననుసరించి, పోస్టాఫీసు ద్వారా మెట్టు వెరసిమీద రు 25,500 లకు మించిన మొత్తములకు దరఖాస్తు పెట్టును, ఉంచుకోనుకూడదు; ఇందు 1929-1947 సం॥ యుద్ధ ఋణములో రు 7,500 ల కెక్కువ ఉండగూడదు; 1920 సం॥ యుద్ధ పత్రములలోను 1922 వ సం॥ యుద్ధ పత్రములలోను ఒక దానిలోగాని రెంటిలో కలిసిగాని రు 7,500 ల కెక్కువ ఉండగూడదు మరియు పోస్టాఫీసు 5 సంవత్సరముల సర్టిఫికేట్లులలో రు 7,500 ల కెక్కువ ఉండగూడదు 37 వ క్లాజు చూడుము.

షరతులు:—(1) ఈ ప్రకటన ననుసరించి పోస్టాఫీసు ద్వారా చేసికొనే దరఖాస్తులు, పోస్టాఫీసు ద్వారా లోగడ పొంది ఉంచుకొన్న సెక్యూరిటీల మొత్తములు ఏమున్నను వాటితో నిమిత్తములేకుండా, అంగీకరించబడును.

(2) కన్వర్షన్ చే లభ్యమైన 1929-1947 సం॥ యుద్ధ ఋణపు మొత్తములు, వైని చెప్పిన పరిమితుల వర్తింపజేయునప్పుడు లెక్కలోనికి తీసికోబడువు.

23. చెల్లించవలసిన మొత్తములు:—దరఖాస్తు పెట్టుకొన్న మొత్తములు దరఖాస్తుతో పూర్తిగా చెల్లగట్టవలెను; వాయిదాలుగా చెల్లగట్టగూడదు. కాని ఒకే మనిషి ఒకటికంటే ఎక్కువ దరఖాస్తులను పెట్టుకోవచ్చును; కాని, వాని దరఖాస్తుల మెట్టు మొత్తము 22 వ క్లాజులో నిర్దేశించిన పరిమితులను మించగూడదు.

24. చెల్లగట్టే పద్ధతి:— పూర్వపు క్లాజు ననుసరించి చెల్లవలసిన మొత్తములు, ఈ క్రింద వివరించిన విధములలో సేవిధముగా నైనగాని, ఒక విధముగా కొంతయు మరియు విధముగా కొంతయు గాని చెల్లగట్టవచ్చును:—

(a) దరఖాస్తుదారునికి సేవింగ్సు బాంకు ఖాతా ఉన్నయెడల, ఆ ఖాతా జనున తనకున్న ఏదైనా రొక్కపు నిల్వను ట్రాన్సుఫర్ చేయవచ్చు;

(b) రొక్కరూపమున గాని కలెక్టివ్ నోట్లరూపమున గాని చెల్లించడము; లేదా, అట్టి బ్యాంకు స్థాపించబడిన తావున ఉండే పాస్టు పోస్టుమాస్టరుకు చెల్లదగునట్లుగా ప్రసిద్ధమైన బాంకుమీద ట్రాన్సు చెల్ల ఇయ్యడము.

అయిదవ ఆంధ్ర మహాజనసభ

మూడవ దినచర్య (మాప్రత్యేక విశేషమని యొద్దవండి) జూన్ ౧౭ ౧౯౩౩ తేదీ ఉదయము 8-30 గంటలు

తీర్మానములు 13-వ తీర్మానము

1910 సం॥ ముద్రణా శాసనము ముద్రణా యంత్రాలయముల వ్యాపకమునకును వాస్తవ్యులైన వాస్తవ్యులను విజ్ఞాన వ్యాపకమునకును భంగతరము గాన ఈ శాసనము వెంటనే రద్దుచేయుట కి సభవారు కోరుచున్నారు. ఈ శాసనము ఆంధ్ర దేశమునందు వ్యాపించుచేసి 'దేశమాత'నుండి భరావతును గోరినందులకు ఈ సభవారు వారి యసమర్థతని చూపుచున్నారు.

ఉ. ఆచంట లక్ష్మీపుతిగారు

ఆ. చిలుకూరి వీరభద్ర రావుగారు, సర్వజనాంగీకృతము.

ఆచంట లక్ష్మీపుతిగారు ముద్రణా యంత్రశాసనము హానికరమయిన దనియు, 'దేశమాత'నుండి భరావతు కోరుట అక్రమ మనియూత్తరముయొక్క అభిప్రాయమనిరి. ఈ శాసనము మన మనోభావమునకు వెల్లడించుటకు చాలా ఆటంకము గ నున్నది. ఈ శాసనము లేకుండు విధానము సహాయమున కార్యక్రమము జరుపవచ్చును. శ్రీ చి॥ లక్ష్మీపుత్రసింహం గారి యొద్దనుండి భరావతు కోరుట అక్రమము, వానిని కోరిక భరావతు మేము ఇచ్చుటకు సిద్ధముగ నున్నాము. అని నుడిచి నప్పుడు ప్రజలు కరతాళ భంగులతో యుద్ధాహమును వెనుకబెట్టిరి.

చిలుకూరి వీరభద్రరావుగారు ఈ శాసనము అక్రమ మని శ్రీ గోఖలేగారు గూడ నుడిచియున్నారు. ఇప్పుడే శాసనము ఒక గొప్ప వివాదమై రుచులను బాధించుచున్నదని.

భూభావము ఒక దేశమార్త ప్రతికేతగాక మిగిలిన ప్రతి కలమగూడ రాజున్నది నుడిచిరి. దేశమార్త భరావతులైన గుంటూరువారు 100, బెజవాడవారు 100, చెన్నపట్టణమువారు 100, కర్నూలు 50, కాకినాడవారు 100, పూర్ణవారు ఏలూరుతాలూకా 15, భద్రకర్మ 25, నెల్లూరు 50, ముత్తూరు 20, రమచంద్రాపేట 20, కొత్తేపాడు 20, తెనాలి 50 ముజుఫ్ఫర్ నెల్లూరు 20, తెనాలి తాలూకా దుర్గి రాల 10 సమ్మోని 100 భూమి 10, అనంతవరం, భావతి విద్యాలయము 15, పాతూరి ఆశ్రమముగారు 25, వెలపాలెం ఆశ్రమముగారు 5 ఆర్. సిరాపు పంచాయతీగారు 25 ఆశ్రమముగారు ఉత్తరభాషా సంఘము 5 కొమ్మ పున్నయ్య గారు చెజవాడ 10, వానిచెట్టి శైవశ్రమముగారు 10 మరలొకరినందియుకలిసి 1233 మాసాయల నిచ్చెనునని.

14-వ తీర్మానము

ఈ సభలో నేనుబడిన చందాల మొత్తము ఆంధ్ర మహాజన సభాసోప సభము వారు వనూలు చేసి దేశ మాతకు కావలసిన మొత్తము నిచ్చి నిరత మొత్తమును ఆంధ్ర ప్రదేశ్ లకు ముద్రణా యంత్రశాసనా శాసనమువల్ల గలుగు నష్ట ప్రయముల నివారణ నిమిత్తము నిలవయుంచి అనంతము బట్టి యుపయోగ పరచవలెనని ఈ సభవారు తీర్మానించుచున్నారు. ఉప॥ చి॥ లక్ష్మీపుత్రసింహం గారు ఆ॥ వెలగపూడి సుబ్బరావు సర్వజనాంగీకృతము.

15-వ తీర్మానము

విద్యార్థులు రాజకీయ విషయములలో జోక్యమునున్న కొనసాడదను తీర్మానమును గూర్చి అప్పటికి నూర్యనారా యణమూర్తి (ప్రతిభువు) గారు రుపసాదించిరి ఈ ఉత్తరువు ఒక విద్యార్థులవివాదనేగాక ఉపాధ్యాయులవివాద ప్రయోగించినారు. ఈ సవరిత తప్పులు మనస్థిరము చేడి పోవుచు న్నారని చెప్పారున్నారు. గా॥ నరసింహాచార్యగారు దీనిని రించి శాసన నిర్మాణసభలో ఉపాదించినారు. వారికి సరియైన సమాధానము చెప్పలేను. మనము వారి ఉత్తరువును గడునించక మనము స్థిరము సభలకు తీసికొని రావలెను.

కంగిల్లు పట్టాభిరామి మూర్తిగారు, దీనిని పలకరుచు విద్యార్థులు యుద్ధములో చేరుకొనుటకు ఏర్పాటుగావించుటకు సభలకుపోషణమును, భీమయలు ఉపసమించునట్టి ప్రదేశములకుపోషణగూడదనియును ఎంతసంజనమో తెలిసికొను దనియు, నెట్లు చెప్పనట్టి విషయములను గ్రహించినయు

కరులే యిప్పుడు పెద్ద దేశభక్తులయినవారనియు నుడిచి విర మించిరి. పురాణం నాగభూషణముగారు విషయము ముఖ్యముగ ఇంటరుమిడి యెట్లుదడువుచున్న విద్యార్థులకు అన్య యిందుననియు విద్యార్థులకు వ్యాధులు కలుగుటకును, వారి హక్కులను కాపాడుటకును చేసినా మని శ్రీ గవర్నరుగారు చెప్పినయు, ఇట్టి సభలకు బాలురు వచ్చినవారియందు స్వాధ్యాయము మొదలయిన సర్వము లలవనుననియు జెప్పిరి. విద్యార్థుల సభల నలంకరించుటవలన నష్టము లేదనియు వారు బాగు పడుదురనియు నుడిచిరి. విద్యార్థుల అభివృద్ధికి ఆనలోప ముగ నున్న ఈ ఉత్తరువును రద్దు చేయించమని గోరవల యును. దుర్గి రాల నూర్యప్రకాశరావు గారు ప్రధాన ఉపాధ్యాయునికి ఇట్టి అధికారమిచ్చుటవలనవారు ఏయెవ్వరనునకును పోనియ్యరు. వారికట్టి అధికారమిచ్చుట చాలాప్రమాదకరముగ నున్నది. నూర్య ప్రకాశరావుగారిని ఒక పర్యాయము మైసూరు లో నుపన్యాసము జేయవలెనని కొందరు గోరగా గోదావరి వాస్తవ్యులనియు కలకత్తావారి దేశమునకు సమీపమున నున్నం దున వారు ఉపసమించుట సమంజసము కాదనియు 'పాడ్డు' మాపురుగారు నుడిచిరి. కాబట్టి ఇట్టి యాటకములు ఇకపాడ 'పాడ్డు' అగుననినదివి ఈ శాసనమును రద్దుచేయించ వలెననికొరిరి. ఈ తీర్మానమును గూర్చి బండి బుచ్చయ్యగారు జరిగింత బలపర్చిన తరువాత సర్వజనాంగీకారమును బడసినది.

16-వ తీర్మానము

విద్యావ్యాపకమునకును భావములు బాగుగ తెలియుటకును, సామ్యమైకతకు భావసంబంధములేని శాస్త్రములు పాఠశాలాంతర తరగతికరైనను దేశభావలలోనే బోధించుట సమంజసమని ఈ సభవారు ప్రతిపాదించుచు న్నారు.

ఉ॥ సభాధ్యక్షులు. సర్వజనాంగీకృతము.

17-వ తీర్మానము

మన దేవాలయముల తాలూకు భుక్తులు పోగా నిలవ సామ్యము విద్యార్థివిషయములకు ఉపయోగించుటకు దేశ చట్టములను ఏర్పాటు చేయవలయులకు ప్రభుత్వమువారిని, ఈ సభవారు ప్రార్థించుచున్నారు.

ఉ॥ సభాధ్యక్షులు. అందరిచే నామోదమును బడసినది.

18-వ తీర్మానము

విద్యావ్యాపకమునందు ఏక స్థానమునందు విద్యాలయ ములను జేర్చునట్టి త్యజించుటకు ఇతితరుణునియు ఇంజ నీరింగు మొదలగు విద్యులయందు తెలుగుమండలముల లోప ముల దీర్చుటకు ఆంధ్రదేశమునందు ఇంజనీరింగు కళాశాల, వైద్యకళాశాల, కృషిశాస్త్ర కళాశాల, వాణిజ్య కళాశాల, అల్లీ కళాశాల యన్ను కర్మవిద్యాలయములను స్థాపించవల యుననియు ప్రభుత్వమువారిని ఈ సభవారు కోరుచున్నారు.

ఉ॥ సభాధ్యక్షులు. సర్వజనాంగీకృతము.

19-వ తీర్మానము

దేశీయ మహాసభకు శాఖగా ఆంధ్రరాష్ట్ర ప్రభుత్వము ను నిర్మాణము చేయుటకు గూర్చి అభిలంభిత స్థాయిసంఘ ము వారు తయారుచేయుచు తెలిపిన దుకు సంబంధించు దేశీయ మహాసభవారు దానిని అంగీకరించి సభానియంతరము తీసుకొని మాన్యుచేయునని గోరుచున్నారు.

ఉ॥ సభాధ్యక్షులు. సర్వజనాంగీకృతము.

20-వ తీర్మానము

క॥ పరిపాలనా సామ్యమునకును ప్రజా సౌకర్యమున కును స్వపరిపాలనాదర్శములు ఫలించుటకును తత్ఫల ప్రాప్తి కిని అనంతమైన కార్యపథముల నాచరించుటకును సామ్యమై నంతవరకు రాష్ట్రనిర్మాణము భావప్రయుక్త పద్ధతి ననుస రించి యుండవలయును.

చ॥ దేశీయ సభవారు నిర్వహించిన స్వపరిపాలనా దర్శ ములు ఫలించుటకును 1911 సం॥ ఆగష్టు 23వ తేదీ శ్రీహా డ్డిబి ప్రభువు ప్రకటించిన రాష్ట్రీయ స్వాంత్ర్యము సాధక గురుటకును రాష్ట్రపాలనా విధానము ఆ పద్ధతి ననుసరించి యుండవలయును.

ట॥ ఆంధ్రమండలముల నన్నిటిని ప్రత్యేక రాష్ట్రముగ నేర్పరుచుట యుక్తమును అత్యాకర్ష్యమును గాన యుద్ధానం తరము సామ్యమైకత త్వలలో అట్టి యేర్పాటును చేయింపు దని ప్రభుత్వము వారిని ఈ సభవారు ప్రార్థించు చున్నారు.

25. సెక్యూరిటీలు.—పోస్టాఫీసుల ద్వారా చేసికొన్న దరఖాస్తుల విషయములో సెక్యూరిటీలు, ప్రామిసరీ నోట్లు రూపమునగాని స్టాంపు సర్టిఫికేట్లు రూపమునగాని జారీ చేయ బడును. ఇట్లు జారీ చేయబడిన సెక్యూరిటీలు, పోస్టుల యొ క్కయు తెలిగ్రాఫులయొక్కయు ఆక్సాంట్లెంటు జనరలు గారి హావాలలో ఉంచుకోవచ్చును.

26. రాబడిపన్ను.—1920 సం॥ యుద్ధ పత్రములవిూ దను, 1922 సం॥ యుద్ధ పత్రములవిూదను, చెల్లవలసిన వడ్డీ వైని రాబడి పన్ను మినహాయించబడును. 1929-1947 సం॥ యుద్ధములను బాతు సెక్యూరిటీలు, పోస్టులయొక్కయు తెలిగ్రాఫులయొక్కయు ఆక్సాంట్లెంటు హావాలలో, ఉంచినయెడలను, ఉంచినంత కాలమును, ప్రత్యేకముగా వాని వైని రాబడి పన్ను మినహాయించబడును.

27. కన్వర్షను (మార్పు).—పోస్టాఫీసు ద్వారా 1929-1947 సం॥ యుద్ధ ఋణము కొరకు దరఖాస్తు పెట్టుకొను వానికి, వానికి వైచెప్పిన 3 వ క్లాజులో ఉండే హక్కులు చెలాయించుట కధికారమిచ్చే, అన్యపరము చేయదగిన కన్వర్షను వారంటాకటి (కన్వర్షనుకొరకై దరఖాస్తు నమూనాల తోగూడ) ఇయ్యబడును.

28. కన్వర్షను నిమిత్తము ఇచ్చుకొనే సెక్యూరిటీలు పోస్టులయొక్కయు తెలిగ్రాఫులయొక్కయు ఆక్సాంట్లెంటు జనరలుగారివద్ద ఇవ్వరలోనే డిపాజిట్టుగా ఉంచుకొన్న ట్టియూ లేదా కన్వర్షను చేసినవారు వారి ద్వారా మొదట కొన్నట్టియూ, అన్ని కేజులలోను, నూటికి 3 వడ్డీ రూపాయ ఋణము లలో వేనిబాటు అయినగాని, 1916-17 సం॥ పు నూటికి 4 వడ్డీఋణము బాటుగాని సెక్యూరిటీల కన్వర్షను (మార్పు),

- (ఎ) అకర్మమైన కన్వర్షను వారంటును (పోస్టాఫీసు ద్వారా పొందినవైనను కానివైనను), క్రమముగా పూర్తిచేసిన కన్వర్షను దరఖాస్తునమూనాను, మరియు (బి) పోస్టుల యొక్కయు తెలిగ్రాఫుల యొక్కయు ఆక్సాంట్లెంటు జనరలుగారి పేర ఎంతాదన్న చేయబడిన సెక్యూరిటీలను (సెక్యూరిటీ లేమైన ఉన్నయెడల)

1917 సం॥ నవంబరు 1 వ తేదీకి తర్వాతను 1918 సం॥ జనవరి 15 వ తేదీకి పూర్వమును ఏదైనా పోస్టాఫీసు నేవింగ్సు బాంకు ఆఫీసులో హాజరు పెట్టినవిదట, 3 వ క్లాజులో చెప్పిన చెల్లవలసిన రొక్క మేమైన ఉన్నయెడల ఆదిచెల్లించుటకు లోబడి, పోస్టాఫీసు ద్వారా జరిగించబడును.

దరఖాస్తు నమూనా లే పోస్టు ఆఫీసులో వైసను దొరకును

పోస్టాఫీసు 5 సంవత్సరముల రొక్కపు సర్టిఫికేట్లు

జారీచేసిన తర్వాత అయిదుసంవత్సరములకు ఇయ్య బడే రు॥ 10 ల, రు 20 ల, రు 50 ల, రు 100 ల సర్టిఫికేట్లు.

32. పోస్టాఫీసు 5 సంవత్సరముల రొక్కపు సర్టిఫికేట్లు, 1917 సం॥ ఏప్రిలు 1-వ తేదీని గాని అటుపిమ్మట గాని ఎప్పుడైనను, నేవింగ్సుబాంకు పనిచేసే అన్ని పోస్టా ఫీసులలోను దొరకును.

33. ఈ సర్టిఫికేట్లు నాలుగు విధములవిగా నుండును:-

- రు 7 - 12 చెల్లించినవిదట పొందే రు 10 లవి.
- రు 15 - 8 " " రు 20 లవి.
- రు 28 - 12 " " రు 50 లవి.
- రు 77 - 8 " " రు 100 లవి.

34. సర్టిఫికేట్లులో వ్రాసియున్న పూర్తి మొత్తము. జారీ తేదీకి పిమ్మట అయిదుసంవత్సరముల కియ్యబడును. కాని ఆ అయిదు సంవత్సరముల కాలములోపల నెప్పుడైనను సర్టిఫికేట్లు గలవాడు ఋణపు ప్రకటనలో నిర్దేశింపబడిన రేట్లు చొప్పున, రొక్కమును పొందుటకు హక్కు గలిగియుండును.

37. ఈ సర్టిఫికేట్లు రూపమున ఏ ఒక మనిషిగాని, నూటికి 3 వడ్డీ రూపాయ ఋణము, నూటికి 3 1/2 వడ్డీ రూపాయ ఋణము, నూటికి 4 వడ్డీ రూపాయ ఋణము, 1929-47 సం॥ యుద్ధ ఋణము, 1920 సం॥ యుద్ధ పత్రములు, 1922 సం॥ యుద్ధపత్రములు, వీటిలో దేని బాబునైనా, పోస్టాఫీసుల ద్వారా తాను పొంది ఉంచుకొన్న సెక్యూరిటీలు గాక, రు 7,500 ల కెక్కున మొత్తము ఉంచుకోగూడదు.

38. జారీచేసిన పోస్టాఫీసు ఉండే సర్టిఫికేట్లయొక్క పోస్టుమాపురు జనరలు సెలవు పొందిననే తప్ప, ఈ సర్టిఫికేట్లును ట్రాన్సుఫర్ చేయగూడదు.

40. ఈ సర్టిఫికేట్లు కొరకు దరఖాస్తు నమూనాలు ఏ పోస్టాఫీసు వద్దనయినను దొరకును.

(అలాచనసభతో కూడిన గవర్నరు జనరలు గారి ఉత్తరువుపేరకు.)

జె. బి. బ్రన్యేట్, ఇండియా గవర్నరు మెంటు సెక్రటరీ.

ఆంధ్ర రాష్ట్రము.

వావిలికొలను నరసింహారావుగారు (నెల్లూరు) తీర్మానము నుపపాదించిరి. భారతజాతీయోక్త-భావిభాగ్యోదయముకు రాష్ట్ర నిర్మాణము ముఖ్యసోపానము. 83,000 చదరపుమైళ్ల వైశాల్యము, 170 లక్షల జనము, ఒక్కభాషగల ఈ ఆంధ్రదేశమునకు ప్రత్యేకరాష్ట్ర పునఃసంస్థాపనము ప్రత్యేక కృత్తి జీవన మేర్పడి అభివృద్ధి లోనికి వచ్చెనను ఆంధ్రజిల్లాలు తమ కర్వుల పోగా ఇతరజిల్లాలకు వ్యయముల కయి సాలుకు 21 లక్షల నొసంగుచున్నవి. ఆసామ్య ఆంధ్ర రాష్ట్రము నిర్మించినప్పుడు మనకే మిగిలి మనరాష్ట్ర వృద్ధికే వినియోగింపవచ్చును. కాబట్టి క్రొత్తపన్నులు పడవని ఈ నెల్లూరు జిల్లావారు గట్టిగా నెఱుంగవలసినది. ఆంధ్రకృత్తి చిన్నచెలయ నుండి మహానదిగా ఆధ్యాత్మిక కృత్తిని గలిగి ప్రవహించుచున్నది. దానినాప నెవరికిని కృత్తిలేదు. మన మందరము నుత్సాహభీతులము గావలయును. కోదండరామరెడ్డి (నెల్లూరు) గారు ఈ తీర్మానము నామోదించిరి. సిద్దులు హెచ్చుగా పడుననియు ఉద్యోగములకొరకయి ఇది ఆంధ్రులు పడుచున్న శ్రమ యనియు కొందరు జనులు పాదరతుల నోగించుచున్నారు. ఇది అసత్యము. సిద్దులు పడవు. పన్నులు పెగునని భయపెట్టినగాని రయతులు మోసపోని ఈ యుత్తలయ పన్నినారు. నిష్కపటముగాతలంచు వారు కుములుకు ప్రత్యేకరాష్ట్రమునలన లాభములు కలుగ గలవని తలంచుచున్నారు. ఉద్యోగస్థులు మన తెలుగుమాట లాడునారయి యున్నచో మనరయింపుల కష్టములు తప్పటకయి ననుపాయము లేకపడుటకు వీలుండును. కాని ఉద్యోగముల కొరకయి మనవారు తంటాలుపడుచున్నారనునది నాపాదించుట కపటము. కొరక పట్టాభి రామరెడ్డి గారు మరింత బలపఱచుచు నెల్లూరుజిల్లావారు ఆంధ్రోద్యమమునకు గాని, రాష్ట్రమునకు గాని వ్యతిరేకముగా నుండలేదు. కాని ప్రబలులు దుర్మార్గులు చేయుచుండుట తలచించుచుండును. దానిచే ఈ కుతంత్రజ్ఞులనుబట్టి నెల్లూరు రాష్ట్రమునకు వ్యతిరేకముగ నున్నదని తలంచవలదు. ఆంధ్రరాష్ట్ర పటములో నెల్లూరు మధ్యలో కలదు. నెల్లూరు ఏల రాజధాని అగునని అనుకోరాదు? జనులను లేనిపోని క్రమలవలన మోసము జేయుట నీతికాదు. యుక్తముకాని రాష్ట్రమునలన పన్నులు తగ్గుననియు నే జెప్పగలము. ఇందుకూరు నుబ్బ రామరెడ్డిగారు (నెల్లూరు) మరింత బలపఱచి తీర్మానము సంగీకరింపుచున్నారు.

పట్నం వెంకటసుబ్బారెడ్డిగారు మరొకొంత తడవు ముచ్చటించి భాషనుబట్టి జాతీయనిరి. ఆంధ్ర రాష్ట్రము ఆంధ్రుల ప్రభుత్వస్థాపక సోద్యమము. రాజధాని ఉత్తరాదిని పెట్టెదనకుట పిచ్చి ఊహ. ఉత్తరాదిని పెట్టెదనో మనము మిగిలిపోవుజిల్లాలవారు తగువాడవచ్చును. కాబట్టి రాష్ట్రనిర్మాణము ప్రస్తుతము కావలయునని కోరితీరెదముగాక. అన్నాస్వామి అయ్యగారు (నెల్లూరు) మరింత బలపఱచిరి. ఈయద్యయము ద్రావిడజ్యేషణముతో బహుళజేరినదిని కొందరు నాకు వ్రాసియున్నారు కాని నేను నమ్మను. నాఆయుఃకాలము నెల్లూరులో జరిగినది. అట్టిద్యేషణము నేనెప్పుడు అడలేదు. "నెల్లూరు ప్రభుత్వము దక్షిణాదియందాకొడుకులు" అనినను ఉద్యమము బహుళ జేరినదనివాత ఇట్టివాక్కులు చాలతగ్గుట కుదరాదు. నాకు దక్షిణమునకంటె ఉత్తరమున మిత్రులు హెచ్చుగా నున్నారు నన్ను నెల్లూరులో ఆంధ్రులు మునిసిలు కాన్సిలుకు ఇతర ఆంధ్రులను ప్రోత్సహింప పంపుటయే వారి ఉదార భావనలను పెట్టించుచున్నది. కొందరు ద్రావిడులకును ఉన్న అసహనము మీ ఉదార ప్రకృతము నలన పారద్రోలి ప్రత్యేక రాష్ట్రమును సంపాదించును.

ఏలూరు రామరెడ్డిగారు (నెల్లూరు) తీర్మానము నెదిరించిరి. నెల్లూరువారికి రాష్ట్రము కావలయునను ఉద్దేశము లేదనిరి. ఉద్యోగముల కొరకయి ఈ యుద్యమము బహుళ జేరినది ఆంధ్రస్థాపితోప సంఘమువారు ప్రయోగించిన పుస్తకమునండి ఆంధ్రులు విద్యభ్యాస, ఉద్యోగములలోను వెనుక పడియున్నానను వాక్యములను జరిగిరి. కాని ఇట్టికోరికలలో తప్పులేదనిరి. ఉద్యోగములకయి జరుగుచున్న పోరాటమే ఉద్యమమునకు కారణము. భాషలను బట్టియే (అనేక ఇతర సంస్కృతులకు కదలి, రాష్ట్రము నేర్పఱచుట అసంశయము. నిజాంరాజ్యము, మయూరగుల్లోని తెలుగుజిల్లాలను చేర్చుటకు వీలుపడవచ్చును మనకు రాష్ట్రము వచ్చుట అసంభవము.

కుండా చెంచురామరెడ్డిగారు పై వక్తయొక్క మాటలను విమర్శించిరి.

ఎం॥ చంగయ్యగారు తీర్మానములోని మూడవభాగము నందు చెప్పెను రాజధానిగా గల 12 తెలుగు జిల్లాలతో ఆంధ్ర రాష్ట్రమును నిర్మింపవలయును అను సవరణ నుపపాదించిరి.

ఉన్నతలక్ష్యవారాయణ బాబిష్టగారు నీ సవరణమును బలపఱచిరి. మదరాసును తెలుగుజిల్లాలలో జేర్చుటకు పోవుట పెద్దపాదము. కాంగ్రెసువారుగూడ 11 జిల్లాలకే ప్లాడింగు కమిటీ నేర్పఱచినను ఆంధ్రస్థాపకసంఘములో మదరాసు వారు ముగ్గురుండుట దానిని 12 వ జిల్లాగా జేర్చినట్లయినది. మదరాసు తెలుగునీమ. చంద్రగిరిరాజులది. చెన్నప్పనాయకునిచే స్థాపింపబడినది. ఇది యిప్పటికిని తెలుగుపట్టణమే. అందు 5 లక్షలు ప్రజలున్నారు. అందు చాలభాగము తెలుగువారు. వర్తకులు తెలుగువారు. స్థిరయిన వసతిగలవారు తెలుగు వర్తకులు. మునిసిపాలిటీ పన్నులు హెచ్చుగా జెల్లించునది ఆంధ్రులు. మదరాసుకు అరవప్రాత్యయ రాజధానిగనుండుట వలన కచ్చివది. అని ఆంధ్రజిల్లాయైన యెవల అరవల వారోదక్షిణ రాజధానికే వెళ్లుదురు. అనవారోకి రాజధాని పోయినందునకయి నష్టపూర్తి కట్టి యివ్వవచ్చును.

ఎ॥ కృష్ణస్వామిరావుగారు మదరాసుకు ఇతర తెలుగు జిల్లాలకు మధ్య 3 అరవ తాలూకాలు కలవనిరి. పొన్నేరి, తిరువనూరు, సత్తెపిడు అను మూడు అరవతాలూకాలు 30 మైళ్ళ వైశాల్యము కలది కలవు. వీని నెల్లు దూకగలము. సింగ పూరు, బర్హాబాదన్న ఆంధ్రులను గూడ ఆంధ్రరాష్ట్రము క్రింద జేర్చవలయునని అప్పుడు వాదించగలమా?

ఇచ్చట గాడిచెల్ల హరిసోమ్యత్తయ రావుగారు మదరాసుకు ఆంధ్రరాష్ట్రములో జేర్చుటకయి గల సాధక భాషకములను విచారించి తెలుపుట కొక కమిటీ నేర్పఱచవలసినదని మరియొక సవరణ నుపపాదించిరి.

సోమ్యత్తయరావు గారిట్లనిరి:—

బ్రిటిషురాజ్యములో ఏది తెలుగునీమయో నిష్టయింపవలయును. ఇప్పుడు కొంత తెలుగుజిల్లాలనుండి దేశము పోవలయును. కొంత ఇతరరాష్ట్రములనుండి రావలయును. ఇందుకు బర్హరి, గంజాముజిల్లాలు నిదర్శనము. మదరాసుకు ఆంధ్రనగరమని స్థిరపరచవలసియున్నది గాన ఇప్పుడే ఆది 12 వ ఆంధ్ర మండలము కావలయునని కోరుట యుక్తముకాదు. స్థిరపడిన తరువాత మన ప్రజలను హేతువాద మున్నయెడల అప్పుడు మదరాసును తెలుగు జిల్లాగా నూర్చుటయునని కోరవచ్చును. డాక్టరు లక్ష్మీపతిగారు సోమ్యత్తయరావుగారి సవరణను ఆమోదించిరి.

ఇచ్చట వెలగపూడి సుబ్బారావుగారు వేగొక సవరణము నుపపాదించిరి.

ఆ సవరణయొక్క ఉద్దేశము మదరాసునగరము రాష్ట్రములో చేసినా చేరదా యను ప్రశంసనే వదలివేసి ఆంధ్ర రాష్ట్రమునకు ఎల్లయుమాత్ర మేర్పరచునని మదరాసు చేరదని కమిటీవారు తేల్చినయెడల ఇప్పుడే మదరాసుకు చేర్చుచు ఆడుగుట హాస్యాస్పదమనియు, గౌరవభంగమని సుబ్బారావు గారనిరి. ఓరుగంటి వేంకటసుబ్బయ్యగారు సవరణను బలపఱచిరి. మిట్టగొడ్డి సుబ్బారావుగారు రాంధ్రరాష్ట్రము నందరంగీకరించు నట్లగుటకు మంచిదనిరి. పాలములోని ప్రత్తిపాలములో నుండగా పోలి పోలి నీరు నూరెను నాకు జేసెను అని చెప్పుట హాస్యాస్పదము అని పలికిరి. అన్ని సవరణములను సభ్యులు నిరాకరింపవలయు ననిరి.

గోపాలకృష్ణయ్యగారు (బరంపురం) ఎల్లల నెప్పుడే నిష్టయిండుట కష్టసాధ్యమనిరి. అన్ని జిల్లాలలో సభ తిరిగి పరిపూర్ణాంగీకారమును పొందిన తరువాత ఎల్లలను నిష్టయింపవచ్చును. నరసింహరాజుగారు (విశాఖపట్టణము) రాష్ట్రము కావలయు నావలదాయనుచున్న నెల్లూరులో తిరిపోయినదని మా॥ వెంగయ్యగారే రాష్ట్రమునుకోరిరి. వారు మదరాసునే రాజధానిగా జేర్చుటకయి కోరవలయునని మాత్రమనిరి. ఇది చెల్లదు. సోమ్యత్తయరావుగారి సవరణము అప్రస్తుతము. సుబ్బారావుగారి సవరణతో ప్రస్తుతము అవసరములేదు సోదరవిభాగమున కందరంగీకరించినను దొరతనమువారు మాత్రము దానిని నిర్వహింపవలసి యున్నారు. వారే స్థలము నుద్దేశించెదరో ఇప్పుడు తంటాలు పడుటెందుకు? మన ఆరవసోదరులు ఏ దయన దక్షిణ రాజధాని కొప్పుకొందుకో లేదో అరుదాని మీద ఈ రాజధాని నిష్టయు ఆధారపడిన పడవచ్చును.

గో॥ కృష్ణారావుగారు ఈ సవరణములలో దేనినియిన సంగీకరింపవచ్చుననిరి. కమిటీవారి పోర్టు ఉద్యమముకు తోడ్పడి అధిక పన్నులు మొదలగు అసహనము పారద్రోలవచ్చును. అప్పుడుద్యమము నిలపదును.

ప్రభుల లక్ష్మీ నరసింహముగారు రాష్ట్రమునకు తామెప్పుడెప్పుడు లేదనిరి. చరిత్రవిషయమున మహేంద్రగిరి మొదలు మదరాసువర కాంధ్రదేశ మనిరి. కాని ఆ మదరాసుకు ఆంధ్రరాష్ట్రములో జేరుట సుసాధ్యముకాదు. ఆంధ్ర రాష్ట్రాధిపత్యమును గ్రహించినచో ఇట్టి సవరణ లండనలవు. మాతృభూమి కనురూపయిన స్థలినదేశ ముండవలయును. మదరాసు అట్టిదిగాదు. మదరాసు రాజధానిగానిచో రాష్ట్రములో చేరమను కొందరు నెల్లూరు జనుల కిష్టమయిన సవరణ సంగీకరించినచో ప్రతి జిల్లానుండును ఇట్టికష్టములే అంతు రింగును. అన్ని సవరణములును పది పండ్లెండు మంది తప్ప తక్కిన ప్రతినిధులవలన నిరాకరింప బడినవి.

ప్రభుల లక్ష్మీనరసింహముగారు తాము ఆంధ్రోద్యమము యొక్క ఉన్నతాద్యమగు రాష్ట్రమున కెప్పుడును శ్రుతిహాలుగుగానుండు. అతితృప్తిగతిని నడచుచున్నామని కొంతకాలము భయపడితిమనిరి. "ప్రకృత వికృతపరిణామములనుబట్టి ఇది అవశ్యము అవలంబితమని తలంచితని. లాడుడుబాజ్జి గారు వెయ్యి సంవత్సరముల అనుభవము ఒకటి చెండు యేడాదులలో సంపాదించుచున్నామనిరి. అట్లులే మన మనోవిఫల బుట్టిన నూత విద్యుచ్ఛక్తివలన రాష్ట్రము త్వరితగతి గావలయునని తలంచిన తిని. ఆంధ్రభూమిని భరతమాతకు ఒక గొప్ప అలంకారభూతముగాజేయుటకయి ఈ రాష్ట్రాధిపత్యమును సంగీకరించెదముగాక"

శేషగిరిరావు (చిత్తూరు) గారి తీర్మానమును బలపఱచిరి. రాష్ట్రము తప్పక రావలయుననిరి. గాష్ట్రము విత్తనములవంటిది. ఉద్యోగములు గడ్డినంటిని. పంటపండితే గొడ్డకు గడ్డిమాత్ర మవసరముకాదా? విత్తనముచల్లినప్పుడు గడ్డిచచ్చి తీరవలయును. అందువలన నుద్యోగములకొరకయి పోరాటమని ఏల నిందింపవలయును? మనము వందేమూతరం అను త్రాడులో ఆంధ్రపుష్పమును జేర్చి దేదీప్యమానముగ వెలుగునట్లు చేసెదముగాక. అందుకయి రాష్ట్రపునఃసంస్థాపనము. రాష్ట్రపునఃసంస్థాపనము గాని స్వరాజ్యముకాదు.

కనకరాజు నరసింగరావుగారు (నెల్లూరు) మరింత బలపఱచిరి. నిన్న ప్రతిపక్షులుచేసిన సభకు విలువలేదు. వారాంధ్రరాష్ట్రము వలదని చచ్చుచేయుచుండిరి. నన్నందు జేర్చుకొనచునిరి. నేరయితు నయినను కావనిరి. కాని ఆర్యవహరమును గూర్చి నరసింగరావుగారు విశేషము చర్చింపమనిరి. నెల్లూరు వారిలోగొందరు ముందు మనస్సాక్షి నెక్కునగా పాటింపవలసి యున్నారు. మనకు అనుకూలముగా నున్నపుడు ద్రావిడ సోదరులను వదలుటలో తప్పేమి కలదు? 100 సం॥ బంధములు మన శ్రేయస్సుకయి వ్రేగిన ఎవరికిని నష్టముకాదు. విద్యాశాలలు దక్షిణమున మూడు పాళ్లు ఉత్తరమున ఒకపాలు కలవుగాన వాని చెండుపాళ్లు అధికకర్చు మనము తమ్ములము భరింపుచున్నామని చెప్పిరి. 358 లక్షలు మన ఆదాయము. 340 వారికి 18 లక్షలు అధికముగా నిచ్చుచున్నాము. మన రాష్ట్రమునకు నష్టముచచ్చిన యెడల ఈ ఋణము వారు తీర్చవలసి యున్నారు. చింతమనేని భావయ్యగారు కొంతతడవు అనుకూలముగ ముచ్చటించిరి. దే॥ సామి శాస్త్రిగారు క్రొత్త జేషకు రాష్ట్రము నిర్మించుటకు ఇండియా గవర్నమెంటు గృహతామిచ్చిగాని క్రొత్తపన్నులు వేయలేదనిరి.

దుర్గిరాల న్యాయప్రకాశరావుగారు గుంటూరు జిల్లాను నిర్మించుటలో క్రొత్త పన్నులు వేయవలసి ఆంధ్రరాష్ట్రమును నిర్మించినను వేయవలసి. పన్నులు పడువని చెప్పవారు సెనుమోస గాంధ్రని సెలవిచ్చిరి.

గో॥ బి॥ ఎన్॥ శర్మగారు ఖర్చులు ఎక్కువ కావనిరి. ఉద్యోగస్థులను కన్యాకుమారి మొదలు గంజామునవఱకు మూర్చుచున్నందున అగు అధిక ఖర్చులు తగ్గిపోవుననిరి. నూతన గవర్నరు వగయిరాలకు 10 లక్షలు సాలుకు వ్యయమగును. ఉన్న తోడ్పాటుల బ్రావెంకు అల్ల వెన్న. ఇందులో తగ్గించినచో వ్యయ మధికము కాదు. ఇద్దరు కాన్సిలు మెంబరులే యున్నచో 4 లక్షలే వ్యయమగును. మధ్యపరగణాల ఆదాయము మన భావి కాంధ్రరాష్ట్రముకంటె ప్రస్తుతము తక్కువ. నూతన రాజధానులలోని భవనముల వ్యయము ఇండియా గవర్నమెంటువారు గృహతాదాయము నుండి యిచ్చెదరు. కాని మన మీద పన్నులు వేయరు. క్రొత్త జేషకు రాష్ట్రము కొరకు క్రొత్తపన్నులు వేయలేదు. ఒకవేళ పన్నులు పడు ననుకొనినను భవనములకు 50 లక్షలమీద వడ్డీ మూడలక్షల కంటె హెచ్చుగాదు. లాభము 3 కోట్ల రూపాయలవఱకు మనకుండును. ఇతరకారణములు రాష్ట్రనిర్మాణమునకు విరుద్ధముగ నుండిన నుండనిండు. పన్నులు క్రొత్తవి మాత్రము పడవు. తుంగభద్ర, కృష్ణ జలాశయ సంకల్పములు,

జిల్లాబోర్డులరయలు త్వరగా దక్షిణాదిజిల్లాలలో పోటీలేక నిర్దేశించును. అచ్చట కావేరజల సంకల్పమునని ఇచ్చట కృష్ణా నది జలాశయము నాపుటకు వీలుపడదు. బర్మా, నాగపూరు, థాకా, పాట్నాలకు విశ్వవిద్యాలయములు ఏర్పరుపబడవలెను. చున్నవి. మీరు రాష్ట్రములేదుగాన విశ్వవిద్యాలయము త్వరగా రాదని అనుచున్నాను.

ఫారెస్టు, రెవెన్యూ, డి. పి. డెవలప్మెంట్ ఉద్యోగముల కొరకు గుప్తదానములు తగ్గునని సర్వోత్తమరామగారు సెల విచ్చిరి. ఆంధ్రరాష్ట్రములో తెనుగుభాషలో క్యరమరములు హెచ్చుగా జరుగును. రయితులు స్వభావంలో సంకతులను గ్రహించి గుప్తదానముల దానము పోగొట్టుకొందునని పలికిరి. ఈతీర్మానము మొదటి క్లాజుకునకు నలుగురు మాత్రము ప్రతి కూలముగ నుండిరి. రెండవ క్లాజుకు 2 ప్రతికూలురు. మూడవ క్లాజుకు ప్రతికూలురు 14 మంది. తీర్మానము ఆంధ్రరాష్ట్ర తకు జరు. వందేమాతరం అనుధ్యానములలో దిక్కులుమారు మోగగా సభాసభ్యులచే సంగీకరింపబడినది.

శ్రీ కా॥ నాగేశ్వరరావు సభ్యులుగారు శ్రీ కొడిరా మమూర్తి నాయకుగారి కి సభవారు ఆంధ్రజాతి కంఠం అనుబంధాంతరము నొసంగగలనని పను తీర్మానము ఉపసా రించిరి.

స్వయం సహాయము నలననే పను వృద్ధిలోనికి రావ లయును. కళలు, శాస్త్రములు వృద్ధికి రావలసియున్నవి. పాల కుల మీద ఆధారపడి యుండరాదు. కొడిరా మమూర్తి నాయ కుగారు అభినవ భారత భీమ సేనును. స్వయంశక్తికలననే సంక గొప్ప వాయునాడు, నాయకుగారికి ప్రూర గౌరవము బరి గినది. కాని సహజమైన వారిని ఆంధ్రజాతి గౌరవింపవలసి యున్నది. వారు దానకర్తలు. స్వభాతికిని దానముల నొసంగిరి. వారికి గౌరవము చేయుట సభకు గౌరవము చేసినట్లుగును. దేవు కళల నిందువలన గౌరవించు చున్నారము- ఆంధ్ర పీఠంక వ ఆంధ్రులు అంతట నాయకుగారి కొసంగబడి సత్కరింప బడిరి. సభవారు లేచి వందేమాతరం జను జను ధ్యులను జేసి నాయకుగారిని గౌరవించిరి.

రాయమూర్తి నాయకుగారు రంత నుచిత్రితిని జవా విచ్చిరి.

ఆంధ్ర రాష్ట్ర ప్రతిముఖుల సభ

రెండవ దినము ఆంధ్రరాష్ట్ర ప్రతిముఖులు, ఆంధ్ర మహాజనసభలో అంగ నిర్ణయమును గురించిన తీర్మానము వారికి అనుకూలముగ సమకూర నందున ఆ సామంతులము లక్షి నర్సారెడ్డిగారి పుర మందిరమున యొక సభ గానిం చిరి. ఆ సభకు ముందవోలు చంగయ్య పంతులుగారిని అగ్రాసనాధిపతిగ నెన్నుకొనిరి. పేలీసు ఇన్స్పెక్టరులు, కాన్స్టేబులు గూడచారులు దట్టముగా సభలోనికి తీసికొని రాబడిరి. ఆయందల్ల కృష్ణారావు పంతులు గారిని ఆంధ్రసభాధిపతులు అగౌరవపఁచినందున దాని విషయమై చర్చించుటకును, ఆంధ్రరాష్ట్ర విషయములో వారి కృతిలే కాభిప్రాయము వెలిబుచ్చుటకును ఈసభ సమాజేత మున దని నుడిగిరి. ఈసభ చేయవద్దం గొ॥ కృష్ణారావుగారు చెప్పి వెల్లిరట. అంతట బులుసు సాంబమూర్తిగారును, కోన పీఠా రామారావు గారును ఈ సభ యోగిపక్షమున జరుగు చున్నది పేము గూడ మాట్లాడవచ్చునా యని యు, ప్రశ్నించిరి. మొదట కొంతమంది ఆంధ్రమహాజన సభలోని కొంతమంది ప్రతినిధులుగూడి చేయుచున్నారని నుడిగిరి కొంత చర్చజరిగినవిదట, కాటంరెడ్డి ఆదినారాయణరెడ్డిగారు ఈసభ ఆంధ్రరాష్ట్రమునకు ప్రతికూలర పక్షమున చేయుటకు చున్నదనిచెప్ప అగ్రాసనాధిపతిగారుగూడ నట్లేయని ప్రకటిం చిరి. ఆంధ్ర రాష్ట్రాభిముఖు లిందుండ గూడదనిగూడ కానింది నందున వ్యతిరేకాభిప్రాయమునకు వీలుగలుగలేదు. గొ॥ ఆచం చర్లకృష్ణారావుగారిని అగౌరవపఁచిన విషయమును గురించి కొంతచర్చ జరిగినవిదట, కొందఱు ఆవిషయమును ప్రస్తుతము ఆపవలసినదని చెప్పటవలనను ఆ విషయమును గురించి చర్చ మానినారు.

అటుపిమ్మట ఆంధ్రరాష్ట్ర మక్కలలేదను విషయము ను గురించి ప్రసంగమున కాటంరెడ్డి ఆదినారాయణ రెడ్డిగా రు వాక్రచ్చుచు నిట్లుచెడివి:— ప్రత్యేకరాష్ట్రము వచ్చి న ఎక్కువవత్తులు పడుననియు, వానినిరైతాంగమే ధరింపవ లసియుండుననియు, రాష్ట్రము వచ్చిన ముఖ్యపట్టణము విశాఖ పట్టణముగాని తెజవాడగాని అయినపక్షమున విశాఖపట్టణము లో ఎనుగుకాళ్ల జబ్బు ఉన్నదిగాన అదియనకు గూడవచ్చునని

యు, తెజవాడ అయినపక్షమున ఎండవేడిమికి తాళజాలనని యు ఇటువంటి అనేక ఇక్కట్లు వాటిల్లును గాన ఆంధ్రరా ష్రము కర్షణ ప్రతిపాదించిరి.

అర్బున్ దహింగారు ఉత్తరజిల్లాలవారియందు సహన ములేదు. నన్ను కొడుకునిగౌరవనభలో వేసికొనలేదు. అందు వలన అటువంటి వారిలో కలిసియుండుట నాకు ఇష్టములేదు గాన మనకు ప్రత్యేక రాష్ట్రము అవసరము అనిరి.

సంకటచంగయ్యగారు ఆంధ్రకేశవులలో వర్తక వ్యా పారము జరుపుటకు మంచికేవులేదుగాన ఆంధ్రరాష్ట్రము మన కవసరమనిరి. ఎక్కడో వేకటాచలం పంతులుగారు ఆంధ్రరాష్ట్రము కావలెనువారు ఉత్తరజిల్లాలలోని బోడితెల వారు అని నడువగా అగ్రాసనాధిపతియైన చంగయ్యగారు వారిని తీమాపణ కోరవని యడిగిరి. వారట్లు నడుపుట తప్పని చెప్పి తీమాపణ గోరిరి.

కె. వి. రాఘవాచారి బి. ఏ. బి. ఎస్. గారు ఆంధ్ర రాష్ట్రమునకు ముఖ్యపట్టణము చెన్నపట్టణముగ నండునెవల ను, ప్రొవైడెన్సులు విధించవలెనని నండు నెవలను ఆంధ్రులకు ఒక ప్రత్యేకరాష్ట్రము కోరవచ్చునను మొక తీర్మానమును ఉపసాదించిరి. దానిని మరెవ్వరు ఆమోదించనందున వారి తీర్మానము ప్రోత్సహించబడింది. అంతట మతియొకరు లేచి సేలం, దక్షిణ ఆంధ్రాట్లు ఈ రెండు మండలములలో అరవ వారు, తెలుగువారు నున్నారు. వారిని ఏరాష్ట్రములో చేర్చు మనకు నుడిగిరి. కల్వేటి విశ్వనాథంపంతులుగారు ఆంధ్రజాతి యువనదియకట్టి లేదనియు, పరిపాలనా స్వామ్యము ప్రత్యేక రాష్ట్రము చెచ్చిన ఇతనికి నెక్కువ బాగుండలేదనియు, కత్తెండలములలో విద్య తప్ప, వయగుటచే వారినిద ఉత్తరాదివారు పడి వారిని వాంఛించుననియు నుడిగిరి. ప్రత్యేక రాష్ట్రముచెచ్చిన అరవలకు కోపమువచ్చి ప్రతిపట్టణములోను అధికసంఖ్యాకులవచ్చి మహారిని ఓడించుదురుకాన ప్రత్యేక రాష్ట్రము మనవనందుని మతియొకరు నుడిగిరి. ఇంకొకరు లేచి ఆంధ్రులకు రాష్ట్రముచెచ్చిన మళయాళమునకును, కన్నడజాత మునకును గూడ రాష్ట్రము లియ్యవలసియుండుననియు, అటు తరువాత బ్రాహ్మణుల కొక రాష్ట్రము, రెడ్లకొక రాష్ట్రము వైశ్యుల కొక రాష్ట్రము, ఏనాడల కొక రాష్ట్రము ఇయ్యవలసి యుండుననియు నుడిగిరి.

అంతట అగ్రాసనాధిపతిగారిని తీర్మానమును చదువుచు కొందఱు ఓడిరి. తీర్మానము అంగమున ప్రాయబడిరి. దానికి తెలుగు చేయలేను. అందఱు ఆమో దమేనా యని యడిగిరి. వ్యతిరేకులు లేరు గదా యని అనుగ, గొందఱు వ్యతిరేకులు గలరు, వారిని మాట్లాడ నిచ్చెనగా యని ప్రశ్నించిరి. అట్లు కల్లవారి. మరియొక తీర్మానము అనగా మొదటి తీర్మానమును ప్రభుత్వమువారికిని ఆంధ్రమహాజనసభ వారికిని వందలమునకు తీర్మానమును అగ్రాసనాధి. తిగారు సుప్రభుత్వ అనుభవగా రుపపాదించెదనని చెప్పిరి. కాని అనుభవగా రుపపాదించక పూర్వమే, మతియొకరు బలపటు పక పూర్వమే చంగయ్య అగ్రాసనాధిపతులు లేచి ఒకగ్రీన ముగ తీర్మాన పంపింపవలసినదనిరి. అప్పుడు గొందఱు లేచి ఆ తీర్మానమును నెవరు ఉపసాదించిరి, ఎవరు ఆమోదించిరిని ప్రశ్నింపకొంత వాడ ప్రతిపాదములు జరిగినది. చంగయ్యపం తులుగా కర్షణకు తిరిగి రెండవతీర్మానము సుత మంగీకరింప బడినదనిరి. ఆంధ్రులకు ప్రత్యేక రాష్ట్రము మనవనందుని నుడిగిన యం. చంగయ్యగారు తిరిగి మరునాడు ఆంధ్రమహాజనసభకు దక్షుజేసి ఆంధ్రరాష్ట్ర తీర్మానమును గుట్టిచి చర్చ జరుగు చున్న తెరి చెన్నపట్టణమును తెలుగుజిల్లాలలో చేర్చి చెన్నపట్ట ణము రాసధానికి ముఖ్యపట్టణముగ నంపవలయును అనుసరణ ము ప్రతిపాదించిరి.

(౧)

జాతీయ విద్యుత్తును కాపాడుట. లోక్ మో జాక్ 4:— రావోయ కతుల నాయకులం దరు సమాజేతమైనపుడు యుద్ధసయ్యుండు జాతీయ విద్యుత్తు ను కాపాడుకొరవలెనని మంత్రివర్గము వారితో ప్రధాన మంత్రి తెలిపి దానిని ప్రకటించిరి. చక్రవర్తిగారి ఆజ్ఞలలోపై వైజెస్సి విషయమును సాధించుటకు జాతీయసంఘ మొకదా ని శాస్త్రోద్ధి కార్యకర్తలెందుటకు కలయుకర్తవ్యము అనయు యని ప్రధానమంత్రిగారు అజ్ఞాపించిరి.

(౨)

శత్రువులు వెరుకకు పోవుట. లండన్, జాక్ 4:— రషియా వాయువాగ్రుల్లి ప్రక టించినది-కో వెలు వైపున వ్యామోహము దగ్గరనున్న 4 మరు సల తీరకండలనుదాటి మా వైనికిబిరుదులు శత్రువుల కావలి వైద్యమును బాండ్లెరి. కంచెలలో చొరబడి కాల్వేయి వ్యూలో నేపీ ప్రాంతమునున్న కందకములనుండి శత్రువులను బారదోలితిమి.

బి. ఏ (హనర్య)

ప్రీ లిమిసరీ వరేయో ఫలితములు

1917.

మదరాసు

క్రైస్తవ కళాశాల:—

1	3	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	20	21	22	23	24	25
26	29	30	31	32	34	36	37	38	39	40	42	45	47	48	49	52	53		
54	56	57	59	60	62	63	64	65	66	69	70	71	72	73	74	76	78		
80	81	82	83	84	85	86	87	88	89	91	92	93	94	96	97	98			
101																			

తిరుచనాపల్లి కళాశాల

103	105	106	107	108	110	111	112	113	114	115	116	117	118
119	120	122	124	125	126	127	129	131	132	133	134	135	
136	137	138	139	140	141	142	146						

తిరువనంతపురము మహారాజా కళాశ.

149	150	151	152	153	154	155	156	157	160	161
-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----

బి. ఏ. హనర్య డిగ్రీసంక్షేప.

హనర్య లేని ఎం.ఏ. డిగ్రీ (బ్రాన్సిటరీర్యు కేవలం) 1917.

కృతార్థులైనవారి సంఖ్య.

5-వ బ్రాంచి (హిందీ, ఎకానిమిక్స్) (114)

8-వ తరగతి:—

255	256	264	269	273	277	284	287	288	298	299
300	301	303	306	307	309	310	312	315	324	326
327	339	340	347	348	351	353	359	366		

2-వ తరగతి:—

276	330
-----	-----

చెన్నపురి విశ్వవిద్యాలయము.

బి. ఏ. పరీక్షా ఫలితములు.

II వ గ్రూపు (విశాఖ).

మొదటి తరగతి:—

13	572	671	1317	1320	1409
----	-----	-----	------	------	------

రెండవ తరగతి

4	11	26	41	56	58	66	94	97	99	107	115	122	125	192	201
206	209	227	229	231	237	238	241	306	322	329	364	421			
426	431	472	473	474	477	499	551	552	581	587	600	616			
617	657	670	672	692	706	722	732	826	832	850	884	894			
921	934	956	957	1080	1094	1101	1107	1169	1171	1171	1171	1171			
1135	1139	1144	1228	1244	1246	1268	1302	1309	1328	1341					
1347	1368	1383	1398	1399	1408	1411	1413	1414	1415	1416					
1442	1449	1469	1473	1514	1534	1581	1639								

(బి) గ్రూపు ఫ్రీ సి. లు నైపు

మొదటి తరగతి:—

608

రెండవ తరగతి:—

568	570	573	576	607	637	639	931	933	973	975	976	991
1002	1004	1006	1078	1080	1100	1103	1105	1110	1123	1136		
1145	1147	1252	1419									

ఎల్. టి. పరీక్షా ఫలితములు.

దీక్షాసు

టీచర్లు కి తీజి, వైదానేట.

మొదటి తరగతి:—

18	56	66	68	79	94	105
----	----	----	----	----	----	-----

రెండవ తరగతి:—

29	15	16	17	21	25	28	33	41	44	49	53	57	65	69	72	75	78
80	82	87	89	91	92	93	98	104	106	110	111	112	113	115	11		
120																	

మూడవ తరగతి.

1	5	7	8	11	12	14	19	20	23	24	26	29	33	35	40	42	46	47
48	50	52	54	58	59	60	62	63	64	67	70	73	74	76	77	81	83	
84	86	88	90	95	96	97	99	100	102	103	107	108	109	114				
116	117	119	121	122	123	127	128	134	135	138	142	145						

తిరువనంతపురము

మొదటి తరగతి:—

152	153
-----	-----

రెండవ తరగతి:—

149	150	151	158	161	166	167	172	173
-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----

మూడవ తరగతి:—

153	156	157	159	160	162	154	165	168	171	174	179
-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----

(౧)

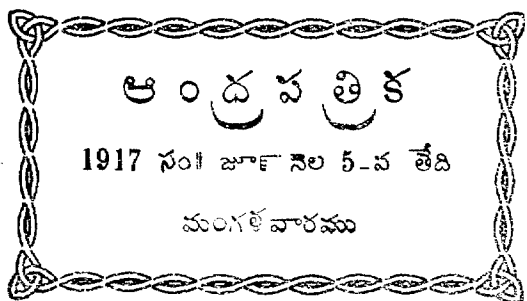
అమెరికా రాయబారులు రషియాలో ప్రవేశించుట వాషింగటన్, జాక్ 4:— రూటుగారి యాజమాన్యముక్రింద బయలుదేరిన అమెరికా రాయబారులు రషియాలో ప్రవేశించినది తెలియుచున్నది.

ఎర్జింగా దగ్గర కర్షణ లోడిపోవుట.

లండన్, జాక్ 4:— రషియా వాయువాగ్రుల్లి ప్రక టించినది:—ఎర్జింగా వైపున మూలక కర్షణలు 5 మారు లు తలపడిరి. కాని పేము వారిని పారదోలితిమి. యుద్ధానం తరమున సక్కిజా ప్రదేశమందు తురుష్కుల స్వాధీనములో నున్న మూడు కొండలను కళిబురుచుకొంటిమి. మూర్ఖము వెనుక శత్రువులకను యుద్ధము జేయుచున్నాను.

విషయానుక్రమణిక.

అయిదవ ఆంధ్రమహాసభ	3-4
ప్రథమ ఆంధ్రదేశ సంఘసంస్కరణ సభ	5
ప్రధానవ్యాసము	
అయిదవ ఆంధ్రమహాసభ	6
వార్తలు, వ్యాఖ్యలు	7
విరోధామహాసంగ్రామము	
విశేష తంత్రీవార్తలు	8-9-10
ఇంగ్లీషుతంత్రీవార్తలు	11-12

అయిదవ ఆంధ్రమహాసభ.

“బాపట్లలో ఆంధ్రరాష్ట్ర నిర్మాణమును ఆదర్శముగా నుంచుకొంటిమి. బెజవాడలో హంసానియమని తలంచితేమి. నైశాఖపురియందు ఆచరణీయమని తీర్మానించితిమి. కాకినాడయందు యుద్ధానంతరము అత్యంతావశ్యక ముంటిమి. సింహపురియందు దేవతీర్థానమును రెండవసారి దృఢీకరించితిమి. సంశయాస్పదుల సంశయము లన్నియు అంతర్ధానమయిపోయినవి. ఇప్పుడు ఎల్లవిషయమయియును, రాజధాని విషయమయియును సూక్ష్మభేదాభిప్రాయములు కలవు గాని ఆంధ్రరాష్ట్రమే అనవసరమను నాంధ్రులు లేరు. బాపట్లలో నాటిన విత్తన మిప్పుడు వృక్షమయినది. మహాద్యమములు ఈశ్వర సంకల్పములు. వాని నావజాలశక్తి లోకమునం దేరికిని లేదు. ఈ మాట ముమ్మాటికిని నిక్కవము. నిక్కవము.” అని గంభీరమును, భక్తిరస ఛరిత్రమును, దేశభిమానభరితమును నగు ప్రవచనములను తమ అంత్యోపన్యాసమునందు శ్రీకొండ వేంకటప్పయ్యపంతులు గారు పలికిరి. అయిదు సంవత్సరములనాడు ఈయద్యమ మిత శీఘ్రముగా నాంధ్రప్రజానభి చేతను, ఆంధ్రేతర మహాజనులచేతను నామోదించబడి విజృంభించు నని తలంచినవారు బహు కొద్దిమందియైన నున్నారో ఊడరో చెప్పజాలము. ఇప్పుడో సంశయాత్మక సంశయములు పోయినవి. భక్తుల కత్తులై హామీ ప్రబలినది. ఉద్యమము నుదిశలను వ్యాపించి తాండవమాడుచున్నది. జయ్ ఆంధ్రమాతకు జయ్, మాతాపరాకు, దేవీపరాకు అను వాణియే నెల్లెడలను విసబడుచున్నది. ఆంధ్రరాష్ట్రము ఆదర్శముగ నుండవచ్చునగాని అవశ్యమాచరణీయము కాదని రెండుసభలలో హోరాహోరగ బోధనల న్యూహమాన్య వాదాటిచేసభాసదులను సమ్మోహింపజేసిన శ్రీయుత ప్రభుల లక్ష్మీనరసింహము పంతులుగారి ఆంధ్రరాష్ట్ర నిర్మాణము అవశ్యము ఆచరణీయమని ఆ తీర్మానమును మొన్న నెల్లూరులో నిరుపమాన వాక్పటిమహో బలకలచుటయే దినదినము ఆంధ్రరాష్ట్రద్యమమున కెట్టిపుట్టి గలుగుచున్నదో తేటపడుచున్నది.

యత్నములు జరిగినవని వ్రాయకతీరదు. ప్రతిముఖులవలంబించిన పద్ధతులును నయోగ్యములయినవయినను వానినిగూర్చి వ్రాయుట అనవసరము. ఏలననగా పదునెల్లరు తప్ప మిగిలినవారు సుమారు ఎనిమిదివందల మంది సభాసదులు ఆంధ్రరాష్ట్ర నిర్మాణమునకు దమసమ్మతిని దెలిపినప్పుడు ప్రతిపక్షుల ప్రాతికూల్యమును గూర్చి వ్రాయుట నిరుపయోగము నెల్లూరు నగరములో మట్టుకు న త్యల్ప సంఖ్యాకు లగు కొంతమంది విద్యాధికులకును, కొంతమంది రెడ్డి మహాజనులకును, వారి అనుచరులకును దప్పుతాలూకా పత్తనములలోను, గ్రామములలోను నున్న ప్రజలందరికిని ఆంధ్రోద్యమమనిన నాంధ్రరాష్ట్రమనిన ఛరిత్రాన్తాంగీకారము కలదనుటకు మొన్న అయిదవ తీర్మానమును గూర్చి జరిగిన చర్చయు, దానికయి యొసంగిన ప్రాటలును, ఆంధ్రరాష్ట్రనిర్మాణపు తీర్మానము చర్చకు వచ్చినప్పుడు నెల్లూరు జిల్లాలోని రెడ్డి మహాశయులు అనుకూలముగ జేసిన నుపన్యాసములును సాక్షిభూతములు. ప్రతిపక్షులలో ముఖ్యులగు కాటం రెడ్డి ఆదినారాయణరెడ్డి గారు రాష్ట్రనిర్మాణము నెదిరించుటకు బలవత్తరమయిన కారణములు దొరకిక విశాఖపట్టణము. రాజధానియైనచో “నచ్చట వేనుగుకాళ్లు ప్రజలకు బహుమెండు. మనమును నాబాధపడెదము. బెజవాడ యయినచో నచ్చట ఉష్ణము బహుమెండు. బెజవాడ పోదలచినవారు ఇంటివద్ద నన్నియు నొప్పజెప్పి పోవలసివచ్చెయే”, ‘రయితాంగము’ మీద రాష్ట్రమువలన నధిక పన్నులు పడను” ఇత్యాది దుర్బలకారణములచే పామరులను భయపెట్ట జూచుటయే వారి పక్షము పూర్తిగా తీసివేసినదనియు, మంచి కారణములు దొరకనివారు ఎట్టి మాయలను పన్నుటకయినను వెనుదీయ రనియు తేటతెల్లంబగుచున్నది. కాని ఇట్టి ఎత్తుగడలవలన నెల్లూరు జిల్లాలో ఆంధ్రోద్యమమునకును గొప్ప లాభము కలిగినది. విచారణీయము, నిష్పక్షపాత స్వభావులగు విద్యాధికులును, రెడ్డి మహాజనులలో చాలమంది తటస్థులును నొక్క పెట్టిన ఉద్యమము వయపునకు మరలి తమ సానుభూతిని ప్రకటించిరి. గౌరవనీయులగు ఆమచర్ల కృష్ణారావు పంతులు గారును, వైదప్రాలు చెంగయ్య పంతులుగారును నింతకాలమునుండియు రాష్ట్రాసరమును శంకించుచున్నను చెన్ననగరము రాజధానిగా నున్నచో దమ కంగీకారమని తలంచునంత దూరము నచ్చుట వారి ప్రాతికూల్యభావమునం దిప్పుడెట్టిబలమును లేదని స్పష్టమగుచున్నది.

చెంగయ్యపంతులు గారు పురమందిమున రెండవదినము జరిగిన ప్రతిపక్షులసభ కగ్రాసనాధికత్యము నహించి రాష్ట్రము వలదని చెప్పుటయు, ఆ తీర్మానమును ఆంధ్రమహాసభాధికారిని ప్రభుత్వమువారికిని పంపవలయునని పలుకుటయు, మరునాడు ఆంధ్రమహాసభలో చెన్నపురి రాజధానిగానుండిన జాలునని చెప్పుటయు వారు తమ యభిప్రాయములను త్వరగా మార్చుకొని రని తేల్చుచున్నది. అందుకయి చెంగయ్యగారికి వందనములు చేయుచు మాసోదకులు అసతికాలములో మన యుండరితోను పూర్ణముగా నేకీభవించెదరుగాక యని తలంచుచున్నాము.

రెండవదినమున సాయంకాలము సుమారు మూడు గంటలకు సభ సమావేశ మయినప్పుడు సభాధికతులు అయిదవ తీర్మానము విషయమును ప్రొట్ట భరితమును నుపపు సమయమునగా కృష్ణారావు పంతులుగారు లేచి ఉదయము 9 గంటలలో పలటిక్కెట్టులను కొనివచ్చిన ప్రతినిధులను లోనకు రానియ లేదనియు, 9 గంటలకు టిక్కెట్టుల నమ్ముట అగ్రాసనాధికారిగా ఆపివేయించిరనియు, ఇదివరకే టిక్కెట్టులను కొని వపనిమీదనయిన బయటికి వెళ్లిన ప్రతినిధులను ప్రాటలు నిచ్చుటకయిలోపలికి రానియ లేదనియు మున్నగు నేరములను సభాధికతులవై మోపుచున్నారని. సభాధికతులు పది గంటలకుగాని తీర్మానమువయిచర్చపూర్తిగా లేదని యంతవఱకును ప్రతినిధులలోని కేవలముచున్నారనియు, 10 గంటలకు చర్చ పూర్తియైన తరువాత చర్చకు వినని ప్రతినిధుల రానియకూడదని టిక్కెట్టుల నమ్ముట నాపుడల జేయించితిమనియు, టిక్కెట్టులను కొని బయటికి వెళ్లినవారు ఆ సంగతిని తెలుపగా తాము లోపలికి వారిని పంపుట కాజ్ఞాపించితిమనియు, అట్టివారయినదగు రయిననుండరనియు, కాటం రెడ్డి, ఆదినారాయణరెడ్డి వినాది రెడ్డిగారలు రెండు ద్వారములవద్దను నిలబడియున్నారనియు, వారు బయటికిపోయిన ప్రతినిధులను లోపలకు పోనియలేదను నాజ్ఞాపణమును చేసియుండ లేదనియు, అచ్చట లేని కృష్ణారావు పంతులుగారు ఎవరో చెప్పిన కబురులను విని ఇట్లు వచించుట యుక్తమో, సమంజసమో లేక ఎట్టి నీతియోయని ప్రశ్నించిరి. ఈ మాటలు కృష్ణారావు పంతులు గారికి తప్పుగా దోచలేదు. వారి అనుచరులకు తప్పుగా దోచినవి. ఒక్క దినమంతయు ఈవిషయమయి సంగ్రామ ప్రసంగములు శిబిరములలో నతి తీక్షణముగా జరుగుచుండెను. మూడవదినము వేంకటప్పయ్యగారును, కృష్ణారావుగారును జరిగిన దానికయి ఎవరికేని కష్టము కలిగినందునకు చింతిలితిమనిరి. అంతటితో ఆ సంగతి ముగిసిపోయెను.

వాస్తావత్రికా శాసనముక్రింద దేశమాత పత్రికవద్దనుండి ధరావతు తీసికొనుట అక్రమమని ఉద్ఘోషించిన తీర్మానము ప్రజలలో జాల సంచలనమును కలిగించినది. పట్టణములు, పల్లెలు, ధనికులు పేదలు, సమాజములు, భాండాగారములు 1233 రూప్యములను ధరావతుకయి నొసంగెదమనిరి. ప్రభుత్వమువారు ప్రప్రథమమున ఆంధ్రపత్రికల పయి ప్రయోగించిన బాణమునకు ఆంధ్రు లీవిధముగా ప్రత్యుత్తరమియగలుగుట నాప్రభుత్వము వారు గమనించెదరు గాక. ఆంధ్రకవిశేఖరులగు లక్ష్మీనరసింహము పంతులుగారును తమ దేశీయ సోదరు లిట్లు తమపక్షమున నున్నారని తెలిసికొని నిర్భయముగ తమ విధ్యుక్తధర్మములను నెరవేర్చెదరుగాక.

గత వత్సరములందు మహాసభ నెవ్వరా హానించెదరను భీతియుండెడిది. ఇప్పుడది పోయినది. ఈసంవత్సరము కర్నూలువారును, గంజాము వారును మాజిల్లాకు, మాజిల్లాకని గట్టిపట్టు పట్టిరి. ఎంతదూరము వారు వాదించుకొనినను రాజీకుదరదయ్యెను. అంతట స్థాయిసంఘమునా రాలోచించి స్థలనిగ్లయము చేయనట్లు సభవారు తీర్మానించిరి. కొండ వేంకటప్పయ్యపంతులు గారు ఆంధ్రసభా కార్యదర్శకులుగ నుండునట్లును వెలగపూడి సుబ్బారావు గారు సహాయకార్యదర్శకులుగా నుండునట్లును సభవారు కోరి, వారి నెన్నుకొనిరి. స్థాయిసంఘము సయిత మేర్పాటు చేయబడెను. ఇట్లు అయిదవ ఆంధ్రమహాసభ సభ అన్ని తుపానులకును నైచి మహావైభవముతో ముగింపునకు వచ్చెను. పండే మాతరం.

పైసందర్భమున నెల్లూరులో రాష్ట్రనిర్మాణ తీర్మానమును ప్రోసివేయవలయునని కొన్ని ప్ర

“మాకు అట్లు మీకు ముక్క”

ఈపయికి క్రింద మా సమకాలికులు “ఆంధ్రప్రదేశ్” పత్రిక వ్రాసిన వ్యాసమునందు కొన్ని భవ ప్రమాదములు కలవు. “ఎన్ని భావలు కలవో అన్ని ప్రత్యేక రాష్ట్రములు నిర్మింపబడుట సత్ఫలిపాలనమున కవసరమని పట్టుకట్టి యున్న యాంధ్రమహాజనులు ఓడ్రుల యుద్ధయమును నిరాదరించుట కేవలము స్వాధీనపరత్వ మనిపించుకొనుచున్నది. ఆంధ్రులు ఓడ్రుల వాదము నాదరించి యుండుచే ప్రత్యేక రాష్ట్ర వాదము చాల బలపడి యుండును. .... ప్రత్యేక రాష్ట్రమును గోరుచున్న ఆంగ్లోద్యోగు లుద్యోగములను ఓడ్రులకు వదలివేయుట ధర్మము కాదా? .... గంజాము జిల్లాలో ప్రజల నూటికి నుమారు 80 గురు ఓడ్రులయి యున్నారు.” అని మా సమకాలికులు వ్రాయుచున్నారు. ఎన్ని భావలు కలవో అన్ని రాష్ట్రములు కావలయునని ఆంధ్ర రాష్ట్ర వారు లుటలేదు. నేకమందు నూరు భావలున్న నూరు రాష్ట్రములు కావలయునని వాదించువారు ఉన్నట్లుల వైద్యకాలకు బంప బడవలసిన వారు. భావకు దగిన ప్రజాకాళి, చేరిన స్త్రీయు, ఆదాయము ఉన్నప్పుడే ఒక ప్రత్యేక రాష్ట్ర ముండవలయునని ఆంగ్లోద్యయ కర్తల మతము. అటుల విభజించినవో ప్రస్తుతమున్న పది, పదుకొండు రాష్ట్రములు పరువారు లేక పదు నేడు కంటె నెక్కువగా చెరుగజాలవు. అవి గన్నియు సప్తమ భాషాప్రయుక్త రాష్ట్రములగుటచే విశేష పాలనాసౌకర్యములు ప్రజల కేష్ఠి వారి యభివృద్ధి త్వరగా గాగలదని వారివాదము. మొన్న జరిగిన గంజాము మండలసభలో భాషాప్రయుక్త రాష్ట్రము లాంధ్రులు వలసలేదు. గంజాము మండల రాజకీయ సంఘమును స్థాపించినప్పుడు భాషాప్రయుక్త రాష్ట్రవ్యవహారము ఉత్కలకు ను, ఆంధ్రులకు వివాదాంత పగుటచేసి ఆ ప్రశంసనే యండల సభలలో నెత్తిరాదని ఒకనియమము నేర్పబడుకొనిరి. రెండేండ్లనుండియు ఉభయములు గలిసి సభను నిర్విఘ్నముగా నడపుచున్నారు. ఉత్కలకు లీ నియమముల నెప్పకొనుటకు కారణమున్నది. వారు అఖిల ఓడ్రమహాసభలో ఈస్థన హారమును గూర్చి ఏటేట ఆందోళనమును జేయుచునే యున్నారు. అట్టినియమమును ఉత్కలకుల మరచిపోయినప్పుడు భాషాప్రయుక్త రాష్ట్ర ప్రశంస నెత్తుట పనికిరాదని ఆంధ్రులనుటలో తప్పేమియు గానరాదు. ఓడ్ర ప్రతినిధులు మూడవ దినమున సభకు రాకపోవుట బాగుగ లేదనియు, విక్రయమునకు భంగమనియు దలంచి ఆంధ్ర ప్రతినిధులు వారువచ్చి భాషాప్రయుక్త రాష్ట్ర తీర్మానము నుపపాదించవచ్చుననిరి. కాని ఉత్కలకులు రానిరాకరించిరి. నియమముల నుల్లంఘించుట ఒకతప్పు. తీర్మానము నకాళమిచ్చినను నుపపాదించుట పోవుట రెండవతప్పు. ఉత్కలకుల తీర్మానము నుపపాదించుటకు రాకపోవుటకు కారణము ఆంధ్రులు వారి తీర్మానమునిరాకరించెదమ భయముట. అటులయినవో భాషాప్రయుక్త రాష్ట్ర తీర్మానము గంజాము ఆంధ్రులమతముగాదని లోకమునకు చాటుటకు ఉత్కలకులకు గొప్ప అవకాశ మేర్పడియుండును గదా? ఇతర తెలుగు జిల్లాలవారు వారి వ్యతిరేకతను నిరసించియుండురు కాదా? సభకు వచ్చి తీర్మానము నుపపాదించక గంజాము ఆంధ్రులు భాషాప్రయుక్త రాష్ట్రమునకు వ్యతిరేకతని చాటుట కేరలులు అక్రమము. గంజాము ఆంధ్ర ప్రతినిధులు మొన్న నెల్లూరులో ఈ సంగతులను దెలుపవలయు ఇర్రాంధ్ర మండలములవారికిని వారిమీద గుఱుగనే నుండెను. మదరాసు వాస్తవ పత్రికలలోను, ఇతర స్థలములలో ప్రకటింపబడు పత్రికలలోను వెలువడిన వార్తలలో ముగ్ధులకపాటు అబద్ధము పాతికపాటు నిజమును కలసియుండుటచే విపరీత వ్యాఖ్యల కవకాశము కలిగినది. ఇండియను పేటియటు పత్రికకు నిజము తెలిసియున్నచో నది వ్రాసిన విధమున వ్రాసియుండదు. నెల్లూరుకువచ్చిన గంజాము ప్రతినిధులు భాషాప్రయుక్త రాష్ట్రము లవశ్యమనియు, గంజామునందలి ఓడ్రభాగమును ఓడ్ర రాష్ట్రములో జేర్చుట తమకు సమ్మతమనియు జెప్పటచే వారిపయిన మోపబడిన నిరంకుశత్వ కథలని స్పష్టపడుచున్నది. ఆంధ్రమహాజన సభను సయితము గంజాముకు రాబోవు పత్తెరము వారాహ్వానించి, తమలో మొక్కరమునను ఆంగ్లోత్కల రాష్ట్రముల నిర్మాణమునకు ప్రతిహేతులము గామని నిరూపించగలవనిరి. గంజాము ఆంధ్ర సోదరులు ఓడ్రుల వాదమును నాదరించి యుండుటకలసిన ప్రత్యేక రాష్ట్ర వాదమునకు నెల్లూరులో మరింత బల మేర్పడినది. ఓడ్రు లుద్యోగములం

దుండవలసినంత విరివిగా లేనివో ఆ అసమానత్వమును తొలగింపవలసినది జిల్లాకలెక్టరు గారును, వారికింది ఇతర యూగోపియును ఉద్యోగులు, అందరికంటె పయిననున్న ప్రభుత్వము వారును. ఈ యుద్యోగముల సమస్యను దాతలకు ప్రభుత్వము వారికిని, ప్రతిగ్రహీతలకు ఉత్కలకులకును సంబంధించినది. ఆంధ్రు లుద్యోగములలో మొట్టమొదట నధికముగ నున్నచో ఇప్పుడు త్వరితముగ నుత్కలకులను పయికి వచ్చుచునే యున్నారు. అటుల వారు వచ్చుటయు గంజాము ఆంధ్రులకు సంతోషమే. గంజాములో నూటికి 80 మంది ఓడ్రులనుట తప్పు. గతజనాభా ప్రకారము ఆంధ్రులు నుమారు 80 లక్షలు ఉత్కలకులు 9 లక్షలు కలుగు. మండలములో భూమి రెండుపార్తు ఆంధ్రులదని, ఒక్కపాటు ఉత్కలకులదని దుజావుచేయవచ్చును. ఏదెన్నీ ప్రజలు ఆదిమ జాతుల వారగుటచే వారు ఉత్కలకులలో జేరదనని వారువాదించుట వెత్తితనము. కాకింగులు ఆంధ్రులయి యుండగా వారిని జనపరిగణమునందు ఓడ్రులుగా ఏమహాభావుతో జేర్చి ఆంధ్రుల జనసంఖ్యను మండలమున దగ్గించెను. కాకింగు లాంధ్రులలో జేరక తప్పదు. అప్పుడు ఆంధ్ర ప్రజాసంఖ్యయే రాష్ట్రమున దధికమగును. ఋషికుల్యాదినామ భూమి ఆంధ్రదేశమని చరిత్రాచుల నలనను, ప్రస్తుత జన విభజనము కలనను తేలగలదు. శ్రీకాకుళము తాలూకాతప్ప తక్కినభాగమంతయు ఓడ్ర ప్రేమియని ఉత్కలకులు నిరంతరాంధోళనము చేయుచున్నారు. ఇట్టితరీ మానోదరులకు గంజాము ఆంధ్రులకు మేమొక్క ఉపదేశము చేయవలసియున్నది. వారి మూకీభావము వారికి చేటు. మహాసభ దామకము. వారు ఓడ్రులకు రంగమునంతయు వదలివేయుచున్నారు. ఓడ్రులు చెలరేగి వీరిమాట యెక్కుడను వివబడకుండ చేయుచున్నారు. ఇటులనే మరి కొంతకాల ముండిరేని గంజామునంతయును ఓడ్ర రాష్ట్రముని ప్రజలును, ప్రభుత్వమువారును పరిగణించు సమయము వచ్చును. అప్పుడు వారికష్టములు మొదగును. వారు నిద్రనుండి మేల్కొనవలయును. ఉపేక్షాభావము ముందు కూడదు, ముందుగానొక తెలుగు వారప్రతిక నయినను స్థాపించి తమకు కలుగజోవు మోసమునుండి తప్పించు కొనవలయునని ప్రజలకు దోడ్పించ వలయును. ఉత్కలకుల కలేనే వారును నిరంతరాంధోళనము నవలంబించనది వారికి ముప్పువాటిల్లి తిరుమిగిలించు మండలమునందును, ఇతర తెలుగు జిల్లాల యందును వారు ప్రజాభిప్రాయమును తమపక్షమున మరల్చు కొనవలసియున్నారు. వారి న్యాయమయిన స్వాధీనులను గావూకునుట కిప్పుడేనేక విధముల ప్రయత్నములను జేయలేని ఆలోచనమును తరువాత బహుపశ్చాత్తాప పడవలసి కచ్చునని హెచ్చరించుచున్నాము.

(౧)

అఖిలభారత పితామహుడు.

అఖిలభారత పితామహ విభాగములకు దాదాభాయి నాగోజీ గారిటీవల కొంతకాలమునుండి అనారోగ్యస్థితియందుండి ట గాని ఈవర్తమానము మొన్నటివరకును వెల్లడికాలేదు. వీరిస్థితి చాల నపాయకముగ గనబడుచున్నదను తలెత్తిన మొన్నటి సాయంత్రము కరగతమగుచు నత్యధిక సంజాత స్వాంతలమైతిమిగాని మరికొంత నేపటికే మన శైవ్యమును గలిగింపజాలిన మరియొక తలెత్తిన మన దగ్గరిగితిమి. అపామస్థితి దాటిపోయినదని వైద్యులు నిర్ధారణ చేసినను నావార్త ఆంధ్రలోకమునకును భారత ప్రపంచమునకును గూడ మహా దానం ద సంధాయకమని నిశ్చయముగ తలంచుచున్నాము. మొయిలుపత్రిక వంటి ప్రతి కక్ష ప్రతికలుగూడ నీ మహనీయుని అనారోగ్య స్థితికి సంతాపమును వెల్లడించుటవలన నీ పూజ్యుని విశ్వ ప్రయత్నము విడితము కాగలను. ఈ మాన్యకు 1825 వ సంవత్సరమున జనమొండెను. 1855 వ వత్సరమున మొదటిసారి ఆంగ్లదేశమున కరిగెను. తదాదిగ దీర్ఘ కాలము మాతృ దేశసేవ సుసంపన్ను. నేటికిని గూడ మాతృ దేశసేవ నొనరించుచునే యున్నాడు. ప్రస్తుత కాలమున దేశసేవకు నడుములు గట్టి పని చేయు నాయకులు బాల్యవృద్ధులకు దున్న కాలమునందే ఈ మాన్యకు రాజ్యాంగ విషయములందు సుగ్రహ పాండిత్యమును బడసి దేశ సేవ నొనరించుచుండెను. ఎందరో నిరంతరము వశ్యో వాకు బోయి ఈ కుల వృద్ధును సందర్శించి నూనోతానా భరితు లగుచుండురు. ప్రస్తుత కాలమున భారతీయుల మనసముల నాదేశించియున్న రాజకీయ సాంఘికవిద్యాధి సకల యాంధోళనములనుగూర్చియు నీ

మహనీయుడు నిరంతరమును శ్రవణమనన మీతో పదేశముల నొనరించుచుండును. బొంబాయి రాష్ట్రమునందు దాదాభాయి నాగోజీ గారును చెన్న నగరమున సర్. ఎస్. సుబ్రహ్మణ్యయ్యగారును సర్వవిధముల భారతలోకమునకు పూజ్యులగు నాయుర్విద్యావృద్ధులు- స్వరాజ్యసంపాద నావశ్యకతను జేరియుపోజన సభాగ్రహీతముల నుండి సింహానిస్థనమున వెల్లడించిన ఈ భారతకృష్ణ వీరుడు చిరంజీవియై తన దేశము తన జీవితముననే తనతమ స్థానము నలంకరించుటగని సఫలీకృత మనోద్యమై భారతమాతకు వందన సహస్రములను భారత సంతతికి ఆశీర్వాచన సహస్రములను ప్రీతిపూర్వక వాసుల కభినందన పంపరలవ్వింపు గాత, భగవంతుడు భారత పితామహులకు పరిపూర్ణాయుర్రాయము మొనంగు గాత యని కోరెదము.

జర్మనిపోత్తవ విరుదములు

ఈ విరుదముల పట్టిక నామాల్పాగ్రముగ తిలకించితిమి. ఆంధ్రదేశమున విరుదములను బడయగలిగినవారి పేర్లు మూడు మాత్రమే కనబడినవి. వీరిలో ఇద్దరు ఉత్తరసర్కారులలోని వారును ఒకరు దక్షిణమండలములలోనివారును బర్మాలలో ప్రభుత్వమువారి న్యాయవాదియగు రాయబహదూరు రామారావు గారికి దినానుబహదూరు విరుద మొనంగబడినది. విశాఖపట్టణమున ప్రభుత్వమువారి న్యాయవాదియగు బి. నూర్యనారాయణ శాస్త్రి గారికిని ఏలూరు తాలూకాబోర్డు కన్యకులకు కూర్మా సేకటరెడ్డి నాయుడు గారికిని రాయబహదూరు విరుదములును యివ్వబడినవి. ప్రస్తుత కాలమునందు విరుదములమైరి ఆనక్తి గల వారిసంఖ్య తగ్గుచున్నది గాన ఆంధ్రులలో విరుదములను బడయగలిగినవారి సంఖ్య మిక్కిలి తక్కువగ నుండుటకు చింతిల వలెను గాని విషయ మిట్లున్నదని మాత్రుట మాధర్మము గాన నింతవరకు మాత్రమే వివరించితిమి. దీనినిగూర్చి అధికముగ వ్రాయవసర మగుపదదు; గాని ఈ విషయ మత్యల్పమైనను ఆంధ్ర రాష్ట్రావశ్యకతను చూపుటకు చాలియున్నదని మాత్రము విన్నవించుచున్నాము.

ఆంగ్లేయులు తాముకోల్పోయిన స్థానములను మరల వైకొనుట.

లండన్ జూన్ 4:— బ్రిటిషువారిట్లు ప్రకటించుచున్నారు:— చెరిసేకైరుతిమాలు శనివారమురాలి మేము కోల్పోయిన స్థానములను మరల వైకొంటిమి. లావాన్సైరుతి మాలును, న్యూఢేవలకు చుట్టు ప్రక్కలను శత్రువులు రాడి యొనర్చు వారి నన్నిటిని విధముల జేసితిమి. తెరిమిట్లుకు కూర్పుభాగమందున్న శత్రువుల కందకములలో చొరబడితిమి.

జర్మనుల యుద్ధవర్తన

లండన్ జూన్ 4:— గతరాత్రి పరాసు వారిట్లు ప్రకటించిరి:— వాక్యర్కు క్యాలిబోర్నియా పీఠభూమి యుద్ధములయందు రెండు జర్మను పటాలములు పోరు నల్పించి, వాక్యర్కువద్ద జర్మనులు తమ సేనావాహినులచే మా ప్రదేశములను ముంచెత్తి బాహాబాహిని వెనంగిరి. మొదటియుద్ధయందు చెల్లాచెదిరులగ జర్మనులు పారిపోయిరి. రెండవసారిమాత్రము అన్నిద్రావకములచే మా సేనల ముంచెత్తి ట్లూకాలము మాముందుకందకములలోనికి ప్రవేశించిరి. కానితట్లూమే నానిరి కందకములనుండి వెడలగొట్టి మా స్థానములనన్నిటిని సంపూర్ణముగ నిలబెట్టుకొంటిమి.

యుద్ధమునైగారు అభయమాస్తమిచ్చుట.

కేపు, జూన్ 4:— ప్రైక ప్రతినిధుల యుపన్యాసములకు ప్రత్యుత్తరమిచ్చు సందర్భమున రషియా యుద్ధయంత్రికరకేస్సెగారు ఇట్లునుడిచిరి:— రషియాలోనున్న ప్రదేశములన్నిటిని జూచితిని రణరంగము లన్నిటిని పరీక్షించితిని. రషియా ప్రైనికచరణ వేదన యనంబడునది నూతనసేనా నిర్మాణ సంజన్మిత. సంజేశనమనియు ఆ యుద్ధి మరణవేదన గాదని నేను దృఢముగ జెప్పగలను. పూర్వపు ప్రైనికక్రమకక్ష నశించినను ప్రైనికాధికృత నానాటికి క్రొత్త క్రమ కక్షలను ననుసరించి అభివృద్ధి జెందుచున్నది. శత్రులలన్న రషియాను ప్రైనికలకు వీరావేశ మొచ్చుచున్నది. వారి పట్ల ఎట్టి భాత్యవాత్యల్యము గూడ లేదు. ఇట్లు ప్రైన్యములతో కేకేస్సెగారు ప్రస్తావించుచున్న ప్రైనికలందరు వీరిని ఆభినందించిరి.

బ్రూజెనుపై ఆంగ్లేయులు విమానదాడి సలుపుట.

లండన్ జూన్ 4:— బ్రూజెను నౌకానిర్మాణ స్థానమందును, కాల్యవర్గమున దేశకర్మలలోనున్న కామ్యున్గారు విమానదాడిని సత్వేదని నౌకా కార్యాలయమువారు తెలియజేసిరి. శత్రువులకు కొంచెము నష్టము గలిగినదనిగూడ తెలిపిరి.

బ రో పా మ హా స ం గ్రా మ ము

వెనిజ్యులారాష్ట్రము-అమెరికా కనుకూలమగు తాటస్థము.

జైలు — యుద్ధప్రవేశము.

షికాగోలో వెనుకటి జర్మను రాయబారిపైని నేరస్థాపనము.

వాతావరణ ప్రతికూలము — ఇటలీవారి నిరుపహత పురోగమనము.

(రైటరు ఏ జెస్సీ.)

ఉంగ్లండు

అంతర్జాతీయ సాంఘికవాదుల సమావేశము.

లండన్, జూన్ 1:—అంతర్జాతీయ సాంఘిక వాదుల సమావేశ సందర్భమున బ్రిటిష్ ప్రభుత్వమువారి యభిప్రాయములను తెలిసికొనుటకు రషియనులు కుతూహలముతో నున్నారు. వీరికోరికల నీడేర్చునిమి తము బ్రిటిష్ ప్రభుత్వము వారు తమతరపున రాబర్ట్స్, రాంసే మాన్రో నాల్డు, జోజెల్లు గాన్లను ప్రతినిధులుగా నంపుచున్నారు. సంగతులన్నియు పూర్ణముగ చర్చించి దిరియాప్తు చేయవలయు ననియు, సంగతులే వియుదాచగూడదనియు దొరతనమువారు వ్యక్తీకరించుచున్నవారు.

కార్మిక సంఘ కార్యనిర్వాహక సంఘమువారు తమ ప్రతినిధుల పెట్రోగ్రాడునకు బంపుట

లండన్, జూన్ 2:—స్టావ్ హోము గుండ పెట్రోగ్రాడునకు కార్మిక సంఘ కార్యనిర్వాహక సంఘమువారు తమ ప్రతినిధులను బంపుటకు నిశ్చయించిరి.

బ్రిటిష్ వారి వైఖరి.

లండన్, జూన్ 1:—రషియనుల ననుకరించి సాంఘిక వాదులందరు దేశీయ మహాజనసభక్రింద ఏర్పడెదరని నూచనలు కాన్పించుచున్నవి. జూనుమాసమున స్టావ్ హోములో సాంఘిక వాదుల సమావేశము జరుగవలెనని హాంకు స్కాన్యండినేవియా ప్రతినిధులు ప్రభుత్వమున నూచించిరికాని ఈవిషయమున జర్మనులు రహస్యముగ పనిచేయుచున్నారన్న భయముతో దీని నాపివేసిరి. జూలై 15-30 మధ్య స్టావ్ హోములో సమావేశము జరుగవలెనని రషియనులు కోరిరి. దీనిని పరాసు సాంఘిక వాదు లంగీకరించిరి.

దీనిచే స్థితిగతులు మారినవి. స్టావ్ హోము సమావేశమునకు ఆంగ్లేయ కార్మిక సంఘమువారు రాబర్ట్స్ గారిని ప్రతినిధిగా పేర్కొనిరినని వచ్చిన తంతివార్త నిజమైనదిగాదు. రాబర్ట్స్, పర్టీ, కార్లరుగాన్లను పెట్రోగ్రాడునకు పంపుటకు నిశ్చయించిరి. కాని హెడ్డెరునకు గారు పెట్రోగ్రాడునకు బోవు మార్గమున స్వీడన్ సాంఘికవాది బ్రాంటింగుతో ప్రస్తావించుచు బ్రాంటింగుగారు రషియావారివాంఛ లిట్టివియని హెండర్సనుగారికి తెలియజేసిరి. ఆంగ్లేయ కార్మిక సంఘమువారు సంగ్రామమందు కడు పట్టుదలతో పోరుటకు నిశ్చయించుకొని రని స్టావ్ హోమునకు బోయి తమ ప్రతినిధులు బ్రాంటింగుగారికి తెలియజేయుటకు వారి కెట్టి యభ్యంతరములేదని హెండర్సనుగారు తెలియజేసిరి. కార్మిక సంఘమువారి కార్యనిర్వాహక సంఘమువారు నేడు సమావేశమై పరాసు సాంఘిక వాదుల యభిప్రాయముల ననుసరించి విషయముల నన్నిటిని తిరుగ యోచించెదరు.

ఆంగ్లేయ కార్మిక సంఘముయొక్క

కార్యనిర్వాహకసంఘము వారి యభిప్రాయములు

లండన్, జూన్ 2:—స్టావ్ హోము సమావేశము గురించి కార్మిక సంఘము యొక్క కార్యనిర్వాహక సంఘమువారి యభిప్రాయములను అధికారు లిట్లు తెలియజేయుచున్నారు:—హాంకు స్కాన్యండినేవియా సంఘము వారు నూచించినట్లు అంతర్జాతీయ సమావేశమందు ఆంగ్లేయ కార్మిక ప్రజా కార్యనిర్వాహక సంఘము వారు జోక్యము కలుగజేసికొనకుండుటకు నిశ్చయించుకొనిరి. కాని ఆంగ్ల రాయబారులు పెట్రోగ్రాడునకు బోవుతర స్టావ్ హోము లో నున్న బ్రాంటింగు గారికిని, తదితర సాంఘిక వాదులకును తమ సంగ్రామాభిప్రాయములను తెలియజేయుటకు వారి కెట్టియభ్యంతరములేదు. ఆంగ్లేయ కార్మిక ప్రజా ప్రతినిధులు స్టావ్ హోము కేగి యచట

వారితోకలిసి తమనిశ్చితాభిప్రాయముల మార్పుకొనె దరని కొంద రనుచున్నారు. కాని ఆంగ్లేయ కార్మిక ప్రజాకార్య నిర్వాహక సంఘమువారు రెపుడును యుద్ధమును సాంతముగ జరుపుటకు నిశ్చయించుకొన్న వారగుటచే ఇట్టి వదంతులచే కుపితచనకు లగుచున్నారు. బ్రిటిష్ కార్మిక ప్రజతరపున రాంసే మాన్రో నాల్డు, తదితర అతివాదులును, ఫేబియన్, బూలియన్ వైష్టమున్నగు వారందరు ప్లాక్ హోము కేగి అచట సంగతులన్నిటి నిశ్చయముగ చర్చించి తమయభిప్రాయములను సునిశ్చితముగ తెలియజేసి లేని పోని ప్రజలయపోహములను మాన్పెదరు.

ఎట్టిభయమునకును అవకాశము లేదు:

అంతర్జాతీయ సభాసమావేశము స్టావ్ హోములో గాని మరెచట జరిగినను అన్ని దేశముల ప్రతినిధులు వచ్చినచో ప్రమాదమేమియు లేదని వార్తాపత్రికలు మకుపుచున్నవి. ఏలన:—ప్రతిదేశమువారును అసమగ్రమగు సంధికొరకు ఎట్టి ఏర్పాటులు జరిగినను ఎంతమాత్రము నీయకొనరు.

సంగ్రామమందు ప్రసిద్ధిగాంచిన శూరశిఖియములకు బిరుదము లొంగుట.

లండన్, జూన్ 3:—క్రిమియా యుద్ధమైనది మొదలు ఇంత బహిరంగముగ సంగ్రామ బిరుదము లెపుడు నొసంగుట ఎఱుగము. నాటికి నేడు మరల లండను నగరమున హైదు పార్కులో సార్వభౌముడు సమీపమేతుడై యుద్ధమునకు ప్రసిద్ధి గాంచిన 351 ఉద్యోగిస్థులను పైనికులను బిరుదములతో నలంకరించిరి. ఈ మహోత్సవమును జూచుటకు చాలవంది ఏతెంచిరి. ఈ 351 మందిలో 11 గురునకు 'విక్టోరియా క్రాసు' పతకమును గూడ ప్రసాదించిరి. తత్సందర్భమున 'బ్రోక్' 'స్విట్జర్' యుద్ధకాల సేనానులకు, పైనికులకుగూడ ఉచితసత్కారములు జరిగినవి. రాజభవనమంతయు బిరుదాంకితుల నిమిత్తము క్రిందు ప్రక్కన కుర్చీలతో నలంకరింపబడి చూచుటకు విశోదమగు నుండెను. అధిని వేశముల యొక్కయు, మిత్ర మండలి వారి యొక్క ప్రతినిధులును, తదితర ప్రముఖులును సభ నలంకరించిరి. ఉత్సవమంతయు జయప్రదముగ జరిగెను. దీనిని జూచుటకు వేసేలు సభ కేతెంచిరి.

నౌకానిధి సహాయము.

లండన్, జూన్ 4:—23 వ జూలై మొదలు 28 వ జూలై వరకు నౌకాత్సవమును జరుపుటకు నిశ్చయింపబడెను. బ్రిటిష్ దీవులం దంతటను విశోదములు జరుగును. వీనివలన చేకూరెడుభవనమంతయు నౌకానిధి సహాయము క్రింద వినియోగింపబడును.

ఫాన్సు

పరాసు వారి యభిప్రాయము.

లండన్, జూన్ 1:—పరాసువారి రాజ్యాంగ సభలో నేడు స్టావ్ హోము సమావేశమున కేతెంచు రాయబారులకు ప్యాసుపోర్టులనిచ్చు విషయమై గొప్పచర్చ జరుగునని యనుకొనుచున్నారు. ఆంగ్లేయ ప్రభుత్వమువారు ప్యాసుపోర్టుల నిచ్చుటకు నిశ్చయించి రాబర్ట్స్, రామ్సే మాన్రో నాల్డు, జోజెల్లు గాన్లను పెట్రోగ్రాడు కంపుటకు తీర్మానించుటచే పరాసు వారి యభిప్రాయములు గూడ కొంత మార్పు మొదగలవు. పరాసువారు చాలవరకు ప్యాసుపోర్టుల నిచ్చుటకు సమ్మతించలేదు. ఇదిగాక బర్మనదేశపు సాంఘికవాదుల కల్లమాటలను విని రషియనులు మోసపోవుదురని పరాసువారు హెచ్చరించుచున్నారు.

పరాసు దొరతనమువారి తీర్మానము.

స్టావ్ హోము సాంఘిక వాదుల సమావేశమునకు బోవుటకు ప్రతినిధులకు ప్యాసుపోర్టుల నిచ్చు విషయమై ప్రశ్నితరములు జరుగక పూర్వము పెట్రోగ్రాడునకు బోవు సాంఘిక వాదులకు స్టావ్ హోము సమావేశపు సమస్య కలిపాగ

మైనదివ ప్యాసుపోర్టు లీయబడునని రాజ్యాంగసభలో రిబటు గారు తెలియజేసిరి. సభా మందిరమంతయు క్రిక్కిరిసి యుండెను. ఇట్లు చేసి న వో శత్రువులు ప్రతినిధులతో పరాసు సాంఘిక వాదులకు సమావేశము తటస్థించదు. సభవారందరను, కొంతమంది సాంఘిక వాదులును ఈతీర్మానము నామోదించిరి. దేశమందున్న యావన్మంది అభిప్రాయముల బడసి సరుహుర్బుబడిన సంధియేసంధి యని రిబట్టు గారు నడివిరి. ఎవరుగూడ సంధి గురించి నిశ్చయించ జాలరు. సంధి సమూహ్యపుని ప్రభుత్వమువారికి పాన్ల మెంటు సభవారికిగాని ప్రత్యేకపు కక్షిదారుల పనిగాదు. దొరతనమువారి తరపున ప్రత్యేకముగ ఎవరును ప్రవర్తించ గూడదు. ప్రతినిధులు మందును దేశక్షేమమునకై ప్రభుత్వమువారే పాటుబడుటకు స్వతంత్రులు. వీరిట్లు ప్రస్తావించినపుడు సభ్యులందరు జయ జయ ధ్వనులు గావించిరి. తమ దౌర్జన్యముల నొప్పుకొనని శత్రువులతోను పరాసు దేశములో కొంత భాగము శత్రువుల స్వాధీనములో నున్న పుడును యుద్ధము యొక్క అంత్యదశయందు తీవ్రముగ బోరుటకు మన వైశ్యములను సమకూర్చి పోరవలసిన పుడును మనము శత్రువులతో సంప్రతింపు టెట్లు సంభించునని రిబట్టు గారడిగిరి. మనము ఇట్టి ఎవల శత్రువులతో సంప్రతింపుట యసంభవము. మనము జయశీలరమగుచో సంధి సమకండగలదు. (అధికోత్సాహము) సాంఘిక వాదుల దేశభక్తిని వారు మాతృదేశమునకు జేసిన సేవను రిబట్టు గారు కొని యాడిరి. పరాసు ప్రభుత్వము వారి ఉద్దేశములకు రషియావారి రామోదించురని దృఢముగ నమ్ముచుంటిననియు, అకాలమున వెలువడిన సంధి వదంతులతో ప్రజల మనంబులకు కలత మొందించుట సాధ్యమనియు రిబట్టు గారు తెలియజేసిరి.

ఆంగ్లేయ పరాసువారి ప్రాతినిధ్యమునకు ప్రాతికూల్యము

లండన్, జూన్ 2:—స్టావ్ హోము సమావేశమున సాంఘికవాది యగు హౌండుహ్యూర్ గారు రెంతమాత్రము అంగీకరించలేదు. ప్రతికూలముగ నున్నారు. ఇవంతయు జర్మనుల స్వల్పభమునకై జ్యోతులచే నన్నాహము జేయబడినదని తెలియజేసెను. పారిసుపత్రికలు అతితీవ్రముగ స్టావ్ హోము సమావేశమును గురించి ఘోషించుచున్నవి. ఈసమావేశపు సమస్యంతయు పరాసువారి పైనికనితి వర్తనమున కెంతయు హానికగముగ నున్నది. ఈసమావేశమునకు బోవనిచ్చగించు ప్రతినిధులందరిని వలదని ఆజ్ఞాపించుటని ప్రధానపత్రికలన్నియు ప్రభుత్వమువారిని హెచ్చరించుచున్నవి.

జ్యూస్టీస్ పరాసుమంత్రి.

జ్యూస్టీ, జూన్ 2:—రషియానుండి పరాసు మంత్రి గారు ఇచట ప్రవేశించిరి. వీరికి ప్రజలందరు అధికోత్సాహముతో స్వాగత మొసంగిరి.

బాగ్దదుగు మరఫిరంగుల స్థానములను బట్టుకొనుట.

లండన్, జూన్ 3:—సౌచెజు నదిని దిగిబడముగ దాటిరని ఫీల్డుమార్షలు సర్డెగ్లను పేగు గారు తెలియజేసిన విషయమును ప్రధాన కార్యాలయమందు రూటరు విలేఖకుడు విపులముగ నిట్లు తెలుపుచున్నాడు. ప్రముఖతగల విద్యుచ్ఛక్తి సంజనక స్థానమును ఏరియాక్ ఎలెక్ట్రెడిట్ లావెట్టు మధ్యనున్న ఇట కాములను కనడియనులు దొమ్మిజేసి వశపరుచుకొనిరి. సౌచెజునదిని దాటి రానిడి ఉత్తరముఖముగ ఆశ్రయ మేర్పరుచుకొని 80 మందిని బండ్లుగ జేరితిరని నేతి మధ్యాహ్నము ప్రకటించు ప్రకటించినారు. మే మాక్రమియ కొన్న పలములన్నియు శత్రువుల మరఫిరంగులకు ఆస్థానముపై యుండుటచే పాపమువారికి చాలనష్టముగ నున్నది.

యుద్ధముకను జరుగుచునే యున్నది. ఇరువైశ్యముల వారు తీవ్రమగు ఫిరంగులతో పోరుచున్నారు. వైమాణకులు ఎవ తెరిపి లేకుండగ గగనమాగ్గమున గవియుచున్నారు.

శత్రువులు కోల్పోయిన తమస్థానములను మరల గలుగకొనుట.

లండన్, జూన్ 3:—నేటిరాత్రి ఫీల్డుమార్షలు సర్డెగ్లను పేగు గారిట్లు ప్రకటించిరి:—సౌచెజును దక్షిణమున దినమంతయు ఘోరముగ యుద్ధము జరుగుచుండెను. ఇరువీడులవారును జయపజయములను నిశ్చయించుటకు వీలు లేకుండుగ సమరమొగ్గుచున్నారు. మామొదటి యవస్థుండమందు శత్రువులు అపార నష్టముల పాలైరి. పిదపశత్రువులు అసంఖ్యాకములగు పైనికులతో దారుణ ప్రతియుద్ధము లొనర్చిరి. వీరిదాడి కాగలేక మేము నేటి

యదయమున కైకొన్న స్థానములను నిలబెట్టి కొనలేకపోతిమి. ఈ ప్రతియుద్ధములయందు 92 వైనికలను బండ్లలుగ జేసితిమి. వేసిక ప్రాంతమునను, విట్టుచేతుకు దక్షిణమునను మా కావలి వైనికలు, కొమ్మివైనికలు కొంతమందిని చంపితిమి. 10 జర్మను సేనానాయకులు నేల గొల్పితిమి. మా సేనానాయకులు 4 కాన్సింగులు లేరు.

రుష్యా

కేషము ప్రితి.

లండన్, జూన్ 1:— రషియాలో సైనికములను గురించి ఏమి చెప్పుటకును వీలులేకన్నది. కాని దేశతనమువారు వైద్యమందు క్రమశిక్షను ప్రవేశపెట్టుటకు ప్రజల ప్రయత్నము లొనరించుచున్నారు. కొన్ని జిల్లాలయందు క్రొత్త ప్రభుత్వము వారి యధికారమును విస్తరించుటయే తమ కార్యక్రమ ప్రజలందరు తమ ఆసంపృక్తిని జూపుచున్న పట్టణముల నుండి పారిపోయివచ్చిన వానినిసందర్శిని వీలై సంతకము అతి త్వరితముగ మరల పట్టణములకు బంపుడని ప్రధానమంత్రిగారు ఆయా రాష్ట్రము వట్టణములందున్న దేశతనమువారి కమిషనరులకు ఉత్తరువు జేసిరి. వైద్యక కార్యక్రమ ప్రతినిధుల కార్య నిర్వాహక సంఘమువారు తామే సర్వాధికారమును వహించుటచే క్రాన్యవాటాలోనున్న దేశతనము వారి కమిషనరు తన యధికారమును చాలించుకొనెను.

యునైటెడ్ స్టేట్సువారు రషియాకు సందేశ మంపుట

వాషింగ్టన్, జూన్ 1:— యునైటెడ్ స్టేట్సువారి యధ్యక్షుని ప్రాయములను గురించియు రాజ్యాక్రమణ నష్ట పరిహారము లేకుండ సంధి జేసికొను విషయముల చర్చించుచు ప్రెసిడెంటు విల్సన్ గారు రషియావారికి సందేశమంపెను. రాను బాదులు రషియావారికి తమ సందేశమును సమర్పించిన గాని ప్రెసిడెంటుగారి ఏర్పాటులు ప్రమరంపబడవు.

హెండరుసన్ గారు పెట్రోగ్రాడులో ప్రవేశించుట పెట్రోగ్రాడు జూన్ 2:— బ్రిటిషు పార్లమెంటు సభ్యులను రాయబారియనగు హెండరుసన్ గారు ఇచట ప్రవేశించిరి.

పూర్వపు రషియాయుద్ధమంత్రివై నేర స్థాపనము జేయుట.

పెట్రోగ్రాడు, జూన్ 1:— 1914 సం॥ యుద్ధమంత్రి గానున్న ఎ. నుఖొలినినాపుగారివై తెచ్చినవ్యాజ్యమును, న్యాయాధికారి పూర్తిగ విచారించిరి. మందుగుండుసామాను తక్కువైనందులకు వీరిని ఉత్తరవాసిగ జేసిరి. ఆస్త్రియను జర్మను గూఢచారులకు రహస్యములను తెలియజేసిరిగూడ వీరిపై నేరముమోసిరి. ఆయుధసామగ్రి తగ్గినపుట కుదాహరణముగ 1914 సం॥ ఆక్టోబరు మాసములో 870,000 వైనికలకు తుపాకులులేనని జూసిరి.

వాణిజ్యమంత్రి ఉద్యోగమును వదలుకొనుట. లండన్, జూన్ 2:— కాక్స్ కమంత్రికిని తనకును అభిప్రాయ భేదములు కలుగుటచే వాణిజ్యమంత్రి కోనబాలాపు గారు తన పదవిని వదలుకొనిరి. వర్తమాన సందిగ్ధ సమయ మందు, ఆర్థిక సౌకర్యముల విషయమై వీరిద్దరికిని భిన్నాభిప్రాయములు కలిగినవి.

అమెరికా

బ్రెజిలువారు జర్మనుల నౌకలను ఉపయోగించుకొనుట

రయోడి జనకో, జూన్ 3:— జర్మను నౌకలను బ్రెజిలువారు వినియోగించుకొన వచ్చునని బ్రెజిలు ప్రభుత్వమువారు శాసనము గావించిరి.

బ్రిటిషువారు అనస్కందనములను మరల ప్రారంభించుట

లండన్, జూన్ 3:— బ్రిటిషువారికి దక్షిణముగ కొన్ని స్థలములను ముట్టడించితిమి. కొన్ని స్థానముల నాక్రమించుకొని కొంతమందిని కూడ మా వశము జేసికొంటిమి. చేరినీకి వైరుతిభాగమునున్న మా ముందు స్థానములను రాత్రికాల మందు జర్మనులు ముట్టడించి కొన్నిటిని స్వాధీనపరచుకొన్నారు. కాని మేము మరల ప్రతియుద్ధ మొనర్చి ఒక స్థానము తప్ప కోల్పోయిన వాని నన్నిటిని వశపరచుకొంటిమి. వైస్రెసుకు దక్షిణాభిముఖముగ మేము జయవంతమైన దాడి సల్పితిమి. బుల్లికోట్లవద్ద జర్మనులు ఫిరంగులతో తీవ్రముగ బోరుచున్నారు.

హిందూదేశ మందు ప్రజలు ప్రభుత్వమువారిపై తిరుగబడుపట్లు జర్మనులు కుట్రలు వన్నుట

చికాగో, జూన్ 3:— చికాగోలో నున్న పూర్వపు జర్మను కాకానల్, ఇంకోక 13 గురును కలసి కుట్రలు బన్నుచు హిందూదేశము దున్న ప్రజలను ప్రభుత్వమువారిపై తిరుగబాటు జేయువని ప్రోత్సహించుచుండిరిని వీరిపై నేరము మోపబడినది. పూర్వపు జర్మను కాకానలు కేర దేశకరీ స్విట్టు గారు.

ఇటలీ

మనుష్యులను మరఫిరంగులకు గొలుసులతో కట్టుట. లండన్, జూన్ 1:— బ్రిటన్ స్త్రీ ఇనుపదారి దగ్గర రెండు కొండసాగంగులను ఆస్త్రియనులు తమ పట్టణములకు, నుండుసామగ్రి ఆచ్ఛాదన స్థలములకు ఉపయోగించుకొనుచుండిరి. ఈ రెంటిని ఇటలీవారు గురువారమునాడు వశపరచుకొనిరి. మరఫిరంగులకు గొలుసులతో కొంతమంది కట్టుబడి ముండుట ఇటలీవారు కనుగొనిరి. జర్మనులు జేయు ఇట్ట కాళ్ళములు ఆస్త్రియనులు చేయుచున్నారని ఇంతవరకవరక తెలియదు. దక్షిణ కాక్సోదగ్గర నున్న వైద్యములు చాలవరకు రుమేనియనులగుటచే ఆస్త్రియను లిట్లు చేసిరిని ఆరోపించుచున్నారు.

టర్కీ

ఆంగ్లేయుల సాహసపుదాడి. లండన్, జూన్ 1:— బ్రిటిషు, రొమేనియా మధ్య నున్న తురుష్కల ఇనుపదారిని చాలవరకు ఆంగ్లేయ ఆర్థిక ఒంటెలదళములవారు నాశముజేసిరిని గాజానుండి మే 24 వ తేదీని మ్యాసిగారు తెలియజేసిరి. బ్రిటిషు 5 మైళ్లులోపుగ గూడ ఆంగ్లేయులు ప్రవేశించిరిని తెలుపుచున్నారు.

జర్మనీ

యధార్థ కథనము లండన్, మే 30:— ఇటీవల జర్మను పత్రికలు యధార్థ కథనమును ధారాళముగ ప్రకటించుచున్నవి. ఇదంతయు జర్మనీలో ప్రజాప్రభుత్వ పరిపాలనము లభింప నున్నదని రషియనులను మోసముచేయుటకు జరుగుచున్నదని కొంత మందియు, ప్రజాభిప్రాయముల యధార్థత్వము విఫలముగ విశద మగుచుంటున్న పత్రికలు ఇంత ధారాళముగ వ్రాయుచున్న వని మరొకొందరును చున్నారు. దీనికంతయు మ్యానిచ్ పోనుపత్రిక ప్రత్యక్ష ప్రమాణము రిచ్చిస్తాగు ప్రధానమంత్రిగారి యుపన్యాసమును విమర్శించుచు వైస్రెస్థితి దిక్రముగ నున్నదని తెలిపినపుడు చాల సంతసముగ నున్నదనియు, ప్రధానమంత్రి గారు నుడివి నరీతి వాస్తవముగా అంత దిక్రముగ నున్నచో మరింత ఆగ్లో దిక్రముగ నుండుననియు విమర్శించుచు జర్మనులకును, జర్మనుల మిత్రులకు అన్యోన్యమై ప్రధాన మంత్రిగారు విశదీకరించినరీతిగ ప్రత్యక్షముగ నున్నదని నమ్మకము కలిగినచో మరింత ఉత్సాహకరముగ నుండుననియు ప్రకటించినది. ఇంత అనుకూలముగ నున్న మనమొక్క అడుగైనను ముందుకు బోవుటలేదు. 34 మాసములలో శత్రువులు మన పాదాక్రాంతిపై శరణుజేడవరకు నుడివినచో చిలుతప్రాయముగల సేనానిగూడ విశ్వసింపడునహజముగ మగప్రభావితీర్థంగములేకుండ ఉత్తరొత్తరము. సంగ్రామభయము లేకున్నచో సంధిజేసికొనుటకు జర్మనులందరు ఇచ్చగింతురు. సాధ్యమైనంతవరకు ఉత్తరజర్మనీలో ప్రజాప్రభుత్వము లభించుననిగోరుచున్నాము. ప్రపంచము నకు తమయుద్ధాభిప్రాయములను తెలియజేయుటకు ఉత్సహించుచున్నాము. వీరి నెరవరి తమయుద్ధాభిప్రాయములను తెలిజచ్చుటకు ఎవరును అధ్యంతరము జెప్పకూడదు.

స్పెయినువారి పొగయోడ. 'పెట్రోగ్రాడు' ను ముంచినందులకు జర్మనులు స్పెయినువారికి నష్టపరిహార మొసంగుట మ్యాడ్రిడ్, జూన్ 3:— స్పెయినువారి పొగయోడ, 'పెట్రోగ్రాడు' ముంచినందులకు జర్మనులు పశ్చాత్తాపపడుచు ప్రత్యుత్తర మొసంగిరి. స్పెయినువారు దీనిని ఆహూదించి పొగయోడలోనున్న ఇంజనీరును చంపినందులకు వాని సంసారమునకు నష్టపరిహార మిచ్చెదమనియు, ఇకమిదట స్పెయిను దేశమువారి ఎడల ఎట్టియరాగతము లొనర్చుననియు వానికా కలను న్యూతన పరచమనియు జర్మనులు తమ ప్రత్యుత్తరమందు వ్యక్తీకరించిరి. తదుపరి, స్పెయిను ప్రభుత్వమువారు తమ సమాధానములతోత్పప్తి చెందనియెడల ప్రధానమంత్రిగారు స్పెయిను పశ్చాత్తాపతో విరాజిల్లుచు పయనమగు స్పెయినునౌకను సురక్షితముగ బోనిచ్చెదమనియు, స్పెయిను ప్రభుత్వమువారిపట్ల తమకుగల గౌరవమును జూపుటకు ఖకారులు తమయుద్ధనౌక నుండి ఫిరంగుల ప్రేల్చెదమనియు జర్మనులు అభయపాద మిచ్చిరి.

ప్రత్యేక సంధి ప్రయత్నములు.

పెట్రోగ్రాడు, జూన్ 4:— ప్రత్యేక సంధి జేసికొను డని కినుక కలుగజేసెడి నూతనలను జేయుచు ఒకపార్శ్వమును వైనికోద్యోగము రషియను వైనికపంతులలోనికి బోయి ప్రోత్సహించ వానిని రషియావారు లైగాదగ్గర నిలిపివేసిరి. వీనిని నిర్బంధించక 5 వ తారీఖు లోపుగవిడిచి నెట్టకలయునని జర్మనులు విమానములనుండి పత్రికల కలపి తాముకోరినట్లువిడుదల జేయనిచో తాము ప్రతిక్రియ జేసెదమని తెలియజేసిరి. మా వైనికోద్యోగిని వైద్యములను విడదాడి వచ్చిన వాడని భావించి రషియాలోనున్న మధ్య దేశములకు బంపితిమని జర్మనులకు రషియనులు బదులునందిరి.

ఆస్త్రియా మంత్రివర్గములో మార్పులు.

అమ్స్టర్దాం, జూన్ 3:— రషియా మంత్రివర్గము ప్రాముఖ్య గారు తమ ఉద్యోగమును వదలుకొనిరిని వియన్నా తంతివార్తలు తెలుపుచున్నవి. హెర్వాక్ నీడ్లరు గారు వ్యవసాయ మంత్రిగ నియమింపబడిరి. ప్రజాకోగ్య సాంఘిక సేవా మంత్రివర్గమును కొత్తగ నియమించు చున్నామని కారలు సార్యభౌముడు తెలియ జేసెను.

తెలుమందు వెల సీసా ౧-కి 0-8-0

కుట్టినచోట కొంచెము మందుపోసిన బాధ మాయమగును.

బాధ నరముల వెంట పెద్దనరము దగ్గరనుండిలాగుట ప్రారంభించును కుట్టినచోటను బండ పాయలుల చేసిన బాధ తగ్గును. ఈ ద్రావకము నవకులు పరిశీలించిరి. ఇది మిగుల ఘాటుగలిగి నీటివలె నుండును.

అమృతాంజనం డిపో, 6, తంబు శెట్టివీధి, మద్రాసు.

నేపాళదేశపు కస్తూరి, మంచిది	తులము 1-కి ...	80-0-0
గోకోజనము, మంచిది	" ...	1-0-0
కుంకుమ పువ్వు	తులము 1-కి ...	2-0-0
రసభస్మము	తులము 1-కి రూ	0-10-0
అదివచ్చికానా లేక జున్ను	" ...	8-8-0
పచ్చకరూపరం	" ...	2-0-0
మండుకు నూనె	సీసా 1-కి ...	0-6-0

జీర్ణరసాయనము:— ఈ మాత్రలను సేవించుట వలన అన్నము వచనమగును. జీర్ణకోశము బాగు పడి రసప్రావము క్రమముగ గలుగును. మలబద్ధము మానును. 25 మాత్రలడబ్బి 1-కి వెల 1-4-0.

తామర తైలము

డబ్బి 1-కి వెల 0-4-0 12-కి రూ 2-10-0
దీనిని రాచిని మంటయుండదు. చర్మము నలు వెక్కిరు.
మోహిని తైలము:— స్త్రీ పురుషులు వాడుటకు యోగ్యమైనది. మెదడుకు చలువజేయును, వెండ్రుకలు రాలకుండును. వెండ్రుకలు నునుపు దేరును. సువాసన గలిగియుండును. 0-12-0.

దంత చూరము

డబ్బి 1-కి వెల రూ 0-2-0 12-కి రూ 1-2-0.
ఈ దంతచూరముతో పండ్లుతో ముటలన చిగుళ్లు గట్టిపడును. చిగుళ్ళనుండి రక్తము ప్రవించకుండును. నోటదుగ్ధంధము లేక యుండును. పండ్లుముత్యములవలె తెల్లగానుండును. సర్వ సామాన్యముగ వాడుటకు దగియున్నది.

AMRUTANJAN
అమృతాంజనము
అమృతాంజనము డిపో, మద్రాసు.

శారదాంబ
ఇది శ్రీధర్మబోధిని యను నాటకము.
సంఘదురాచార సంస్కరణమునకు మార్గ మిందు జూపబడినది. అందరును ఇదివీ తీర వలయును. వెల 4 అణాలు. బోస్ట్ జి ప్రత్యేకము.
ఆంధ్రపత్రికాకార్యాలయము, 6, తంబు శెట్టివీధి, మద్రాసు.

ప్రథమ ఆంధ్ర దేశ సన్మరణసభ

అహ్వన సంఘాధ్యక్షుని యువనార్యము.

నిన్నటిదినము నెల్లూరునందు జరిగిన ఆంధ్రదేశ సంఘ సంస్కరణసభయందు దాహ్వన సంఘాధ్యక్షులుగనున్న ఓరుగంటి నేంకట సుబ్బయ్యగారి స్వాగతోపన్యాసమునుండి ఈక్రింది విషయములు ప్రకటితములు.

ప్రస్తుతకాలమున మనదేశమున దున్న విషయములందును గన్నట్లు ప్రపంచవలసము చూడ జాలకాలమువరకు విద్య, రాజకీయాంశములందే మనదేశభక్తులు వారి యావచ్చక్రివిని యోగింపవలసిన తరుణమిదియని తోచవచ్చును. అయినను మన రాష్ట్రములో నీచభ్యయంకురించి యనేక జాతిమత వైషమ్యముల బెంపొందింపజేసిన బ్రాహ్మణేతరఉద్యమము చూడ సంఘసంస్కరణ విషయమున నెప్పటికన్న నుత్సాహము కలిపించి యెన్ని పాట్లు పడినను, ఏయుద్యమమునైనను జను కారణములై తుదకు స్థిరముగ నిలుచునవి ప్రేమభావములేయని భావనతో విశ్వాసముంచి సంస్కరణ లక్ష్యమడించి ప్రయత్నములు చేయవలసినకాలము నిదియేయని యొప్పుకొనక తప్పదు. ఎన్ని యో నూరులకొని సంవత్సరములనుండి హిందూమతవలంబు కట్టి హిందూమత భర్తృములను పరిపాలించి వానిని ప్రాణ తుల్యముగ నెంచు మూలమదిగలు అదే యంతస్తులొనరుడు కళ్ళకు మొదలగు జాతులవారును భారతజాతీయ మతముల వదలి వేలకొని పాశ్చాత్యమతము స్వీకరించి వెంటనే తమ పూర్వ సంప్రదాయములను పూర్వం జేపడవలను అచారములను మూని వారికులజాతీయై వారికులమునకు నన్నెచ్చిన మహా తుల్యయొక్కయు భక్తానందములొక్కయు పుణ్యచరిత్రములను, బొమ్మగాను అచి జాతీయతయను మాట కర్థమే యెఱుంగక హిందూతనమునుండుటచూడ గొప్ప మతసంస్కరణలు బయలుదేరి యుచితరీతిని మార్పులు చేసి హిందూమతవారి నున్నతదశకు దెచ్చుటయందును జాతిభ్రష్టులైనవారిని గొన్ని కట్టుబాట్లనుబట్టి పరమతముల వారినంటి తప్పించి తిరుగ వారి మునుపటి మతములలోగలిసి భారతజాతిభిన్నభేదములు టయందును నెంతమహాప్రయత్నములు చేయవలసియున్నాకో తేటపడగలదు. అయితే విద్యవలనను సామ్యకారములు చాలవరకు రాజకీయ పరిస్థితులవై సాధారణమయిండును. కాబట్టియే మనదేశమున సభవారును స్వరాజ్యవాదులును గోరువిధమున మనరాజ్యాంగపథకులసరిపడలే నని మన ప్రజానాయకులు వైశ్యత్యాసములతో గృహిణులు వారిప్రయత్నము లెప్పుడు ఫలించుకో.

విద్య.

రాజకీయాంగీకరణముక వనము ముఖ్యముగ గను నించవలసినవిషయము విద్య. ఇది యన్ని జాతులవారికిని అన్ని వర్ణముల వారికిని పురుషులకును స్త్రీలకును వారివారి కులవృత్తులు తెలివితేటలు జీవయాత్రయందు వారు నిర్వర్తించు భర్తృములు, వీనినిబట్టి యెవరికి తగినట్లు వారికి నేర్పవలయును. పురుషులకెల్లా స్త్రీలకునెల్ల విద్యనూనకలక్ష్యమని ప్రత్యేకముగ జెప్పవలసినకాలము గడచిపోయినది. అయినను మనబాలికల విద్యనుగూర్చి విద్యాధికులైన తల్లిదండ్రులు సయితము ఇష్టపడి కని దగినంతశ్రద్ధ మాపకుండుట నిక్కిలి కొరవీయును. మునిసి పాలిటివారిచేతను సర్కారువారిచేతను స్థాపింపబడిన విద్యాలయములలో మనపిల్లలు నేర్చుకొనుచున్న మిక్కిలి యత్యుక్తికమును చాలవరకు ప్రయోజనము మాలినదియు గొన్ని సమయములందు గొంతవరకు హానికర మయినదియునని జేరుగ చెప్ప, నక్కరలేదు. అచ్చటి విద్యాపథకులు విదేశీయములు. అచ్చట నేర్పబడు విద్య విజాతీయవిద్య. మనకావశ్యకములు నేరీయపథకులు జాతీయవిద్య. మనలో భవంతులు, పలుకు బడి గలవారును వీకిధించి ప్రతిజ్ఞగా పట్టయందును స్త్రీల యుపయోగాధ్యమై మధ్యమతగతి వగైరెను జాతీయవిద్యలయముల నెల కొల్లవలయును. జాతీయాదర్శముల కనుకూలించునట్లు నేర్పు విద్యయే యభిలభిత జాతీయతా సంస్థాపనమునకు ప్రథమసోపానము, మధ్య సోపానము, సంతతి సోపానము. ఈవిషయమున రాజకీయ సంస్కరణాధి లాభమును సంఘసంస్కరణలును వ్యాకరణ పక్షమువారును, అందరు వైకమత్యము గలిగి కార్యసాధనయొక్కగూడును, జాతీయ విద్యావిషయములో నీ కడపటి రెండుపక్షముల వారికి దృఢతరాధిప్రాయభేదములుండజాలవు. మనకు జేకూరగల లాభము లత్యధికములై యుండ నేరకల స్వల్పభేదము. దానించి క్రియాశుక్తులగుట

వివేకముకాదు. ఈసందర్భమున దొరతనమువారు విజ్ఞాన చంద్రికా మండలివారి పరీక్షల ప్రత్యేకము స్త్రీలకొరకై ఏ ఏ అచటదిన సర్వాపుర పరీక్షలను నొప్పకొని యందు స్త్రీలైన వారికి సర్కారు పాఠశాలలో నాధ్యోగము లిచ్చుటయే గాక మండలివారు, నితరులు నూతనాదర్శముల కుపకరించు నట్లు సిద్ధముచేయించిన గ్రంథములను సయితము విద్యాశాఖవారి నొప్పకొని యన్ని విద్యాలయములలో నుపయోగించుట కనుజ్ఞయిచ్చినందుకు దొరతనమువారికి మనము కృతజ్ఞులము. వీరీతిని మనపట్లజూపిన సానుభూతి యింకను నెక్కువగ భావికాలయందును జూప ప్రార్థితులు. (స్వశేషము)

నినిమిదవ ఆంధ్రమహిళాసభ

ప్రథమ దినచర్య.

నెల్లూరు మూలపేటయందు దినభ జూన్ 1 వ తేదీని సమావేశమైనది. నాడు 500 మంది స్త్రీలు సభకు విచ్చేసిరి. చెన్నపట్టణము, కావలి, గూడూరు, ఒంగోలు, బెజవాడ, కాకి నాడ, పితాపురము, గుంటూరు, ఏలూరు, తిరుపతి, కనిగిరి, బుచ్చిరెడ్డిపాలెం మున్నగు ప్రదేశములనుండి స్త్రీ ప్రతినిధులు విచ్చేసిరి. మేళతాళములతో సభాధ్యక్షురాలిని స్త్రీలందరు సభామండపమునకు మహావైభవముతో బిలుచుకొనివచ్చిరి. వందేమాతరం గానముతో సభ ప్రారంభమయ్యెను. భరతమాత క్తవము రాగయుక్తముగ నొనర్చబడెను. పిమ్మట స్వాగతపుపాట పాడబడెను. సభదేశమాతగీతమును గానము చేసిరి. తరువాత గొప్పి కొలంటును వివిధముగ హృదయరంజకముగ నేత్రానందముగ జరిపించిరి. సన్మానసంఘాధ్యక్షురాలగు శ్రీమతి కంచనపల్లికనకకమ్మగారు తమస్వాగతోపన్యాసమును విశదముగచదివిరి. సభ్యురాలందరు నిశ్శబ్దముగ దానినాలకించిరి. పిమ్మట అధ్యక్షురాలిని ఎన్నికొనిరి. సభాధ్యక్షురాలగు శ్రీమతి కాశీనాథుని రామాభిషేకముగారు తమ ప్రారంభోపన్యాసమును చదివిరి. తదనంతరము లాలిపాట అత్యానందసంధాయకముగ గానముచేయబడెను. మంగళముతో మొదటిదినము సభ మహాజయప్రదముగ ముగిసెను.

రెండవ దినచర్య.

రెండవదిన ముదయమున విషయ విచారణసభ సమావేశమయెను. స్థాయిసంఘపు ఏర్పాట్లను గూర్చియు వివిధ తీర్మానముల గురించియు చర్చ జరిగి నిట్లు తీర్మానములన్నియు అంగీకరింపబడియె. మధ్యాహ్నము మహాసభ సభామండపమున గూడ కొన్ని తీర్మానములను ఏకగ్రీనముగ అంగీకరించిరి.

రాజమహేంద్రవర పురజనాభినందన పత్రిక:—

రాజమహేంద్రవర హిందూనాటక సమాజమునకు మేనేజరుగా నుండి ప్రభావతిగాంచిన శ్రీమతి వెంటి నానేశ్వరరావు పంతులుగారు తమ ప్రభావత నాటకసమాజముతో ప్రస్తుతము విజయనగరము మున్నగు పురంబులకుం బోవకున్న సందర్భమున వారిని విడిచింపుచు బహుళాకరింపబడుటగా 30-5-17 తేదీని హిందూనాటకశాలలో రాజమహేంద్రవర పురవాసు లెల్లరును సమావేశమై సభగావించిరి. అప్పుడు హైకోర్టు చీఫ్ జుజ్ జుజ్ వారుగొంటి సుబ్బారావుగారు పౌరజనపక్షమున నభినందన పత్రికను చదివి కృత్యప్రయాసములకొల్పి నాటకములను జక్కగా ప్రదర్శింపించి పురజనుల కృతజ్ఞతను సాక్షులయిన శ్రీనానేశ్వరరావు పంతులవారికి పురజనుల పక్షమున నొక బంగారు పతకము సమర్పింపబడునని నుడిచిరి. అభినందన పత్రికయందు హిందూనాటక సమాజమువై అధమానాభిమానము జూపించుచున్న శ్రీ కొనితీవాడ జయింపారు గారి యొక్కయు శ్రీ పాలకంచ భద్రాచలము కుమార రాజాగారి యొక్కయు ఉత్తమా దార్యముగూర్చి ప్రశంసించబడెను. మఱియు నాటకుల అత్యున్నతాభిషేక గానకాలము గూర్చియు అప్తకష్టముల కొల్పియు స్వాధ్యాయమై ఆంధ్రనాటక రంగముల ప్రతిష్ఠ విలిపిన శ్రీ నానేశ్వరరావు పంతులవారి పట్టుదలను ఉత్సాహమునుగూర్చియు ప్రస్తావించబడెను. తమసమాజము కొన్ని కష్టములకు లోనై యున్నను, ఆ కష్టములను సరకు నేమక సిద్ధపంజులై యున్న శ్రీ నానేశ్వరరావుగారివరకు కొన్ని ప్రదర్శనములరలన వచ్చిన ధనము వివిధమైన ధర్మకార్యములకు సేవియోగించి వారి సాధార్యమును ప్రకటించినందులకు ను నాంధ్రదేశమున గొప్ప నాటక సమాజము నెలకొల్పినందులకును పురజను లెల్లరును వారి నభినందించు చున్నారు. అని వివరింపబడెను. సామాజికులు మూడు నాటకములలోని కొన్ని ముఖ్యరంగములను ప్రదర్శించుటతో సభ ముగిసినదని గూర్కొనగ ప్రాసరి.

ASSOCIATED PRESS

[BY WIRE.]

New Governor-General of Portuguese India.

BOMBAY, June 4.

Senhor J. Ribeiro has been appointed to succeed H. E. Senhor Couceiro De Costa as Governor-General of Portuguese India. He is a distinguished officer of the Portuguese Navy, and was in command of the cruiser "Admator" which co-operated with the Portuguese land forces in Rovuma fighting against the Germans in East Africa. He was recently promoted to the rank of Frigate Captain and was relieved of the post of Director of Marine at Macau to enable him to assume the command of the gun boat "Patria". Senhor Ribeiro is expected to leave Lisbon for India about the end of this month.

Defence of India Force New Announcement.

SIMLA, June 5.

In connection with the recruiting of Indian army the Commander in Chief announces that with the approval of the Secretary of State the Government of India have sanctioned (1) the grant of a bonus of Rs. 50 to each recruit enlisted in the combatant branches of Indian Army on and after June 4th, 1917. The bonus will be paid as follows: Rs. 10 on enrolment and Rs. 40 after the recruit has been passed by the Medical Officer of the unit in which he is enlisted. 2) Grant of appointment in infantry battalions as Jamadars, havildars and naicks to civilians of promotions to these ranks in case of serving soldiers who bring in recruits subject to the following conditions: (1) For Jamadar, 100 passed recruits must be brought in; for havildar 50 passed recruits must be brought in; for naicks 30; passed recruits must be brought in. (2) The above numbers must be completed by army head-quarters of the individual recommended (vide clause below)

(3) Candidates must in case of civilians be certified by civil heads of their districts and in the case of serving men by their Commanding Officers as suitable in every way for the rank for which they wish to qualify and must be passed fit for service by a medical officer.

(4) Civilians must be between ages of 18 and 30 and serving men cannot be appointed as jamadars if over 40 years of age.

(5) Serving men if selected must be willing to transfer to any infantry unit as may be required and suitable men should be encouraged to avail themselves of the opportunity thus afforded of earning promotion.

(6) As there is only a limited number of vacancies for these appointments the names of civilians recommended must be submitted by the Divisional Recruiting Officers, those of serving men by their Commanding Officers, direct to the Adjutant General in India who will select the men to be permitted to qualify for the above appointments and promotions and determine the units to which they and the recruits they bring shall be allotted.

(7) In submitting the names the following information regarding each candidate must be given:—Names father's name, caste and tribe, residence, particulars as to family and antecedents and class of recruit he is prepared to bring in.

Brief Telegrams.

Raja Daljit Singh says the "Tribune" has been appointed Chief Minister of Kashmir in succession to the late Dewan Amar Nath, C. I. E. The appointment is believed to be for a period of five years as stipulated by the Raja himself, and is to carry with it a salary of Rs. 5,000 per mensem.

His Highness the Maharaja Holkar has placed a sum of Rs. 50,000 at H. E. the Viceroy's disposal to be utilised for any purpose in connection with the war. This generous gift has been gratefully accepted by the Viceroy.

Captain C. K. Greenway, 26th Light Cavalry commandant, Bombay Governor's Bodyguard, has been appointed Military Secretary to the Governor of Bombay in place of Major J. C. Creig proceeded on active service.

His Excellency the Governor of Bombay leaves Mahabaleswar for Simla on the 5th June accompanied by Mr. Crerar, Private Secretary and Captain Earl of Latham A. D. C. Lady Willingdon with the Government House staff will come down to Poona from Mahabaleswar on the 7th.

A Bombay telegram says improvement in Dr. Dadabhai Naoroji's condition is maintained. He has been removed from Veraova to Bombay under medical advice.

A Press communique issued by the Government of Bombay states that up to the 15th May 1917 the total number of applications received for enrolment in non-European section of the Indian Defence Force in Bombay Presidency was 251 of which 74 applicants were from Bombay, 82 from Poona and 29 from Sind.

THE GREAT WAR

Venezuela Staunch Neutral

Brazil's Active Service in War

German Ex-Consul in Chicago Charged

ITALIAN ADVANCE IN SPITE OF BAD WEATHER

[REUTER'S AGENCY.]

GREAT BRITAIN

War Honours Distribution An Impressive Ceremony.

LONDON, June 4. London yesterday witnessed the first open air investiture since the Crimean War, when the King in Hyde Park decorated three hundred and fifty-one officers and men for war services, including eleven on whom the Victoria Cross had been bestowed, and the commanders and men of the "Broke" and "Switt." The Royal pavilion was flanked by rows of chairs for the recipients of Honours together with representatives of the Dominions and Allies and other distinguished persons. The impressive ceremony was witnessed by thousands of people.

"A Navy Week."

LONDON, June 4. It has been arranged to hold a "Navy Week" from 23rd to 28th July. There will be entertainments throughout the United Kingdom, the proceeds of which will be devoted to the Sailor's Fund.

RUSSIA

War Minister's Reassuring Statement. Power of the Army Increasing.

LONDON, May 4. KIEFF. - The Russian War Minister, M. Kerensky, replying to the speeches of Military Delegates said that after touring the whole of Russia and the fronts, he could affirm that what was regarded as the dying agony of the army was the laborious travail of New Russia. Notwithstanding the destruction of the old discipline the power of the army was increasing daily, based on a new and intelligent discipline. Fraternisation with the enemy had completely ceased. M. Kerensky reviewed the troops who gave him an ovation.

Enemy Driven Back.

LONDON, June 4. A wireless Russian official communique says: Our scouts surmounting four rows of wire entanglements at Newmossor in the direction of Kovel dispersed the barrier guard. We penetrated entanglements and drove the enemy from the trenches in the region of Pnev in Carpathians.

For a Separate Peace.

Sequel to Arrest of German Emissary.

LONDON, June 4. PETR. GRAD. - The Russians at Riga detained a Saxon Lieutenant who came into the Russian lines with provocative proposals for a separate peace. German aeroplanes dropped demands for his return by the 5th inst. otherwise he would be terribly avenged. The Russians replied that the Lieutenant was regarded as a deserter and had been sent to the interior of Russia.

ITALY

Violent Artillery Activity. Enemy's Vain Attempts.

LONDON, June 4. An Italian official communique says: - The enemy artillery became more intense eastward of Gorizia and extended from Vertebizza to coast. It was particularly violent on San Marco upon Dosso and Fatti lines and eastward of Flondar. We replied effectively stopping attacks. Enemy attacks penetrated our lines on western slopes of San Marco but our reinforcements severely drove the enemy back.

AUSTRIA

Changes in the Ministry. A New Office Created.

LONDON, June 4. AMSTERDAM. - A telegram from Vienna says, M. Bobrzynek, Minister for Galicia, has resigned. Herr von Seidler has been appointed Minister for Agriculture. Emperor Karl announces the creation of a new Ministry of Public Health and Social Service.

SPAIN

Germany's Offer to Spain. Reparation for Sinking a Vessel.

LONDON, June 4. MADRID. - It is understood that the German reply regarding the sinking of the Spanish steamer 'Patricio' is

extremely cordial. It offers to compensate the family of the engineer who was killed, and disavows any intention of damaging Spain or of insulting her flag, and adds: If these explanations are insufficient, on the first possible occasion German warships will pass a Spanish ship flying the Spanish flag each firing a salute of twenty-one guns.

ARMENIA

Kurds Repulsed Near Erzinghan. Three Turkish Heights Captured.

LONDON, June 4. A Russian wireless communique says we heavily repelled five hundred Kurds attacking south-eastward of Erzinghan. We occupied after the battle, three Turkish heights in the region of Sakkiz. The Turkish attacks in the rear of our army continue.

JAPAN

To Preserve National Unity.

LONDON, June 4. TOKIO. - After a meeting of the leaders of all political parties, Premier Terauchi informed the Cabinet that the leaders had agreed to preserve national unity in the war time. Accordingly a national commission including the leaders would be organised for the purpose of considering and carrying out diplomatic measures and policies under the direction of the Emperor.

WAR AT SEA

Norwegian Ships Sunk.

LONDON, June 4. Fortynine Norwegian ships of tonnage 75,397 were sunk during May and twentyone lives were lost.

WESTERN FRONT

BRITISH RENEW ATTACKS. Good Progress S. of the Souchez. Ground Lost and Regained.

LONDON, June 4. A British communique says: - We attacked a front southward of River Souchez last night and have already made good progress and taken a number of prisoners. The enemy attacked our advanced posts during the night south-west of Cherisy and made some progress, but our counter attack regained the whole of the lost ground except one post. We made a successful raid southward of Ypres. The German artillery is active at Bullecourt.

Strong Machine-gun Positions Taken.

LONDON, June 4. Reuter's correspondent at head-quarters sends details of the brilliant little advance on the Souchez River referred to by F. M. Sir Douglas Haig. In this afternoon's communique he says that the Canadians stormed and occupied the central electric power generating station and brickstacks between Avion and Elerdil Leauvette, crossed the river and established a post on the north bank taking eighty prisoners. The correspondent says that our gains rob the enemy of several strong machine-gun positions. The fight still continues there is great reciprocal artillery activity, and airmen are very busy.

Enemy Regains Lost Position.

Violent Fighting in Counter-Attacks.

LONDON, June 4. F. M. Sir Douglas Haig to-night says: - Fierce fighting, took place throughout the day, with varying fortunes southward of the Souchez river. The enemy lost heavily in our first attack. He subsequently delivered a number of violent counter-attacks with considerable forces, owing to which we were unable to maintain the progress made this morning. We took ninety-two prisoners in these operations. Our patrols and raiders took prisoners eastward of Laveye and southward of Wytehaete. We brought down ten enemy aeroplanes. Four of ours are missing.

British Recapture Lost Post.

LONDON, June 4. A British communique says: We recaptured the post lost during the night on Saturday, south-westward of Cherisy. We repulsed raids at night southward of La Bassee and in the neighbourhood of Neuve Chapelle. We entered the enemy's trenches eastward of Vermelles.

TELEGRAMS.

The Attacks Described.

LONDON, June 4. Last night's French communique said: - Units belonging to two German divisions participated in attacks on the Vauclerc and California plateaux. The Germans at Vauclerc assaulted in dense waves, on some occasions shoulder to shoulder. The first attack retired in disorder and the second which was accompanied by liquid fire, momentarily entered our advanced trenches, but was immediately ejected and we maintained our positions in their entirety.

British Air Raids on Bruges.

LONDON, June 4. The Admiralty announces that the Commodore of Dunkirk carried out a bomb attack last night on Bruges dock and canal with good results.

Fairly Lively Bombardment.

LONDON, June 4. This afternoon's French communique says: - Artillery duel became violent yesterday evening north-west of Froilmont farm. An enemy attack, shortly before ten o'clock on the salient in our lines, gained footing in some advanced elements. After their bloody defeat yesterday the Germans did not renew their attempts against Vauclerc and California plateaux but confined themselves to fairly lively bombardment of our trenches. Nine enemy aeroplanes and a captive balloon have been brought down. Occupants of three aeroplanes including three officers were captured. Enemy aeroplanes bombed Nancy and Dunkirk. There were several civilian victims at Dunkirk.

AMERICA

Arrival of American Mission.

LONDON, June 4. WASHINGTON. - It is learned that the American Mission headed by Mr. Root has arrived in Russia.

Brazil to Use German Ships.

LONDON, June 4. RIO DE JANEIRO. - A decree utilising German ships in Brazilian ports has been signed.

Venezuelan Denial of Report.

LONDON, June 4. WASHINGTON. - The Venezuelan Minister denies that Germany has taken over from Venezuela the control of the island of Santa Margarita. He says that Venezuela is benevolently neutral to the United States and would never grant a submarine base to Germany.

Plot to Foment Rebellion in India.

Conspirators Indicted.

LONDON, June 4. CHICAGO. Fourteen persons including Baron Reizwitz, German ex-Consul in Chicago, have been indicted before the Federal Court, charged with conspiring to foment a rebellion in India.

Brazil's Activity.

Enemy Ships Seized.

LONDON, June 4. Reuter learns authoritatively that it is certain that Brazil will utilise all her resources in war. With the population of twenty millions she can soon raise an army which should be of considerable assistance in European theatres of war. So far as is known forty-two fine German ships seized by Brazil are practically undamaged. They will be immediately placed at the disposal of the Allies.

Indian Telegrams.

[FROM OUR OWN CORRESPONDENTS.]

[BY WIRE.]

BOMBAY

A Mahomedan High School in Hubli.

PUNA, June 4. One of the immediate results of the Bombay Mahomedan Educational Conference held at Dharwar, in April last, has been the opening of the greatly needed Mahomedan High School at Hubli on the 1st June, with Mr. Abdul Nawab, M. A., as its Honorary head. The new institution is at present housed in a bungalow kindly placed at the disposal of the Committee of Management, by Mr. Hussainbhai Ahmedbhai Habbibhai, Millionaire of Bombay, and as it has been started with the co-operation of all the leading Indian gentlemen of the place, it holds out every promise of soon attaining to the distinction of being an important feeder to the Carnatic College now about to start work at Dharwar. The originators of the Bombay Presidency Mahomedan Educational Conference and its General Secretary, Nawabzada Nasrullah Khan, Barrister-at-Law have thus every reason to congratulate themselves on the results of their efforts. The new school starts under the auspicious patronage of His Highness the Chief of Savanur who is the President, with Sardar Mubtash Ali Khan and the Honble Mr. Pathan as Secretaries and Messrs. Jishi and Kumbli, Pleaders and others as members.

ప్రభుత్వ ప్రకటన

(మా ప్రత్యేక ప్రతినిధి ద్వారా)

నెల్లూరు, జూలై 4:—ప్రభుత్వ ప్రకటన ప్రకారము 7-80 గంటలకు సమాజేతనము. ఇది 2 వ తేదీన జరుగవలసి యుండెను. కాని ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వము జరుగుటచే ఈ యదయమువలన జరుగుటకు వీలులేదు. ఇది ఇట్లుండ అధ్యక్షులుగ మొదట నిర్ణయింపబడిన దుర్గిరాల నూర్యప్రకారాపు పంతులుగారికి దేవమస్వస్థముగ మంజూరీ చేసినది. సభ్యులనుగూడ రాజకీయ పోయి. వారికి బదులు చిలకమర్తి లక్ష్మీనరసింహముగారిని అధ్యక్షునిగా నియోగించిరి. ప్రభుత్వమున ఆహ్వాన సంఘాధ్యక్షులుగ ఓరుగంటి నేంకట సుబ్బయ్యగారు తమ స్వాగతం పర్యాయమును జరిపిన వెనుక చిలకమర్తి లక్ష్మీనరసింహముగారి నధ్యక్షునిగా ముద్రాపాదముగా రుపపాదించిరి. ఈయనపాదమును చివరకు సుబ్బయ్యగారు అనుమతించిరి. పిమ్మట లక్ష్మీనరసింహముగారు అధ్యక్షునిగా నలంకరించిన వెనుక ఓరుగంటి నేంకటసుబ్బయ్యగారు అధ్యక్షులను పుష్పమాలాంకరణము చేసిరి.

పిమ్మట అధ్యక్షులు తమ మహాపర్యాయమును గావించి ఇట్లు నడిపిరి.—భరతవంశమున సంఘసంస్కరణము క్రొత్తది కాదు. 1850 వ సంవత్సరమునకు పూర్వమే ఈశ్వరచంద్ర విద్యాసాగరుల సంఘసంస్కరణము నారంభించిరి. 1878 వ సంవత్సరమునండి రా. బి. కందుకూరి వీరేశలింగము పంతులుగారు విశేషాధ్యాయమును జరుపుచుండిరి. పాశ్చాత్యవిద్య మూలమున పాశ్చాత్యదేశ సంపర్కము మూలము నను మన దేశమున సంఘసంస్కరణము ప్రబలనని ఆనెకులు పట్టుదురు. ఇది మరణిప్రాయము. పాశ్చాత్యవిద్య మనదేశమునకు రాకముండే అనాదిగా సంఘసంస్కరణముండెనని. కాని ఈ దేశమున సంఘసంస్కరణముపట్ల ప్రజాభిమానములేదు. ఏ సంస్కరణమును నూచించినను ఆక్షేపణ చేయుదురు. పూర్వము మనవారు పిచ్చివారు, వారికి మంచిదని తోచినది దానిని ఈ మహాపండితులు ఆక్షేపణ కచ్చివాడని వెక్కిరింపములాడెదరు. ఈ కాలమున శాంతి స్వభావమున్న యతడు పిచ్చివాడు, కోపమున్న వాడు కోపిష్టి. కాశ్త్రువులందున్నది ప్రస్తుతము పనికిరాదని చెప్పవారు వివరముగా కాశ్త్రువులందున్నది తప్పక చేయవలసినదని చెప్పవలెను అట్లు చేయకున్న ను మహా శాస్త్రీ అభిప్రాయ భేదమునకు లోకము నహింపదు. మనకు ప్రమాణములుగా నున్న దేదములను, ఆపస్తంబాది నూత్రములను, ఉపనిషత్తులను, ధర్మ గ్రంథములను అన్నిటిని సులభతైలినీ తెలుగున వ్రాసి మన పూర్వులయందీ యీ యాచారములు లేవనియు, వీనిని మనము క్రొత్తగా తెచ్చిపెట్టి కొంటిమనియు నామాన్యజనులకు బోధించిననే గాని సంఘసంస్కరణము జనామోదము కలుగుదు. మనము సభాపేదలవై నెక్కి యెంతయజులను మహాదన సామాన్యజనులకు తృప్తికరముగ నుండుటలేదు. మతవిషయముల గ్రంథములు దేశభాషలో లేవందుట దీనికికారణము. తామేము శ్వేదమును మతీ కొన్నిటిని భాగాంతరీకరణము చేయమొదలు పెట్టి కొంతకంతకు ముగించితిమని లక్ష్మీనరసింహముగారు చెప్పిరి. మన దేశాచారములను మనము విడువకూడదు కాని కాలావసరముగా మార్పు కొనవలెను. సంఘసంస్కరణమునకును రాజకీయ సంస్కరణమునకును భేదమున్నదనుట తప్పు. రెండును ఒకటే. విప్లవాత్మకము వేటుగా నుంచి వారికి విద్యానులు సుసంగక వారి నగౌరవముగా చూడుటవలన దేశమునకు చాల అపదము గలుగుచున్నది. అధికారి విషయమున, జాతిబల విషయమున దేశమునకు నష్టము గలుగుచున్నది. ఈ నష్టములను తొలగించుట రాజకీయ విషయమే. త్రాగుడు మంచిది కాదని ఆంగ్ల ప్రభుత్వమువారి విప్లవమును తెలిసికొని ఈత్రాగు పదార్థములను విడువతి చేసికొనగూడదని శాసించిరి. రజనీలాత్మావృత్తి వివాహములు చేసి రజనీలైన తోడనే పునస్సంధానము చేసివలెనట, బలములేక బొట్టిగానుండి జాతియ గౌరవమును కాపాడుట కుపయోగపడుచు దేశమునకు లభింపదు. ఇట్టివారి నెక్కివేయుట రాజకీయ విషయమే. రజనీలాసం తరము మనుష్యులు భాగుగా నెక్కిన వెనుక పునస్సంధానము

చేయుటచే బలవంతులును, ధీశాలురనగు జనులు దేశమునకులభింతురు. బాలగంగాధర తిలకుగారు తమకొమార్తెకు రజనీలాసంతరమే వివాహముచేసిరి. మహారాష్ట్రాది దేశములందు ఈ యాచారము ప్రబలినది. కాని మనకింకను అది సమర్థితముకాలేదు. శ్రీలు గృహపరిపాలనమునకు మూలజనులుగాన వారికి విద్య నేర్పిననేగాని గృహరాజ్యము భాగుగా పాలింపబడదు. ఇట్లు శ్రీవిద్యయు రాజకీయవిషయమే.

శ్రీలకు విశేషాధ్యాయములు నీతికిని సన్మార్గవర్తనమునకే యని చెప్పదగదు. మృత్యుదైవ భర్త నేతలచుచు, భర్త పాదములను ధ్యానించుచు మహాపతివ్రతలై యుండువారికి పురివాహమక్కురలేదు. అట్టివారికింకను సమస్కరింపవలసినదే. భార్యగతించిన వెనుక పురుషుడు మఱి నెట్లు వెండిచేసి కొనగలుగుచున్నాడో ఆ స్వాతంత్ర్యమునే శ్రీలకు సుసంగవలెను. ఇందువలన ఆనేకవేలమంది బాలికలు అనాథలై యుండ వుండగలరు. భర్త దేశాంతరముపోయినను, చనిపోయినను, నపుంసకుడైనను శ్రీ ఇంకొకని వెండిచేసికొనవచ్చునని పరాశరస్మృతియందు చెప్పబడినది. మన పూర్వులు శాసించినదానినే మన మేల చేయరాదు. అన్ని దురాచారములకంటెను. విశేషములకు కేశఖండనము కేవలము నీతిబాహ్యమైనది. భర్తమై గల యనురాగము, భక్తి, పాతివ్రత్యము కేశములమందు లేదు. క్షత్రియులు మున్నగు జాతులలో కేశఖండనాచారము లేదు. మనకు మతగురువులగు స్వామిల వార్తకు పూర్ణాధికారముండట దేశమున కవగతదాయకము. సంస్కరణములను చేసికొను నధికారము సంఘమునకే యుండవలెను గాని స్వామిలవార్త కుండరాదు. సంఘమునందు మనము సంస్కరణములను జరుపుట సాధ్యము కాదు. సంస్కరణము చేసినతోడనే మనలను బహిష్కరించుచున్నారు. కనుక సంఘాచారమునకు సరకులేయక సంస్కరణములను జరుపుచుండవలెను. రాజకీయ సంస్కరణములును, సంఘసంస్కరణములును పరస్పరసంబంధము గలవి గావున రాజకీయ సంస్కరణముల కెంత గాఢముగా ప్రయత్నములు సలుపుచున్నామో అంత గాఢముగా సంఘసంస్కరణములకు ప్రయత్నించవలెను.

అధ్యక్షుల పర్యాయము ముగిసిన వెనుక కార్యక్రమము ప్రారంభింపబడెను. ఈసభ పేరు హిందూసంస్కరణసభయని మార్చవలెనని దేశ శేషచలముగా రుపపాదించిరి. ఉన్నవ లక్ష్మీ నారాయణగారు బలపఱచిరి.

కొన్ని కొన్ని సంస్కరణ విషయము లాంధ్రదేశము లోని హిందూయ తేతరులకును వర్తించునుగాన హిందూసంస్కరణసభయని యుంచగూడదని హరిసర్వోత్తమ రావుగారి రిని దీనిపై దీర్ఘచర్చ జరిగెను. దీని విషయమై సభ్యుల యామోదమును పరీక్షింపగా సవరణ కావలయు ననువారు 30 మంది యును అక్కర లేదనువారు 80 మంది కెక్కువమందియునుండిరి.

సవరణత్రోసివేయబడెను. నిన్న జాతుస్థరణము, శ్రీ విద్య, మున్నగు విషయతీర్మానములకు జేసిరి.

మదరాసు ఆంధ్ర సదరకా
మహారాటా రైల్వేకంపెనీ
లి మి టెడ్.
(ఇంగ్లాండులో ఇంకార్పొరేటు చేయబడినది.)

నోటీసు
ఆర్క్-గమునందలి యం. యస్. యం.

రైల్వేవారి ఇంజనీరింగు వర్కుషాపునద్దనున్న 45 టన్నుల టేకుతునకలును, 28 టన్నుల బెంటీకుతునక కట్టయును, 16-9-1917 వ తేదీ శనివారము ఉదయము 9 గంటలకు బహిరంగమయిన ఏలము వేయబడును. అమ్మకపు వరతులు క్రింది విధముగ నుండును.

(1) టేకుతునకలు సుమారు 3 టన్నుల లాట్లుగను, బెంటీకుతునకలు 7 టన్నుల లాట్లుగను ఏర్పరుచబడును.

(2) ఏలమునం దుత్తీర్ణలయిన వారు పాట కొట్టివేయుట తోడనే అందు కగు సొమ్ములో నాల్గవవంతు సొమ్మునుధరావతుగ గట్టివలంపాడిన వారము దినములలోపట మిగతా సొమ్ము చెల్లించి కట్టను ఆస్థలమునుండి తీసికొనిపోవలయును. అట్లు చేయనిచో పాటకాలముందు వారు కట్టిన నాల్గవవంతు సొమ్మును వదలుకొనవలసినవారగుదురు.

శ్రీమదాంధ్ర బహుమతి పురాణము

వ్యాసమహర్షి విరచితములగు పదునెనిమిది పురాణములలో నిదియొకటి. ప్రపంచమెట్లు పుట్టినదో మలభేదము లేకలిగి ఆచారవ్యవహారము లెట్లుమూలమో ఈ మొదలగు విషయము లెన్నియో యందు స్పష్టముగ వివరింపబడియున్నవి. గొప్పనా రీగ్రంథమువై శుంచినభిప్రాయము నిచ్చియున్నాడు. శైలి మిగుల మలభము. 900 పుటలు. అత్యుత్తమ ప్రతిమాత్రమున్నది. ధర 5.0.0 కరుణు జేటు.

శ్రీమదాంధ్ర లలితోపాఖ్యానము

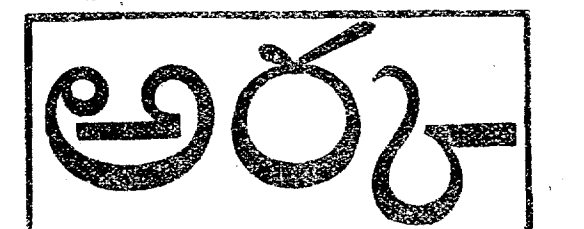
కులభము, మృదుమధురము, భావగర్భితము. 2000 పద్యములుకలవు. మంచి కాగితములపై అచ్చు, కాలికొరైందు ధర రు. 1-8-0. పోస్టుఖర్చులు జేటు.
26] జనమంచి శేషాద్రిశర్మ,
తెలుగు పండితుడు,
మనసిపల్ హైస్కూలు, కడప.

గర్భాశయ గోగనివారిణి:— శ్రీలకు గలుగు ఋగుశాల బహిష్టి కాకుండుట అకాలబహిష్టి, మైలబాహిష్టి గాను, తక్కువగానుపోవుట, కుసుమకోగము, సంతాపహీనత, రక్తహీనత, మలబద్ధకము చూచికావాతము, కీళ్లనొప్పులు, అరికాళ్లు, ఆగచేతులు మంట మొదలగు శ్రీ మర్మ వ్యాధులను కుదుర్చును.
వెద్దబుడ్డి రు 8.0.0. చిన్నది రు 1-10-0.

రక్తశుద్ధి ద్రావకము:— ఇది రక్తహీనత, మలబద్ధకము, అజీర్ణము, కీళ్లనొప్పులు, సోమరితనము, మేహ ప్రణములు, కుఖసంకటములు, నిస్సత్తువ, కడుపులో మంట మొదలగు వ్యాధులను నివారించి శరీరమువలన కాంతిని ముఖమునకు లేజన్మున యిచ్చును.
వెద్దబుడ్డి రు 8.0.0. చిన్నది రు 1-10-0.

జ్వర నివారిణి బుడ్డి 1-కి రు. 1.0-0
కేసరికుటీరం, ఆయుర్వేద ఔషధశాల,
166 9, బందరువీధి, మద్రాసు.
వ్రాంచి:— సికింద్రాబాదు అండ్ నెల్లూరు.

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు సరమామృతము

చక్కని డబ్బితోసహా నీసా 1-కి 0-8-0
తలనొప్పుల మాన్పును.

పార్శ్వపు నొప్పుల బారదోలును. వాయువు పోట్ల పోగొట్టును. సువాసనగలిగి యుండును. ప్రతియింట నుండదదినది.

వసమూలికలచే హిందూదేశమందు తయారుచేయబడు మంచిమందు.
అమృతాంజనం డిపో. } 109, ఫ్రెరిగోడ్డు, బొంబాయి.
7, తంబుపెట్టి వీధి, మద్రాసు.

ఇండియాదేశపు రాజభక్తి

గ్వాలియరు మహారాజాగారి అభిప్రాయములు ఆమెరికాదేశపు అసోసియేటెడ్స్ నెస్సు విలేజుకుగోకుడు హాచ్. హాచ్. మహారాజా సింధియాగారి దర్శనముచేసి, వారిలో ముచ్చటించిన విషయములను "మ్యామ్యా కర్నూ" పత్రికలో ప్రకటించెను.

హిందూదేశసంస్థానాధీశులలో పరాక్రమ విశ్వవ్యసంపన్నులగు గ్వాలియరు మహారాజాగారు, జర్మనీ దేశము నాను మాత్రాకశిష్ట మగువలెను తానును తన సాటి స్వదేశాధీశులను తమ సర్వస్వమును బ్రతిఘటించి ధారవోసి వారికి స్థాయము చేతుమని యీ విలేజుకునితో నుడివరి. ఈ భారత సంగ్రామమువలన హిందూదేశ సంస్థానాధీశులలో వికమత్వ మెక్కువైనదనియు, అంగ్లప్రభుత్వము వారియొక్కయు తమ యొక్కయు ఆశయముల కిరుకుయు భేదములేదనియు లోకమునకు వ్యక్తమైనది. వీరు 1901 సంవత్సరమున జైనాదేశ మునకుబోయిన బ్రతిఘటనయైన మేజరు జనరలుగ పనిచేసి అంగ్లసామ్రాజ్యమునకు భువనగు సేన జేసిరి. ప్రస్తుతము జరుగుచున్న మహాసంగ్రామములో కొన్ని కారణాంతరముల వలన వీరు స్వయముగ యుద్ధముచేయ వీలులేకపోయినను తమ విరాళములచే యుద్ధమునకు తోడ్పడి బ్రతిఘటించి తమ రాజభక్తిని వెల్లడించిరి. పరామదేశము తూర్పు ఆఫ్రికా, ఈజిప్టు దేశములలోను వీరి వైనికులు వైద్యసాహసములతో కీర్తితరముగ పోరు సల్పుచున్నారు.

ఇప్పటివరకు వీరు యుద్ధమున కంత భవనహాయమును చేసిరో వీరికే తెలియదు. ఇందుమించుగ నిప్పటికి వీరు 4,500,000 రూపాయలను వీరు సమర్పించి యుండవచ్చును. వీరు జైషధశాలా నాకై వీరు 4,500,000 రూపాయల సొసంగిరి. మరియు వీరు సంగ్రామము ప్రారంభమైనప్పటినుండియు వ్యాధిగ్రస్తులైన వైనికులకు ఆఫ్రికా దేశములో నొకవసతి నేర్పరచి అందువిషయమై నెలకు 15,000 రూపాయలను ఖర్చుచేయుచున్నారు. వేరేయి, యుద్ధసామగ్రిలలో నేవిధమగుటాటపాలులు కలిగినను వీరు అమితమగు ధనసహాయముచేసి మహాపకారములను చేయుచుండిరి.

జర్మనీదేశమువేరు వీరికి కిట్టనే కిట్టదు. అందు విషయమై వీరివిధముగ చెప్పిరి.

"ఈయుద్ధమింకను 18 మాసములవరకును అంతము నెండదు. జర్మనీదేశము రూపుమాముదకు ఈ సంగ్రామము జరుగుచునే యుండును. ఇట్టి అభిప్రాయము హిందూదేశమందంతటను వ్యాపించి యున్నది. యుద్ధము ప్రారంభమైనపుడు ఇండియాదేశము బ్రతిఘటించి నెదిర్చి తమ పక్షమున పోరాడునని జర్మనీవారు తలచిరి. జర్మనీ ఇట్టి విపరీతాభిప్రాయమును కలిగియుండుట ఆశ్చర్యకరముగ నున్నది. బ్రిటనుదేశముతో హిందూ ప్రజలెవ్వరను కత్తుత్వమును కోరరు.

"ఇండియా దేశములో రాజద్వేషము లేదని నేను చెప్పటం లేదు. ప్రపంచమున ప్రతిదేశములో నున్నటులే ఇండియాలో కూడ కొంచెముగ రాజద్వేషమున్నది. కాని ప్రభుత్వమువారిపై దుట్రలు పప్పుచున్న వారు మిగుల స్వల్పసంఖ్యగల వారుగనన్నారు. కాని యేకాగ్రమునకో హిందుదేశము అంగ్లేయులయెడల నిప్పట్టున కత్తుత్వమును వ్యక్తీకరించునని నమ్మి, దేశమున కుట్రలు మొదలగు వానిని ప్రేరేపించినది. ఈ విషయమైనూరు నిదర్శనపూర్వకముగ ప్రస్తుతమేమియుఁజెప్పజాలను. కాని హిందూస్థానము తనరాజభక్తి వెల్లడిపడునట్లు బ్రతిఘటించెంత నిలచి వారి కమితసహాయ మొనర్చుచున్నది. ఇకను సహాయము చేయుటగు.

"అనపాయ సమయములలో స్వదేశసంస్థానాధీశులకు మేము కొన్ని సౌకర్యములు లేవని చెప్పవలసివారము. కాని అపతృప్తియున నట్టిసంగతులను మరచిపోయి చక్రవర్తి సహాయమునకై మేము పోటిగ పనిచేయుదుండుట వాడుక. ఇది స్వాభావికమే!

ఈ యుద్ధము వలన సంస్థానాధీశులందఱును, సంఘభావముతో నొక ఆశయమునకై సాటుపడుట తలస్థించినది. సంస్థానాధీశులెవ్వరను రాజద్రోహ మన నేమో యెరుగరు. వారిలో వైకమత్వము ఈయుద్ధము వలన వెంబించుచున్నది. ఈ మధ్య ఢిల్లీ నగరమున జరిగిన సంస్థానాధీశులసభయే దీనికి తార్కాణము.

ఈ సభయే ముందుముందు సామ్రాజ్య విషయముల చక్కఁబెట్టు సంస్థానాధీశుల సభగ మారవచ్చునని యీ విలేజుకు చెప్పియున్నారు.

"ఈ అభిప్రాయముతోడనే మేము పనిచేయుచున్నాము. ఈ సభ ఇంగ్లాండులోని ప్రభువుల సభ రీతిగ హిందూదేశము ననుకరింప జేయవలెనని మా ఆశయము" అని మహారాజాగారు చెప్పిరి.

"బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు హిందూదేశమునకు స్వరాజ్యమిచ్చి, యీ సంస్థానాధీశులను నిరంకుశాధికారులనుగ నేర్పించి వా రాజ్యమును విడిచిపోయిన యెడల దేశ మెట్టి స్థితి యందుండును?" అని విలేజుకుడు అడిగాడు.

"ఇకరాజుగ నెవరుండును" అని మహారాజాగారు ఆతురతతో బలికిరి.

"అందువలన దేశమునకొక ముఖ్యాధికారి యుండవలెనని మీ అభిప్రాయమా?" అని విలేజుకు డడిగాడు.

"నిశ్చయముగ బ్రతిఘటించి దేశమును వదలిపోయిన తరువాత దేశము అల్లకల్లులమై యుండును. అయినను బ్రతిఘటించు దేశమును వదలిపోయి, వారు పోవుటకై కొందరు అరాజకాంధోళనాపరులకక్క నెవ్వరును కోరరు. చక్రవర్తియొడ మాకు మనఃపూర్వకముగ గౌరవము కలదు" అని మహారాజాగారు చెప్పిరి.

మిత్రపక్షాలవారు యుద్ధమును జయప్రథముగ ముగించి కాకాస్తాంటిసోపిలు పట్టణమును రష్యావారి కిచ్చివేసినయెడల ఇండియాదేశ మధ్యంతరమెట్లునా?" అని విలేజుకుడు ప్రశ్నించెను.

"అట్టి పరిస్థానములకు హిందూదేశ మధ్యంతరము చేయదు. నేను. మహమ్మదీయుడను గాను. కాని దేశజనుల అభిప్రాయ మిట్టిదని నేను చెప్పగలను. తర్కిదేశము జర్మనీ పక్షమున చేరినదని హిందూదేశములో ననేకులు విచారించుచున్నారు. కాని అంగ్లేయులకు ప్రతికూషి యగుటచే నెవ్వరును ఆదేశము నెడల సానుభూతిని చూపుటలేదు" అని మహారాజాగారు చెప్పిరి.

(౧)

వాయువాద్రువు కనిపెట్టుట:—క్రీస్తుశకమునకు పూర్వము నుమారు రెండువందల సంవత్సరముల క్రితముకూడను వాయువాద్రువుల వాడుకలుండెను. పూర్వపురోమనులు యుద్ధసమయములందు తమనగరపు గోడలపై కొన్ని ప్రత్యేకస్థలములందు కాగడాలు వెలిగించెడివారు. ఒక్కొక్కస్థలము ఒక్కొక్కతరును సాంకేతిక మదివరకే ఏర్పరుపబడి యుండుటచే, తమ నగరమునకు వెలుపలనున్న తమమిత్ర బృందములొనివారి అభిప్రాయములను అన్నిటిని గ్రహించ గలుగుచుండిరి. జెండాలు మూలమున పైగలచేసి మాట్లాడుట 18 వ శతాబ్దమున విస్తారముగా వాడుకయందుండెను. రెండుచేతులతోను జెండాలును పట్టుకొని ఒకమాదిరిగా వాటిని కదలించిన ఒకఅక్షరమనియు, మరియొక మాదిరిగ కదల్చి చిన మరియొక అక్షరమనియు ఆశతాబ్దమువారు గుర్తెరిగెడివారుకాని. క్రీస్తుశకమునకు ముందు రెండువందల సంవత్సరముల క్రిందట రోమనులచే వాడబడిన కాగడాలుట బదులుగానే జెండాలు వాడబడుటచే దీనికిని దానికిని భేదములేదు. 12 వందలమైళ్లదూరమున నున్న వెరిస్టానుండి నెంటు పీటర్సు బర్గుకు జెండాలు మూలముగా వారు వార్తలను నకుపుకొను చుండెడివారు. ప్రస్తుత శతాబ్దములలో ఇట్టి రీతులకు బదులుగా తలగుండ ధ్వనిని దూరమునకు పంపగతి యంత్రములు మిక్కిలి విస్తారముగా వాడుకలో నున్నవి. దీనికి విద్యుచ్ఛక్తియొక్క ఆకర్షణశక్తి అధారముగ నున్నది. ఒక స్థలమునుండి మరియొక స్థలమునకు తొలిని పంపుటకు రెండుస్థలములందును విద్యుద్ద్యంత్రములను నిలుపవలెను. ఇంకను ఇట్టి మరికొన్ని యేర్పాటులవలన చాలదూరమున నున్న ఒక ప్రదేశమునుండి మరియొక ప్రదేశమునకు తొలిని పంపగలము. విద్యుచ్ఛక్తియొక్క సంగతులు బాగుగ తెలిసిన మోర్సు అను నతడు మిక్కిలి సులభములగు సంకేతులను గ్రహించి వాయువు గుండ వార్తలను పంపుట కనుకొనెను. ఆయంతములు వినుటకు మాత్రము మిక్కిలి లేలికగా కనబడును గాని చేయుటకు చాల కష్టముగనుండును. చునము తొలిని పంపెడి రెండుప్రదేశములను మిత్రము లేని కుద్రవయిన రాగి తీగల మూలమున కలుపవలెను. కుద్రమైన, మిత్రము లేని రాగిని సంపాదించుటకు చాల ప్రయాసమును ధనవ్యయమునకును. మోర్సుగారు ఎంతకష్టపడినను తుదకతనియత్నము కొనసాగక పోయెను. 1848 సంవత్సరమునకు పూర్వము పైయిజా మోర్సు అనునతడు ఇంకపదార్థయొక్క రెండుస్థలలలో నొకదాని మూలమున వార్తలు పంపుటకు చాల ప్రయాసపడి ప్రయత్నములు గావించెను గాని ఒక బద్దెనుండి పంపకదానికి భూమిగుండ విద్యుచ్ఛక్తి పోవుటకునక నతని ప్రయత్నములు కూడ వ్యర్థములాయెను. ఇంకను మరికొందరు ఇట్టి వృథా

ప్రయత్నములను చాల గావించిరి. తుదకు ప్రొఫెసరు హెయ్స్ ఒక మైలు దూరమునకు గవర్నర్సు బలించు మొదలు కాసిలు గాడ్జనును నీటిగుండ విద్యుచ్ఛక్తిని తీసికొనిపోవు సాధనముల నమర్చి వార్తల పంపుటకు ప్రయత్నించెనుగాని ఒకయోడ అడ్డుపడుటచే నాసాధనము రెండుభాగము లాయెను. అందుచే నతని ప్రయత్నము ఫలించకపోయెను. కాని మిత్రములేని రాగిలోహమునకు బదులుగా జల ముపయోగింప వచ్చునను ఉపాయముమాత్రమతనికే తెలియెను. 1844 సంవత్సరమున విద్యుచ్ఛక్తి రాగిలోహపు తీగలసహాయము లేకుండనే ఒక నదిలోని నీటిగుండ నుండిన మోర్సుగారు పలువురకు రుజువు చేసెను. ఈ విధమున అనేకనదులగుండ ఈ యొడ్డునను, ఆ యొడ్డునను విద్యుద్ద్యంత్రముల నుంచి మోర్సుగారు వార్తలను పంపిరి. ఆ మరుసటి సంవత్సరము విల్ కిన్సె అను నతడు ఇంగ్లాండుకును, ఫ్రాన్సుకును తొలి పంపువార్తల ఒక ఉత్తరమాపకముగా నొకప్రతికయందు వ్రాసి పలువురకు, మహాసముద్రముగుండ వార్తల పంపుట సాధ్యమని రుజువు గావించెను.

నోటీసు. (787)

శ్రీ పంగిడిగూడెము రాజాగారి వద్ద లండన్ గేజె రయిలు, వేగనుల కుపయోగించు చక్రములు, ఇరుసులు, ఇత్తడి బేరింగులసహా 2 వే గనులకు సరిపడునవిన్ని, రెండు వేగనుల తాలూకు చక్రములు మాత్రమున్ను, ఒకట్రాలియున్ను, ఇంక ఇతర ఇరుప, బీడుసామానులున్ను అమృతమునకు సిద్ధముగ ఉన్నవి. కాబట్టి కావలసినవారు వచ్చిచూచి కొనుక్కోవచ్చును. వివరములు కావలసిన యెడల దిగువ సంతకము చేసినవారికి వ్రాసి తెలిసికొనగలరు.

పంగిడిగూడెం (P. O) } Ch. Yegneswara Rao
కృష్ణా జిల్లా } Hd. Clerk.

126 చిన్న పురుగులు 100

పెద్ద పెద్ద బట్టతలను జేయును.

చుండు, బోడి యగుట, వెండ్రుకలూడుట, పుర్రెపై జల, అన్నియు చుండుపురుగుల వలన గలుగును.

పాతకులారా! ఈ పురుగునలె కేయింబవట్లు, విధి విరాములకే మీరు పనిచేసినవో మీ మీ గృహములలోని నెలకొట్టెలు బంగారుతో నింపబడియుండును.

రీతిక లేక పనిచేయుచుండు ఈచుండు పురుగునకు, అతివ్యాధికయి చేరొందిన తే నెట్టిగ సహకారిగా నుండదగినబంబు.

చుండు ఆరంభయిన వెంటనే నిరోధక నిర్బంధద్రవ్యముల నుపయోగింపక ఈ చేపించిన అచిరకాలముననే బట్టతల వారిలో గహాధాయి గావలసినవచ్చును.

కావున నిట్టి పరమకరువును

"కామినియా నూనె"

సహాయమున సుహారీంపును. చుండును బోగొట్టును. జిండుకలను రాలనివచ్చును. పుర్రెచుండును బోగొట్టును. తలకట్టుకు పరిమళ నుగంపుద్రవ్యము.

భారీప్రస్థ, నకలు మానెలను తయారు చేయువారి మాన దున పడకుడు.

ఇల బాడ్డి 1-5 రు. 1-0-0 బి. సి. రు. 0-4-0
బి. సి. రు. 2-10-0 బి. సి. రు. 0-7-0

ఉచితము.

ఈ ముగింపుల చూపుచుండుటకయి, శ్రీ శాస్త్రిజీ యిచ్చుకొనుకొని ఒకవారు వాయుకొనుటకు సహాయపంకముగా గల గీసా చూచియుగ బంబురును.

చిరుని బీరెంపు:—

బెంట్లెయింగిజీవిత ప్రగ్గ అంక తెలివితో గంచెని,

చెం బేర్, బాహ్యుచపీచు పిల్లి, బొంబాయి.

చిత్రాణు లోబంబు. మోరాత్రువోత్తమాత్తి,

బిట్టె నాలుకావరోడ్, మరరాను

బాధాపీడితులకు వరము: ఐవోడిక సహితమైన డా॥ పి. డి.

సావంతుని వనోపధిసారసవరిలా

ఆచరింపుచు రక్షణమున జనించువాడగుటకు కిరీటుమునంటి మందు. మరుపులను, మచ్చలను గగడములను పుండ్లను, ప్రాంతాంతలను అన్ని విధములను గలగు చర్మరోగములను పోగొట్టును.

మిక్కిలి శక్తివంతమైన రక్షకు భృకారిణి (28)

బాధాపీడితులకు గుణ మిచ్చుట నిస్సంశయము, సహజమైన మధ్యవర్తిత్వము అన్ని విధములైన వానములను పోగొట్టును. కిరీటుమునంటి పాదరసవనోపధిసారము, మలబద్ధకమును కారణబంధమును నొప్పులను పోగొట్టి రక్షణమును కల్పించును. కిరీటాంగ్యమును గలగు జేయును. 16 రోజులకు మందులకు 4 కోస్టుల బుడ్డిలలో అమృతమును.

ప్రాప్తి:— పి. డి. సావంత్. 144. ఫననవాడి. నెం 2 బొంబాయి.
Proprietor P. D. SAVANT. Fanaswadi. No. 144. No. 2. BOMBAY.

పింగళ సంవత్సరాదిసంచిక

తయారై సిద్ధముగ నున్నది

సల సంవత్సరమున జరిగిన ఐరోపా ఘోరసంగ్రామ సంగ్రహచరిత్రమును, ఆధ్యాత్మిక, నైతిక, సాంఘిక, రాజకీయ, వ్యావహారిక విశేషవిషయముల విజ్ఞానదాయకములగు వ్యాసరాజములును, దర్శనీయములగు రంగులదేశపటములును మహాజనుల పటములును ఇతరములైన చిత్రపటములును గలిగి మంచికాకితములపై చక్కగ ముద్రింపబడినది.

కాగితముల కలెక్షనం జేసి కావలసి నన్ని ప్రతులు మాత్రమే సిద్ధము చేయించుచుంటువలన వలయువారు వెంటనే వ్రాసికొను టుచితము:	కల రు 2-0-0
ఆంధ్రదినపత్రిక సంవత్సర చందాదారులకు	" " 0-8-0
" ఆధ్వర్యవత్సర " " " " " " " "	" " 0-12-0
ఆంధ్రవారపత్రిక సంవత్సర, తేక దినపత్రిక శి మాసముల చందాదారులకు	" " 1-0-0

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, పోస్టుబాక్సు నెం 212 రు, మదరాసు.

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు సిద్ధామృతము.

తామర తైలము.	పండ్లపాడి.	మోహిని తైలము.
డబ్బీ 1-కి 0-4-0.	డబ్బీ 1-కి 0-2-0.	సీసా 1-కి 0-12-0.

అమృతాంజనము డిపో 6, తంబుకెట్టిపేటి మద్రాసు.

లోక ప్రసిద్ధమైన సాలామిసిరిమురబ్బ

1000 రూపాయలు బహుమాన మియ్యబడును.

ఈమురబ్బను సాలామిసిరి కాదని రుజువుపరచువారికి 1000 రూపాయలు బహుమానముగా ఇయ్యబడును. అట్లు నిరాకరించినచో కోర్టుమాలముగా పొందవచ్చును. దురభ్యాసమువల్ల బాల్కనీలోనే ధాతునష్టము కలిగినవారికి హృదయకోశము బలహీనమై మరణకాలమువరకు దుఃఖము ననుభవించుదురు. ఈసాలామిసిరి మురబ్బ సేవించినయెడల అట్టి దుఃఖము తొలగి విశేష బల వీర్యసంపన్నులయి ప్రకాశించుచు చిర కాలము సుఖముగ జీవింతురు.

ఈ సాలామిసిరి మురబ్బవల్ల ధాతుప్రక్షయగును, స్వప్నస్థితిము మానును, ధాతువు మూత్రముతో కలసిపోవుట మానును, నీరుచురుకు మానును, బహుమూత్రవాధి మానును, విశేషబలము కలుగును. రక్తము కృద్ధియగును, ఆకలి యెక్కువ యగును, చక్కగ మలవిసర్జన మగును. సాలామిసిరి అనునది ఒకజాతిపండు. ఇదికాబూల్, కాండవార్ జేశములలో వైరుగుచున్నది. అక్కడి జనులు ఈపండును విశేషముగా తినటవలన మనదేశపు 4 గురు మనుష్యుల బలము ఆదేశమున ఒకమనిషికి గలదు. వై మురబ్బను సేవించి మంచి బలము పొందుటకై గొప్ప మందులతో చేర్చి తయారుచేయబడియున్నది. 1 డబ్బాను 15 రోజులు ఉపయోగించిన దానివల్ల పూర్తి గుణముకలుగును. 2-3 డబ్బాలు ఉపయోగించినచో జ్వరంతరము వరకు గుణమిచ్చును.

అనుపానపత్రిక పార్కులతో పంపబడును.

15 తులాలు డబ్బీవెల రూ. 2-0-0. తపాలఖర్చు 1-3 డబ్బాలకు 6 అణాలు.

డి. మన్నాలాల్, ఢిల్లీవైద్యులు, నెం 5, అవన్యూరోడ్డు, బెంగుళూరు సిటీ.

హెచ్. టి. మహమ్మద్ అందుకో,

[723] మదన్ పురా, బెనారస్ సిటీ.

కాశీలోనుండు అనేక విచిత్రమైన జరిపట్టు వస్తువులు మీరు బహుచవుకగ సప్లయచేతురు. ఒక సారి అర్ధరూపాయించినచో తమకే తెలియగలదు.

ప్రాణము గల బొమ్మలు

బయస్కొ-పులు, ఫిలుములు - జేరాల్లా - గ్యాసుడిక మును - బొమ్మలకాళ్లు - గారడీ పుస్తకములు విక్రయించెదము. క్యాటలాగు కాకలెవా? (592)
బి. ఈశ్వరప్ప అందు ఘనస్సు, విశాఖపట్టణము.

ఆత్మజిజ్ఞాసా.

శరీరమును విడచినతరువాత ఆత్మస్థితి. దయ్యముల సద్భావమును గురించిన శాస్త్రీయచర్చ గ్రంథకర్త:— పా. జగన్నాథస్వామిగారు, బి. ఏ. చిన్నవైజా చక్కని గ్రంథము. వెల రు. 0-8-0 మేనేజరు, ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము పోస్టుబాక్సు 212, మదరాసు

నీలమేఘము, అను సుజ్ఞానిచరిత్రము.

మొదటిది జ్ఞానమును కల్పించు అపూర్వాది మార్గమును తెలియజేయుచున్నది. రెండవది ఆత్మ ఉజ్జీవిండు ఆచార్య శిష్యకమమును తెలియజేయుచున్నది. మొదటిదాని వెల రు. 0-8-0; రెండవదాని వెల రు. 0-10-0. తపాలాచార్జి చేరు పరకాలన్ & కో, నెం. 20, కృష్ణగుంటపేటి మద్రాసు.

సీతారామాంజనేయ సంవాదము.

టీకాతాత్పర్య విశేషార్థ ఇతిహాస సహితము.

తెనుగున ఇది యొక్కటియే వేదాంత గ్రంథ మని వాడుక. దీనికి సరియైన టీకాతాత్పర్యము లను బ్రహ్మశ్రీ చింతామణివర్మల సారాయణ శాస్త్రులవారిచేతను శ్రీమాన్ తి॥ దేవరాజ సుధీ గారిచేతను వ్రాయించి చక్కని అక్షరములతో మేలైన కాగితములపై మా ఆనందముద్రాలయమున అచ్చుత్తిచి ప్రకటించినారము. మేలయిన క్యాలికో బైండు చేయబడియున్నది. వెల 2-8-0.

శ్రీ వెంకటాద్రిస్వామి కీర్తనలు. రాగతాళములతో చేర్చబడియున్నవి. శ్రీ వెంకటాద్రి స్వాముల వారి చరిత్రముకూడ చేర్చబడియున్నది.

కాలికోబైండు 0-8-0. తపాలా ఖర్చులుప్రత్యేకం.

ఆర్. వేంకటేశ్వర్ అన్ డు కో, ఆనంద ముద్రాలయము, మద్రాసు.

మంచుగుణము గల శాస్త్రీయాషధములు.

బృహత్ మంజుష్టాదికావ్య

రక్తమును శుభ్రపరచుటలో ప్రశస్తమైనది.

1/2 పౌను సీసా రు 0-12-0.

చంద్రప్రభ గుటి

మూత్రవ్యాధుల యందు అమోఘముగ పనిచేయును. తులం 1-కి రు 1-0-0.

వాసవలేహము

దగ్గునకు మంచిమందు.

1/2 పౌను సీసా రు 0-10-0.

వ్యవహారములన్నియు నాంగ్లేయభాషలో జరుపవలయును.

జాంఘా ఫార్మ్యూటికల్

వర్మన్

ఆయుర్వేద యాషధముల జేయువారు

బొంబాయి నెం 13.

The Zandu Pharmaceutical Works
388 The Ayurvedic Pharmacists.
Elphinstone Road, Bombay, 13.

180 పుటల పుస్తకముఉచితము

ఆరోగ్యమును కాల్పితగుణమునుపొందుట స్వాభావికమైన కొన్ని విధులను అనుసరించుట వలననే కల్గుచున్నది. ఈ ఉత్తమమైన పుస్తకము ఆరోగ్యసూక్ష్మమును కలగజేసి శరీరసౌఖ్యమును దృఢపరచుమును ఆయుర్వైద్యిని ఇప్పించును. ఈపుస్తకము ఇవానుగా నీయబడును పోస్టుచార్జి యు జేమే భరింపించెదము. వెంటనే వ్రాయును.

219 వైద్యశాస్త్ర మణిశంకర్ గోవిందజీ, అతంకన్గిహా జ్ఞాపథాలయం 153, బాడ్గే, మదరాసు.

అనిలైన్చాయలు - టర్కీ రేడ్ (బెర్లిన్)

బెన్ జో - పర్ పరె వ (బెర్లిన్)

కాంగోరెడ్ (బేయర్)

టిన్ను 1-కి డోస్యులు 8 గలది.

పర్ పరె వ 4 (B. N.) కీ సెనాచాయ

టిన్ను 1-కి అవున్నులు 20 గలది.

దొరకు వైవిలాసము:—

సాలే మహమ్మద్ హాజీ, యిబ్రహీం కంపెనీ,

791 నెం 248, 249 ఎన్ ఫడ్, మద్రాసు.

కుంభురోగమున కమూల్యముగు మందు.

ఇది మిగుల శాస్త్ర్యకరమగు మందు. పది పదియైదు రోజులు రాయుటవలెన తెల్లని మచ్చలు, అట్లుకాక చర్మముపై మరి యేవిధమైన రంగులను నిర్మూలముచేయును. ముఖముగా నీరోగమునకు జాగ్రత్ దీసికొను (భారతగు) మంది దియే. (788) దీనివెల. టిన్ను 1-కి రూ. 4-6-0 అంచె కూలివేర.

Dr. W. N. Dixit, Merchant, Poona City.